

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2018-2019**

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Η παρούσα Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης για το 2018-2019 του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) συντάχθηκε από την ΟΜΕΑ του Τμήματος και συνεπικουρήθηκε από τη Γραμματέα του ΤΟΕ κ. Δαύρη και τα στελέχη της Γραμματείας κ. Φερτάκη και κ. Μακρή.

Η Έκθεση συντάχθηκε στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΜΟΔΠ του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η Συντονίστρια ΟΜΕΑ

**Αθηνά Ζερβογιάννη
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος, σελ.3-5

Κεφάλαιο 1:Παρουσίαση Τμήματος, σελ.6-16

Κεφάλαιο 2: Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, σελ.17-28

Κεφάλαιο 3: Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών/Διδακτορικών Σπουδών, σελ.29-33

Κεφάλαιο 4: Εκπαιδευτικό/Διδακτικό Έργο, σελ.34-46

Κεφάλαιο 5:Ερευνητικό/Επιστημονικό Έργο, σελ.47-56

Κεφάλαιο 6: Διοικητικές Υπηρεσίες & Υποδομές, σελ. 57-61

Κεφάλαιο 7: Σχέσεις με Κοινωνικούς, Πολιτιστικούς ή Άλλους Φορείς, σελ. 62-63

Κεφάλαιο 8: Συμπεράσματα & Σχεδιασμός, σελ.64-68

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ, σελ. 69

Παράρτημα I: Επιλεγμένες Δημοσιεύσεις Μελών ΔΕΠ

Παράρτημα II:Ερωτηματολόγιο Μελών ΔΕΠ

Παράρτημα III: Πίνακες Στοιχείων & Δεικτών Λειτουργίας του Τμήματος, Ταυτότητα Τμήματος, Διδακτική Αξιολόγηση Προπτυχιακού & Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε από την Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών (ΤΟΕ) του Πανεπιστημίου Πατρών, της οποίας η σύνθεση έχει ως εξής:

Συντονιστής: Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια

Μέλη: Αργυρός Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής
Πατρώνης Βασίλειος, Καθηγητής

Την υποστήριξη του έργου της ΟΜΕΑ ανέλαβαν τα στελέχη της Γραμματείας κ. Φερτάκη και κ. Μακρή, υπό τον συντονισμό της Γραμματέας του Τμήματος κας. Δαύρη. Για τη διαμόρφωση της Έκθεσης, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με τη ΜΟΔΠΠ του Ιδρύματος, τα μέλη ΔΕΠ/ΕΔΠΠ/ΕΤΕΠ του ΤΟΕ και το προσωπικό της Γραμματείας, καθώς και με τους προπτυχιακούς/μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος.

Η διαδικασία παρουσίασης των στοιχείων πραγματοποιείται με βάση μέσους όρους, και στηρίχθηκε στις εξής ενέργειες:

1. Συναντήσεις της ΟΜΕΑ με τα μέλη της Γραμματείας, όπου συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του Τμήματος (φοιτητές, στελέχωση σε διδάσκοντες, μαθήματα, βαθμολογίες κλπ.). Τα στατιστικά στοιχεία της Έκθεσης για τα ζητήματα αυτά βασίστηκαν σε αυτές τις συζητήσεις και στους αντίστοιχους Πίνακες της ΜΟΔΠΠ που συμπληρώθηκαν από τη Γραμματεία.
2. Ανάλυση στοιχείων που αφορούν την αποτίμηση του επιστημονικού έργου των μελών ΔΕΠ με βάση το ηλεκτρονικό *Απογραφικό Δελτίο Μελών ΔΕΠ* της ΜΟΔΠΠ και άλλων σχετικών βάσεων δεδομένων.
3. Ανάλυση των Ερωτηματολογίων αποτίμησης του διδακτικού έργου του ΤΟΕ (ΠΠΣ/ΠΜΣ) από τους φοιτητές.
4. Συναντήσεις της ΟΜΕΑ με τον Πρόεδρο και τα υπόλοιπα μέλη ΔΕΠ, κατά τις οποίες συζητήθηκαν ζητήματα που αφορούν τις ενέργειες του ΤΟΕ για βελτιώσεις.
5. Χρήση στοιχείων από προηγούμενες εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης.

Τα κυριότερα δεδομένα, όπως αποτυπώνονται στην παρούσα Έκθεση, για το ακ. έτος 2018-2019 σε σχέση με το 2017-2018, έχουν ως εξής:

- i. Ο αριθμός των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ αδιάχτησε σε 18, έναντι 16 το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.
- ii. Ο αριθμός των στελεχών της Γραμματείας παρέμεινε αμετάβλητος, και σχετικά περιορισμένος σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των φοιτητών του ΤΟΕ, ανερχόμενος σε 3 διοικητικούς υπαλλήλους και τη Γραμματέα κ. Δαύρη. Επίσης, δεν υπήρξε μεταβολή στον αριθμό των μελών ΕΔΠΠ/ΕΤΕΠ (1 μέλος ΕΔΠΠ και 2 μέλη ΕΤΕΠ το 2018-2019).
- iii. Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών παρέμεινε υψηλός, ανερχόμενος σε 1926, και αυξημένος σε σχέση τόσο με το 2017-2018 όσο και σε σχέση με το μέσο όρο της προηγούμενης ακαδημαϊκής εξαετίας (1898 φοιτητές το 2017-2018 και 1838

φοιτητές κατά μέσο όρο την περίοδο 2012/13-2017/18). Ο αριθμός των νεοεισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών επίσης εμφάνισε άνοδο, ανερχόμενος σε 278 το 2018-2019 έναντι 245 το 2017-2018 και 238 το 2016-2017. Ο αριθμός των αποφοιτησάντων προπτυχιακών φοιτητών ανήλθε το 2018-2019 σε 190, ενώ το ποσοστό αποφοιτησάντων-νεοεισερχόμενων φοιτητών ανήλθε σε 68,3% ($=\frac{190}{278}\%$).

- iv.** Λόγω της αύξησης του αριθμού μελών ΔΕΠ, η αναλογία προπτυχιακών φοιτητών διάρκειας φοίτησης $v \times 2$ και μόνιμων διδασκόντων μειώθηκε το 2018-2019 στο επίπεδο του 75,7:1 ($=\frac{1362}{18}\%$), έναντι 86,06:1 ($=\frac{1377}{16}\%$) το 2017-2018. Όσον αφορά το έκτακτο διδακτικό προσωπικό, απασχολήθηκαν στο ΤΟΕ το 2018-2019 4 διδάσκοντες επι συμβάσει (3 στο πλαίσιο του Προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» και 1 με σύμβαση ΠΔ407/80), οι οποίοι συνεισέφεραν στη διδασκαλία 9 μαθημάτων επιλογής του ΠΠΣ. Έτσι, με βάση τα επιπλέον μέλη ΔΕΠ και το έκτακτο διδακτικό προσωπικό, η αναλογία προπτυχιακών φοιτητών διάρκειας φοίτησης $v \times 2$ και συνόλου διδασκόντων διαμορφώθηκε το 2018-2019 στο επίπεδο του 67,3:1 έναντι 72,5:1 το 2017-2018. Παρά ταύτα, ο αριθμός φοιτητών ανα διδασκοντα συνέχισε να παραμένει πολύ υψηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο του Παν/μιου Πατρών και τον εθνικό μέσο όρο.
- v.** Το ΤΟΕ συνέχισε το 2018-2019 να εφαρμόζει το αναθεωρημένο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) που ψηφίστηκε από τη ΓΣ το Μάιο του 2016. Στο πλαίσιο αυτό, ο συνολικός αριθμός μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου το 2018-2019 ήταν 36 μαθήματα επιστημονικής περιοχής και 2 μαθήματα αγγλικής ορολογίας. Από τα 36 μαθήματα επιστημονικής περιοχής, τα 20 ήταν υποχρεωτικά και τα υπολοιπα 16 ήταν μαθήματα επιλογής. Ο συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής στους φοιτητές του ΤΟΕ ανήλθε σε 37 το 2018-2019 (έναντι 36 το 2017-2018 και 32 το 2016-2017), ενώ 1 μάθημα επιλογής προσφέρθηκε από διδασκοντες του ΤΟΕ αποκλειστικά σε φοιτητές της Πολυτεχνικής Σχολής του Παν/μιου Πατρών. Παράλληλα, το 2018-2019, συνεχίστηκε ο θεσμός της διαφορετικής βαρύτητας μαθημάτων στο πτυχίο, με αντίστοιχη προσαρμογή των ωρών διδασκαλίας και μονάδων ECTS, ανάλογα με τη σπουδαιότητά του κάθε μαθήματος για την Οικονομική Επιστήμη. Επίσης, συνεχίστηκε το Πρόγραμμα «Πρακτικής Άσκησης» του ΤΟΕ, το οποίο χρηματοδότησε 42 τριμηνιαίες θέσεις πρακτικής άσκησης φοιτητών σε επιχειρήσεις και άλλους φορείς της χώρας.
- vi.** Ένδειξη αυξημένης αποτελεσματικότητας του ΠΠΣ αποτελούν μία σειρά στοιχείων για το 2018-2019 (βλ. Κεφάλαιο 4), όπως:
- το ποσοστό των αποφοιτησάντων με βαθμολογία πτυχίου στο εύρος του 7,0-8,4 διαμορφώθηκε σε 25,8% το 2018-2019, έναντι 23,9% το 2017-2018 και 15,3% κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια της ακαδημαϊκής πενταετίας 2012/13-2016/17
  - ο μέσος βαθμός πτυχίου του ΤΟΕ διαμορφώθηκε στο επίπεδο του «Λίαν Καλώς» το 2018-2019, από το «Καλώς» που ίσχυε για όλα τα προηγούμενα έτη πλὴν του 2017-18, ενώ αυξήθηκε οριακά και σε σχέση με το 2017-2018
  - το ποσοστό στο σύνολο των αποφοιτησάντων των φοιτητών που έλαβαν πτυχίο σε $\kappa=4$ & $\kappa+1=5$ έτη ανήλθε το 2018-2019 σε 62,1%, έναντι 50,9% κατά μέσο όρο για το σύνολο της προηγούμενης ακαδημαϊκής εξαετίας 2012/2013-2017/2018

- το ποσοστό επιτυχίας στο σύνολο των μαθημάτων του ΠΠΣ ανήλθε το 2018-2019 σε περίπου 67% κατά μέσο όρο. Ακραίες περιπτώσεις πολύ χαμηλών ποσοστών επιτυχίας σε μεμονομένα μαθήματα δεν παρατηρήθηκαν.
  - η αξιολόγηση του διδακτικού έργου του ΤΟΕ με βάση τα Ερωτηματολόγια της ΜΟΔΠΠ (ομάδες ερωτήσεων κατά μέσο όρο) από τους προπτυχιακούς φοιτητές ανήλθε το 2018-2019 σε 70% (=3,5/5)%
- vii.** Στα πλαίσια της εξωστρέφειας, το ΤΟΕ προσέφερε το 2018-2019 έξι μαθήματα σε άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Στο ίδιο πλαίσιο, οκτώ μαθήματα του ΠΠΣ διδάχτηκαν το 2018-2019 και στα αγγλικά, και ήταν διαθέσιμα σε όλους τους εισερχόμενους φοιτητές ERASMUS του Πανεπιστημίου Πατρών. Παράλληλα, προς ενίσχυση των κινήτρων των φοιτητών του ΤΟΕ για συμμετοχή στην διεθνή κινητικότητα, διατηρήθηκε ο θεσμός των 3 «ελεύθερων μαθημάτων ERASMUS» στο ΠΠΣ.
- viii.** Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΟΕ με ειδίκευση στην «*Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων*» συνέχισε επιτυχώς τη λειτουργία του το 2018-2019 με 38 φοιτούντες (έναντι 29 το προηγούμενο ακ. έτος 2017-2018). Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών λειτούργησε το 2018-2019 με 16 φοιτητές.
- ix.** Παρά το μεγάλο όγκο φοιτητών και το φόρτο εργασίας που αυτός συνεπάγεται για τα μέλη ΔΕΠ, η ερευνητική δραστηριότητα του ΤΟΕ παραμένει σε υψηλά επίπεδα. Συνολικά, οι συμμετοχές των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε δημοσιευμένο επιστημονικό έργο ανήλθαν το 2018-2019 σε 37. Οι δείκτες που απεικονίζουν τη διεθνή αναγνώριση του ερευνητικού έργου του ΤΟΕ επίσης διατηρήθηκαν υψηλοί. Οι ετεροαναφορές στο δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ ανήλθαν σε 1226 το 2018-2019, ενώ παράλληλα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ συνέχισαν να εμφανίζουν συμμετοχές σε επιτροπές συνεδρίων, επιτροπές επιστημονικών περιοδικών και προγράμματα έρευνας.
- x.** Τα πεπραγμένα των τριών Ερευνητικών Εργαστηρίων του ΤΟΕ δημοσιοποιούνται από το 2018-2019 στην κεντρική ιστοσελίδα του ΤΟΕ.
- xi.** Το 2018-2019 ενισχύθηκε περαιτέρω ο ιστότοπος του ΤΟΕ (προσθήκη μαθησιακών στόχων/αποτελεσμάτων των προπτυχιακών μαθημάτων, ανάρτηση κανονισμών σπουδών και εξετάσεων για το ΠΠΣ και ΜΔΕ/ΠΔΣ, ανάρτηση εκθέσεων εσωτερικής & εξωτερικής αξιολόγησης, ανάρτηση πολιτικής διασφάλισης ποιότητας, πληροφόρηση για γενικότερου ενδιαφέροντος φοιτητικά/ερευνητικά θέματα, κλπ.).
- xii.** Υπάρχει οριστική λύση στο κτιριακό πρόβλημα του ΤΟΕ, καθώς νέο κτίριο θα είναι διαθέσιμο από το χειμερινό εξάμηνο του 2020-2021.
- xiii.** Σημαντικό γεγονός το ακ. έτος 2018-2019 αποτέλεσε η Πιστοποίηση του ΠΠΣ. Χορηγήθηκε πιστοποίηση για το χρονικό διάστημα 2019-2023, με συνολικά πλήρη συμμόρφωση με τις Αρχές του Προτύπου Ποιότητας της ΑΔΙΠ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Οι επι μέρους ενότητες της *Εκθεσης Πιστοποίησης ΠΠΣ* (https://modip.upatras.gr/sites/modip.upatras.gr/files/uploaded_reports_files/Final%20Accreditation%20Report_Economics_Uni%20Patras.pdf) και οι αντίστοιχες συστάσεις των αξιολογητών για περαιτέρω βελτίωση του ΠΠΣ έχουν προγραμματιστεί να συζητηθούν λεπτομερώς σε ΓΣ το εαρινό εξάμηνο του 2019-2020.

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

1.1. Δομή του Τμήματος

Το ΤΟΕ ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 325/23-5-1985, με το οποίο ορίστηκε ως τόπος εγκατάστασής του το Αγρίνιο (Νομός Αιτωλοακαρνανίας). Μετά από 13 χρόνια παραμονής του στο Αγρίνιο, το Τμήμα μεταφέρθηκε στις κεντρικές εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου Πατρών με το Προεδρικό Διάταγμα 85/21-4-1998. Το ΤΟΕ πλέον ανήκει στη *Σχολή Οικονομικών Επιστημών & Διοίκησης Επιχειρήσεων* του Πανεπιστημίου Πατρών, η οποία το 2018-2019 επίσης περιελάμβανε το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (έτος ίδρυσης 1999, με έδρα την Πάτρα), το Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών (έτος ίδρυσης 2004, με έδρα το Αγρίνιο), και το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων Αγροτικών Προϊόντων και Τροφίμων (έτος ίδρυσης 2006, με έδρα το Αγρίνιο). Κοσμήτορας της Σχολής το ακ. έτος 2018-2019 ήταν ο Καθηγητής του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων Βουτσινάς Βασίλειος, ενώ Πρόεδρος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών ήταν ο Καθηγητής Ντεμούσης Μιχαήλ.

Το ΤΟΕ επί του παρόντος χωροθετείται Βόρειο-Δυτικά του κτιρίου της Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πατρών και είναι εγκατεστημένο σε πέντε μεμονωμένα κτίρια. Δυο κτίρια αφορούν γραφεία μελών ΔΕΠ (στο ένα εκ των οποίων είναι εγκατεστημένη και η αίθουσα συνεδριάσεων του Τμήματος), και ένα κτίριο αφορά γραφεία υποψηφίων διδασκόντων. Σε ξεχωριστό κτίριο είναι εγκατεστημένα η Γραμματεία, το γραφείο του Προέδρου, το Αναγνωστήριο και το Κεντρικό Εργαστήριο Η/Υ του ΤΟΕ. Σε ξεχωριστό κτίριο, είναι επίσης εγκατεστημένο ένα μικρότερο εργαστήριο Η/Υ το οποίο εξυπηρετεί τις ανάγκες του ΠΜΣ και του ΠΔΣ. Το ΤΟΕ διέθετε το 2018-2019 πέντε αίθουσες διδασκαλίας (4 για το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (ΠΑΜ1, ΠΑΜ13, ΠΑΜ16, ΠΑΜ17) και 1 για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (ΠΑΜ2)). Αυτές συνιστούν μεμονωμένα κτίρια που βρίσκονται στον ίδιο χώρο.

Από το 2011, το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών συντάσσει *Ετήσιες Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης*. Το 2014 πραγματοποιήθηκε *Εξωτερική Αξιολόγηση* του ΤΟΕ από διακεκριμένους επιστήμονες του εξωτερικού. Τον Ιούνιο του 2019 πραγματοποιήθηκε από ομάδα εξωτερικών αξιολογητών στα πλαίσια της ΑΔΠΠ *Πιστοποίηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών* του ΤΟΕ. Οι παράνω εκθέσεις αξιολόγησης δημοσιοποιούνται στο ιστότοπο της ΜΟΔΠ αλλά και στον κεντρικό στότοπο του ΤΟΕ.

1.2. Διάρθρωση της Διοίκησης, Σύνθεση και Λειτουργία Οργάνων

Η διάρθρωση της διοίκησης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών καθορίζεται από το σχετικό νομικό πλαίσιο. Το ΤΟΕ διοικείται από τη Γενική Συνέλευση και τον/την εκάστοτε Πρόεδρο.

Για τον συντονισμό/διευθέτηση επί μέρους θεμάτων, έχουν θεσμοθετηθεί και λειτουργούν στο ΤΟΕ αντίστοιχες Επιτροπές. Οι Επιτροπές, ανάλογα με τη φύση τους, απαρτίζονται από μέλη ΔΕΠ ή/και μέλη ΕΔΠ/ΕΤΕΠ/Γραμματείας, καθώς και αντιπρόσωπο των φοιτητών, και λειτουργούν με βάση συγκεκριμένους στόχους και χρονοδιαγράμματα. Για το ακ. έτος 2018-2019 οι Επιτροπές του ΤΟΕ και η αντίστοιχη στελέχωσή τους περιγράφονται παρακάτω. Μία νέα επιτροπή, η *Επιτροπή Εξωστρέφειας*, συστάθηκε το Μάρτιο του 2019 με στόχο την προβολή των επιτευγμάτων του ΤΟΕ και την προώθηση συνεργασιών με πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλους φορείς της ημεδαπής/αλλοδαπής. Το 2018-2019 επίσης συστάθηκε *Επιτροπή Προετοιμασίας Φακέλου Πιστοποίησης ΠΠΣ*, της οποίας σκοπός ήταν να επληφθεί της διαδικασίας προβολής του έργου του ΤΟΕ αναφορικά με το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών και να συντάξει αντίστοιχη Πρόταση Πιστοποίησης προς την ΑΔΠ.

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΟΕ, ακ. έτος 2018-2019

1. **Επιτροπή Φοιτητικών Ζητημάτων:** Ντεμούσης Μιχαήλ (Συν/στής), Καθηγητής, Δαύρη Μαρία, Γραμματέας, Εκπρόσωπος Φοιτητών.
2. **Επιτροπή Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ):** Ντεμούσης Μιχαήλ (Συν/στής), Καθηγητής, Νταούλη Ιωάννα, Καθηγήτρια, Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Εκπρόσωπος Φοιτητών.
3. **Συντονιστική Επιτροπή Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ):** Γιαννακόπουλος Νικόλαος (Δ/ντής), Αναπληρωτής Καθηγητής, Βενέτης Ιωάννης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τζελέπης Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Επίκουρος Καθηγητής, Κουνετάς Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής, Εκπρόσωπος Μεταπτυχιακών Φοιτητών.
4. **ΟΜΕΑ Τμήματος:** Ζερβογιάννη Αθηνά (Συν/στρια), Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Αργυρός Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πατρώνης Βασίλειος, Καθηγητής.
5. **Επιτροπή Προγράμματος Κινητικότητας ERASMUS:** Ζερβογιάννη Αθηνά, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (Συν/στρια), Πολυμένης Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής, Εκπρόσωπος Φοιτητών.
6. **Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης ΤΟΕ:** Βενέτης Ιωάννης (Συν/στής), Αναπληρωτής Καθηγητής, Τζελέπης Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Αργυρός Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Εκπρόσωπος Φοιτητών.
7. **Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων:** Ντεμούσης Μιχαήλ (Συν/στής), Καθηγητής, Κουρλιούρος Ηλίας, Καθηγητής, Τσεκούρας Κωνσταντίνος, Καθηγητής, Βενέτης Ιωάννης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πολυμένης Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής, Κουνετάς Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής.
8. **Επιτροπή Πληροφορικής:** Τζαγκαράκης Εμμανουήλ (Συν/στής), Επίκουρος Καθηγητής, Δημαρά Ευθαλία, Καθηγήτρια, Ρούσσοσ Αλέξανδρος, ΕΤΕΠ, Βικτωρία Δασκάλου, ΕΔΠ.
9. **Επιτροπή Ανακύκλωσης και Καταστροφής:** Δασκάλου Βικτωρία, ΕΔΠ.
10. **Επιτροπή για Θέματα Υγείας και Ασφάλειας:** Αργυρός Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής.
11. **Επιτροπή Επιμέλειας Οδηγού Προπτυχιακών Σπουδών και Οδηγού ECTS:** Ζερβογιάννη Αθηνά (Συν/στρια), Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Νταούλη Ιωάννα, Καθηγήτρια, Δαύρη Μαρία, Γραμματέας, Εκπρόσωπος Φοιτητών.
12. **Επιτροπή Σύνταξης Ωρολογίου Προγράμματος Μαθημάτων και Προγράμματος Εξετάσεων:** Κουνετάς Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής, Εκπρόσωπος Φοιτητών
13. **Επιτροπή Οικονομικών Ζητημάτων:** Ντεμούσης Μιχαήλ (Συν/στής), Καθηγητής, Γούδη Ισμήνη, ΕΤΕΠ, Δαύρη Μαρία, Γραμματέας.
14. **Επιτροπή Εξωστρέφειας:** Γούλας Ελευθέριος (Συν/στής), Επίκουρος Καθηγητής, Δασκάλου Βικτωρία, ΕΔΠ.
15. **Επιτροπή Προετοιμασίας Φακέλου Πιστοποίησης ΠΠΣ:** Τσεκούρας Κωνσταντίνος (Συν/στής), Καθηγητής, Πατρώνης Βασίλειος, Καθηγητής, Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Πολυμένης Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής, Κουνετάς Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής, Δασκάλου Βικτωρία, ΕΔΠ.

Στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, το ΤΟΕ διαθέτει κανονισμούς σπουδών και για τα τρία Προγράμματα του (ΠΠΣ/ΠΜΣ/ΠΔΣ), οι οποίοι δημοσιοποιούνται στην κεντρική του ιστοσελίδα (<http://undergrad.econ.upatras.gr/el/regulation>, <http://postgrad.econ.upatras.gr/el/msc/regulation>, <http://www.econ.upatras.gr/el/postgraduate/doctoral-studies/regulation>). Οι κανονισμοί σπουδών περιλαμβάνουν ζητήματα εγγραφών, αναστολής σπουδών, κατατακτηρίων εξετάσεων, ορκωμοσίας, πιστωτικών μονάδων για ολοκλήρωση των σπουδών κ.λπ. Το ΤΟΕ επίσης διαθέτει κανονισμούς εξετάσεων για το ΠΠΣ και ΠΜΣ, που αφορούν τις υποχρεώσεις διδασκομένων/επιτηρητών/διδασκόντων κατά τη διάρκεια των εξετάσεων καθώς και τη διαδικασία αντιμετώπισης περιστατικών ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Στα πλαίσια της ερευνητικής δραστηριότητας, το ΤΟΕ διαθέτει από το ακ. έτος 2016-2017 τρία θεσμοθετημένα Ερευνητικά Εργαστήρια («*Εργαστήριο Μικρο-οικονομικής Ανάλυσης της Αγοράς Εργασίας*»), «*Εργαστήριο Οικονομικής των Επιχειρήσεων, και της Καινοτομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης*»), «*Εργαστήριο Ποσοτικών Μεθόδων & Πληροφοριακών Συστημάτων*»). Τα Εργαστήρια αυτά επικεντρώνονται σε τομείς της οικονομικής επιστήμης στους οποίους το ΤΟΕ έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, από την άποψη των ανθρώπινων πόρων και της ερευνητικής εμπειρίας. Μέσα από τη συλλογική προσπάθεια των μελών τους, τα τρία αυτά Εργαστήρια συμβάλλουν στην προώθηση της έρευνας στο ΤΟΕ, στην παραγωγή ποιοτικών δημοσιεύσεων και στην προώθηση της ερευνητικής συνεργασίας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών και άλλα πανεπιστημικά ιδρύματα του εσωτερικού/εξωτερικού. Επιπλέον, τα εν λόγω Εργαστήρια διαχρονικά αναμένονται να συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αφού σταδιακά αντίστοιχα μαθήματα θα ενταχθούν σε αυτά.

1.3 Στελέχωση του Τμήματος

Η στελέχωση του ΤΟΕ σε μόνιμο προσωπικό για το ακ. έτος 2018-2019 παρουσιάζεται παρακάτω:

Αριθμός μελών ΔΕΠ 2018-2019 και προβλεπόμενος αριθμός σύμφωνα με το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ

	2018-2019	Ποσοστό	Προβλεπόμενος αριθμός με βάση το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ
Καθηγητές	8	44,4%	
Αναπληρωτές Καθηγητές	5	27,8%	
Επικουροί Καθηγητές	5	27,8%	
Σύνολο	18	100%	25

Αριθμός μελών ΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ 2018-2019 και προβλεπόμενο αντίστοιχο προσωπικό σύμφωνα με το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ

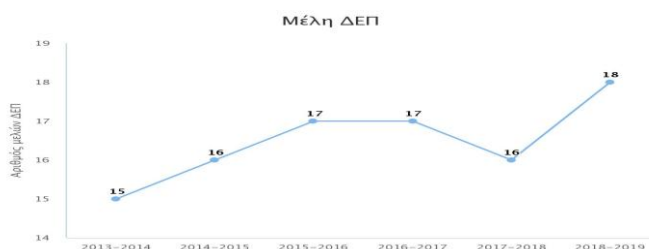
	2018-2019	Προβλεπόμενος αριθμός με βάση το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ
ΕΔΙΠ	1	5
ΕΤΕΠ	2	6

Διοικητικό προσωπικό 2018-2019 και προβλεπόμενο αντίστοιχο προσωπικό σύμφωνα με το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ

	2018-2019	Προβλεπόμενος αριθμός με βάση το ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ
Γραμματέας ΤΟΕ & μέλη διοικητικού προσωπικού	4	7

Θετική εξέλιξη στο τομέα των μελών ΔΕΠ, η οποία περιόρισε την υπάρχουσα στενότητα σε ανθρώπινους πόρους, αποτέλεσε ο διορισμός δυο νέων μελών ΔΕΠ (βαθμίδα Επίκουρου Καθηγητή). Ωστόσο, το ΤΟΕ εξακολουθεί να εμφανίζει ελλιπή στελέχωση σε μόνιμο ανθρώπινο δυναμικό, αν ληφθεί υπόψη ο αριθμός των νεοεισερχόμενων φοιτητών που το Τμήμα δέχεται κάθε χρόνο αλλά και το ΠΔ ίδρυσής του. Το προσωπικό της Γραμματείας (3 διοικητικοί υπαλλήλοι συν τη Γραμματέα), επίσης υπολείπεται των αναγκών του Τμήματος με βάση τον συνολικό αριθμό των φοιτητών αλλά και του ΠΔ ίδρυσης του ΤΟΕ. Ο αριθμός των μελών ΕΔΠ/ΕΤΕΠ έχει επίσης παραμείνει αμετάβλητος από το 2011-2012 (1 μέλος ΕΔΠ με εξειδίκευση την πληροφορική, και 2 μέλη ΕΤΕΠ).

Μέλη ΔΕΠ ΤΟΕ – διαχρονική εξέλιξη

Για μία σειρά ετών, η έλλειψη επαρκούς αριθμού μελών ΔΕΠ αντιμετωπίζονταν στο ΤΟΕ μέσω εκτεταμένης αξιοποίησης του θεσμού των διδασκόντων Π.Δ.407/80. Ο αριθμός των συμβάσεων Π.Δ.407/80 ανερχόταν σε 26 το 2010-2011, σε 10 το 2011-2012 και σε 6 το 2012-2013. Το 2013-2014 οι συμβάσεις αυτές έπεσαν στο μηδέν, και αυτό συνεχίστηκε κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2014/2015-2015/2016. Το 2016-2017 το ΤΟΕ απέκτησε ξανά έκτακτο διδακτικό προσωπικό, μέσω κονδυλίων του Πανεπιστημίου Πατρών (5 συμβάσεις για διδασκαλία μεμονωμένων μαθημάτων επιλογής στο πλαίσιο του Προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας», και 1 σύμβαση ΠΔ407 για διδασκαλία Εργαστηρίου) και μέσω κονδυλίων από το ΠΜΣ (2 συμβάσεις πανεπιστημιακών υποτρόφων). Το 2017-2018 οι συμβάσεις έκτακτου διδακτικού προσωπικού μέσω κονδυλίων του Πανεπιστημίου Πατρών ανήλθαν σε 7 (έξι συμβάσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» για διδασκαλία μεμονωμένων μαθημάτων επιλογής, και 1 σύμβαση ΠΔ407/80 για κάλυψη αναγκών διδασκαλίας εργαστηρίων), ενώ το ΠΜΣ χρηματοδότησε και 1 θέση πανεπιστημιακού υποτρόφου. Το 2018-2019 οι συμβάσεις έκτακτου διδακτικού προσωπικού μέσω κονδυλίων του Πανεπιστημίου Πατρών ανήλθαν συνολικά σε 4 (τρεις συμβάσεις στο πλαίσιο του Προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» και μία σύμβαση ΠΔ407), και εξασφάλισαν την διδασκαλία εννέα μαθημάτων επιλογής («Διαχείριση Χαρτοφυλακίου», «Λογιστική Ι», «Εισαγωγή στο Μάρκετινγκ-Μάνατζμεντ», «Μεθοδολογία Έρευνας στην Οικονομική Επιστήμη», «Περιφερειακή Οικονομική», «Οικονομική Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος», «Μαθηματική Οικονομική», «Εφαρμοσμένη Οικονομετρία», «Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη για Μηχανικούς & Επιστήμονες»).

Εξέλιξη Έκτακτου Διδακτικού Προσωπικού

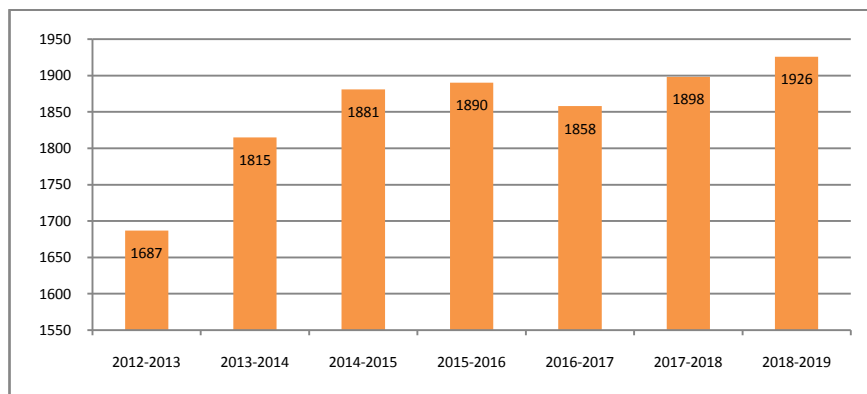
	Αριθμός συμβάσεων	Είδος σύμβασης
2010-2011	26	Π.Δ.407/80
2011-2012	10	Π.Δ.407/80
2012-2013	6	Π.Δ.407/80
2013-2014	0	-
2014-2015	0	-
2015-2016	0	-
2016-2017	8	Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» (5), Π.Δ.407/80 (1), Πανεπιστημιακοί Υπότροφοι (2)
2017-2018	8	Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» (6), Π.Δ.407/80 (1), Πανεπιστημιακός υπότροφος (1)
2018-2019*	4*	Πρόγραμμα «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» (3 συμβάσεις για 7 μθήματα), Π.Δ.407/80 (1 σύμβαση για 2 μθήματα)

*Από το 2018-2019, οι συμβάσεις στο Πλαίσιο του Προγράμματος «Απόκτηση Διδακτικής Εμπειρίας» είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνουν παραπάνω από 1 μθήματα.

1.4 Εξέλιξη Φοιτητών

Η εξέλιξη του αριθμού των προπτυχιακών φοιτητών κατά την τελευταία ακαδημαϊκή επταετία 2012/2013-2018/2019 παρουσιάζεται παρακάτω:

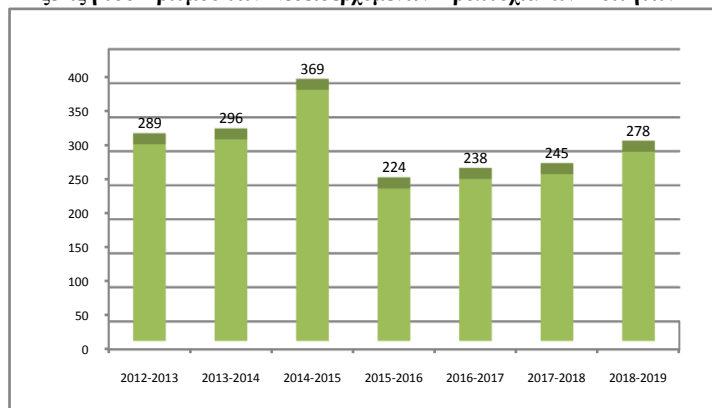
Εξέλιξη του Αριθμού των Εγγεγραμμένων Προπτυχιακών Φοιτητών

Ο συνολικός αριθμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών παρουσιάζει συνεχή αύξηση από το 2012-2013. Το 2018-2019 ανήλθε σε 1926, εμφανίζοντας αύξηση περίπου 5% σε σχέση με το μέσο όρο της ακαδημαϊκής εξαετίας 2012/2013-2017/2018.

Ο αριθμός των νεοεισερχόμενων φοιτητών επίσης παρέμεινε υψηλός το 2018-2019, ανερχόμενος σε 278 έναντι 245 το 2017-2018.

Εξέλιξη του Αριθμού των Νεοεισερχόμενων Προπτυχιακών Φοιτητών

Σε ότι αφορά στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), το 2018-2019 φοίτησαν στο ΠΜΣ 38 φοιτητές/τριες έναντι 29 το 2017-2018. Το 2018-2019 υπήρξαν επίσης 16 φοιτητές/τριες στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ).

Εξέλιξη Φοιτητών του ΠΜΣ και ΠΔΣ

1.5. Σκοπός και Στόχοι του Τμήματος

Σύμφωνα με το Π.Δ. ίδρυσης του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών, το ΤΟΕ έχει ως αποστολή:

- να συμβάλλει στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με ελεύθερη επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση
- να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιτυχή επαγγελματική σταδιοδρομία
- να καλλιεργεί και να προάγει τις οικονομικές επιστήμες με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη διδασκαλία, έρευνα και αναζήτηση

Η εξυπηρέτηση των παραπάνω στόχων οδήγησαν σε κατά καιρούς αλλαγές/αναδιαρθρώσεις του ΠΠΣ, με αποτέλεσμα τη διαχρονική βελτίωσή του και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητά του. Σημαντική εξέλιξη σε αυτόν τον τομέα αποτελεί η πρόσφατη αναδιάρθρωση του ΠΠΣ για τους εισακτέους του ακ. έτος 2016-2017. Η εν λόγω αναδιάρθρωση: (α) μείωσε το συνολικό αριθμό των μαθημάτων για λήψη πτυχίου, (β) αύξησε τη σχετική βαρύτητα στο πτυχίο ορισμένων πολύ βασικών για την

οικονομική επιστήμη μαθημάτων, και (γ) εμπλούτισε τα μαθήματα επιλογής με νέα σύγχρονα και δημοφιλή γνωστικά αντικείμενα της οικονομικής επιστήμης. Το αναθεωρημένο ΠΠΣ εξυπηρετεί καλύτερα το στόχο της παροχής θεωρητικής και εφαρμοσμένης γνώσης προς τους φοιτητές και διευκολύνει περαιτέρω την πρόσβαση τους στην αγορά εργασίας καθώς και την εκ μέρους τους ανάληψη υψηλού κύρους μεταπτυχιακών σπουδών. Ως βάση για την αναθεώρηση, το ΤΟΕ έλαβε υπόψη τα σχόλια των Εξωτερικών Αξιολογητών (βλ. <https://modip.upatras.gr/el/node/182>). Ειδικότερα, το αναθεωρημένο ΠΠΣ χαρακτηρίζεται από:

- μεγαλύτερη εμβάθυνση σε εργαλεία (μαθηματικά, στατιστική, εισαγωγή στην οικονομική επιστήμη) και σε καίρια πεδία της οικονομικής επιστήμης (μικροοικονομική, μακροοικονομική) μέσω της αύξησης των ωρών διδασκαλίας
- προσθήκη δημοφιλών μαθημάτων εφαρμοσμένης οικονομικής με προσανατολισμό τη βελτίωση της πρόσβασης των πτυχιούχων του ΤΟΕ στην αγορά εργασίας
- προσθήκη πιο εξειδικευμένων μαθημάτων για ευκολότερη πρόσβαση των φοιτητών σε μεταπτυχιακά προγράμματα
- ευθυγράμμιση όσον αφορά τον συνολικό αριθμό μαθημάτων επιστημονικής περιοχής για απόκτηση πτυχίου με αντίστοιχα προγράμματα και συναφή Τμήματα του εσωτερικού/εξωτερικού

Οριακές βελτιώσεις στο ΠΠΣ έγιναν το ακ. έτος 2017-2018, με αύξηση του αριθμού των προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής, αλλά και το 2018-2019 με αλλαγή του περιεχομένου και τίτλου των 2 υποχρεωτικών μαθημάτων ξένης γλώσσας σε «Αγγλικά για Οικονομολόγους Ι» και «Αγγλικά για Οικονομολόγους ΙΙ».

Όσον αφορά το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (*Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων*) εμφανίζεται επιτυχημένο, όπως προκύπτει από τα σχόλια/αξιολογήσεις των φοιτητών (βλ. Κεφάλαιο 4). Η δραστηριότητα του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών του ΤΟΕ επίσης εμφανίζεται επιτυχημένη. Το ΠΔΣ καλύπτει ένα ευρύ φάσμα πεδίων της οικονομικής επιστήμης, ενώ, όπως αποδεικνύεται από τις δημοσιεύσεις, τις ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, διακρίνεται από υψηλή ποιότητα.

Αξιόλογη είναι και η παρουσία του ΤΟΕ στο τομέα της έρευνας. Τα μέλη ΔΕΠ αναπτύσσουν ερευνητική δραστηριότητα σε ποικίλα γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης, και το ερευνητικό τους έργο δημοσιεύεται σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Η συνολική διεθνής παρουσία του ΤΟΕ, όπως αυτή αποτυπώνεται στις βάσεις ετεροαναφορών ερευνητικού έργου, είναι επίσης υψηλή, ενώ μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συμμετέχουν σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από φορείς του εσωτερικού/εξωτερικού. Περαιτέρω βελτίωση στον τομέα της έρευνας αναμένεται να προκύψει από την σχετικά πρόσφατη ίδρυση ερευνητικών εργαστηρίων. Τα 3 Ερευνητικά Εργαστήρια του ΤΟΕ αναμένονται να αποτελέσουν πόλο έλξης συνεργασιών με άλλα ΑΕΙ της ημεδαπής και αλλοδαπής, αλλά και να βελτιώσουν την ποιότητα του παραγόμενου ερευνητικού έργου μέσω της συλλογικής προσπάθειας των μελών τους.

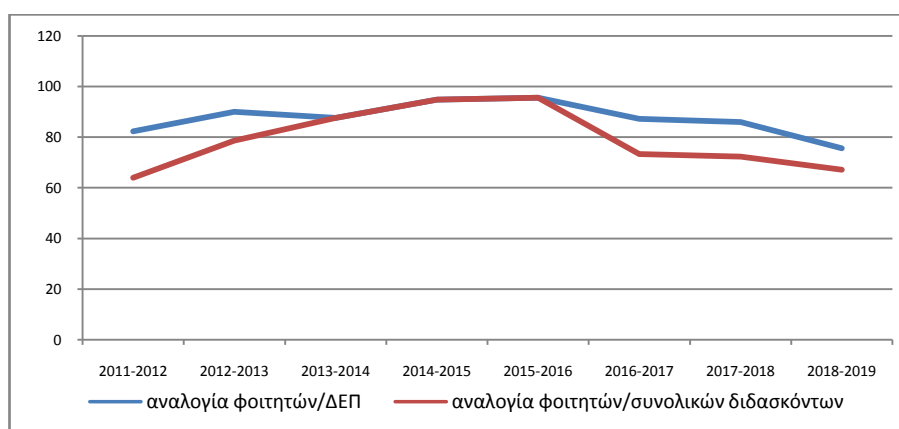
Από την άλλη πλευρά, η αναλογία φοιτητών/διδασκόντων στο ΤΟΕ εξακολουθεί να παραμένει υψηλή.

Αναλογία Προπτυχιακών Φοιτητών σε Έτη Φοίτησης vx2 και Διδασκόντων

Ακαδημαϊκό Έτος	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	2012-2013	2011-2012
Ενεργά Μέλη ΔΕΠ	18	16	16	15,5 ^(β)	15,5 ^(β)	15	14	14
Διδάσκοντες (ενεργά μέλη ΔΕΠ & έκτακτο διδασκτικό προσωπικό)	20,25 ^(α)	19 ^(α)	19 ^(α)	15,5	15,5	15	16 ^(α)	18 ^(α)
Προπτυχιακοί Φοιτητές σε Έτη Φοίτησης vx2	1362	1377	1396	1484	1471	1315	1261	1153
Αναλογία Φοιτητών/Διδασκόντων	67,3:1	72,5:1	73,5:1	95,7:1	94,9:1	87,7:1	78,8:1	64,1:1

^(α)προσφορά του έκτακτου διδακτικού προσωπικού σε προπτυχιακούς φοιτητές = περίπου 12 μαθήματα συνολικά που αντιστοιχούν σε προσφορά 3 μελών ΔΕΠ, ^(β)15 ΔΕΠ το χειμερινό εξάμηνο, 16 ΔΕΠ το εαρινό εξάμηνο, ^(γ)16 ΔΕΠ το χειμερινό εξάμηνο, 15 ΔΕΠ το εαρινό εξάμηνο, ^(δ)η προσφορά έκτακτου διδακτικού προσωπικού σε προπτυχιακούς φοιτητές αντιστοιχούσε περίπου σε προσφορά 2 μελών ΔΕΠ, ^(ε)η προσφορά έκτακτου διδακτικού προσωπικού σε προπτυχιακούς φοιτητές αντιστοιχούσε περίπου σε προσφορά 4 μελών ΔΕΠ, ^(στ)η προσφορά έκτακτου διδακτικού προσωπικού σε προπτυχιακούς φοιτητές (=9 μαθήματα) αντιστοιχούσε σε προσφορά 2,25 μελών ΔΕΠ.

Εξέλιξη της αναλογίας φοιτητών/ΔΕΠ και φοιτητών/συνολικών διδασκόντων στο ΠΠΣ

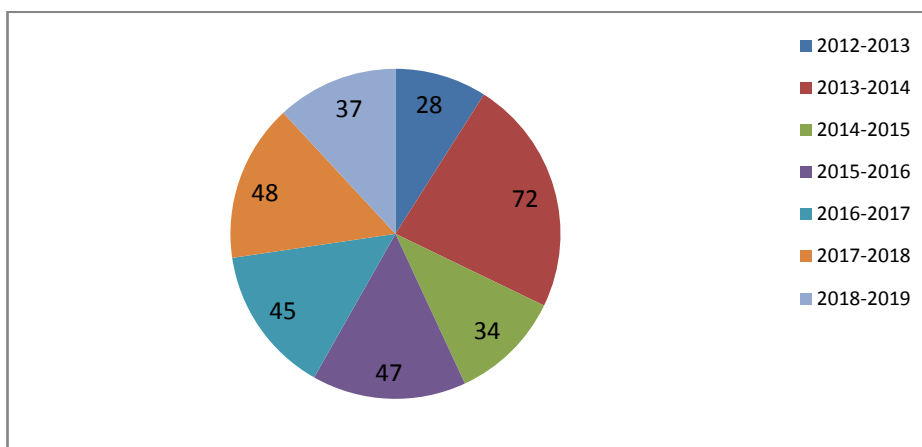

Από το ακ. έτος 2011-2012, η μείωση διδασκόντων (μέλη ΔΕΠ & έκτακτο διδακτικό προσωπικό) σε συνδυασμό με την αύξηση του αριθμού των νεοεισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών οδήγησε σε σημαντική στενότητα ανθρώπινων πόρων. Ειδικότερα, από το 2012-2013 η συνολική αναλογία φοιτητών-διδασκόντων άρχισε να κινείται σε ολοένα και υψηλότερα επίπεδα, με αποτέλεσμα το 2015-2016 ο δείκτης φόρτου διδασκαλίας του ΠΠΣ να ανέλθει στο πολύ υψηλό επίπεδο του 95,7:1. Τα ακαδημαϊκά έτη 2016-2017 και 2017-2018 ο δείκτης αυτός μειώθηκε αντίστοιχα σε 73,5:1 και 72,5:1, λόγω της επαναφοράς των συμβάσεων έκτακτου διδακτικού προσωπικού. Για το 2018-2019, με τον διορισμό δυο νέων μελών ΔΕΠ, ο δείκτης εμφάνισε περαιτέρω μείωση σε 67,3:1. Παρόλα αυτά, ο λόγος φοιτητών/ΔΕΠ και φοιτητών/συνολικών διδασκόντων στο ΤΟΕ εξακολουθεί να παραμένει υψηλός. Ο αντίστοιχος δείκτης φοιτητών/διδασκόντων σε εθνικό επίπεδο ανέρχεται σε 26,3:1, ενώ για τις χώρες του ΟΟΣΑ και την ΕΕ ανέρχεται αντίστοιχα σε 15,3:1 και 16:1 (βλ. *Education at a Glance, OECD, Issues 2016*). Αυτό σημαίνει ότι, ακόμη και αν συμπεριληφθεί στο ανθρώπινο δυναμικό το

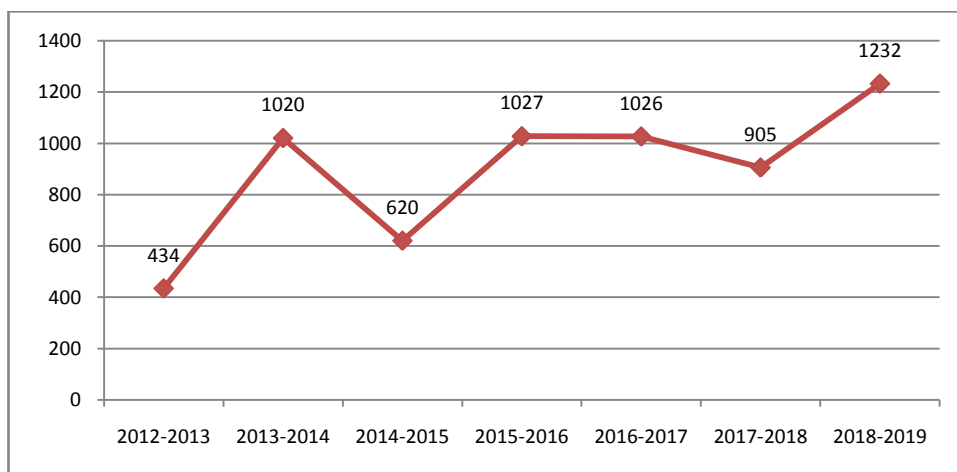
έκτακτο διδακτικό προσωπικό και επίσης δεν συνυπολογισθούν οι εκπαιδευτικές άδειες, στο ΤΟΕ η αναλογία διδασκομένων/διδασκόντων το 2018-2019 ήταν πάνω από διπλάσια του εθνικού μέσου όρου και τετραπλάσια του μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ/ΕΕ. Με δεδομένη τη βούληση του ΤΟΕ για συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού του έργου, αυτή η υψηλή αναλογία φοιτητών/διδασκόντων δεν προάγει την επίτευξη των γενικών στόχων και σκοπών του Τμήματος. Παράλληλα, επηρεάζεται το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ, καθώς η δημοσίευση άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά υψηλού κύρους, αλλά και η επιτυχής διεκδίκηση ερευνητικών προγραμμάτων, συχνά προϋποθέτει την έντονη ενασχόληση ενός πυρήνα ερευνητών.

Παρά την υψηλή αναλογία φοιτητών/διδασκόντων και το φόρτο εργασίας που αυτή συνεπάγεται για τα μέλη ΔΕΠ, η διεθνής παρουσία του ΤΟΕ παραμένει αξιόλογη, όπως διαφαίνεται από τον αριθμό των ετεροαναφορών στο ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ, τον αριθμό των συμμετοχών τους σε δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά, και τη συνεχιζόμενη συμμετοχή τους σε προγράμματα έρευνας (βλ. Κεφάλαιο 5).

Συνολικός αριθμός συμμετοχών μελών ΔΕΠ σε δημοσιευμένο έργο

Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)

1.6. Συγκριτικά Δεδομένα σε Σχέση με την Προηγούμενη Ετήσια Έκθεση

Συνοπτικά, για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, σε σχέση με το 2017-2018, θα μπορούσαν να παρατεθούν τα παρακάτω στοιχεία:

- i. Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ αυξήθηκαν κατά 2 (από 16 το 2017-2018 σε 18 το 2018-2019). Παρά το γεγονός ότι αυτό αποτελεί θετική εξέλιξη, το μόνιμο ανθρώπινο δυναμικό του ΤΟΕ παραμένει περιορισμένο. Ενδεικτική της πίεσης ανθρώπινων πόρων το 2018-2019 ήταν η αναλογία φοιτητών σε έτη φοίτησης vx2 και μελών ΔΕΠ, η οποία ανήλθε σε 75,7:1 (= (1362/18)%). Η αναλογία αυτή είναι πολύ υψηλότερη από τον αντίστοιχο μέσο όρο του Παν/μίου Πατρών, τον εθνικό μέσο όρο και τους διεθνείς μέσους όρους.
- ii. Το 2018-2019, όπως και το 2017-2018, απασχολήθηκε στο ΤΟΕ έκτακτο διδακτικό προσωπικό. Το εν λόγω προσωπικό ενέλαβε τη διδασκαλία εννέα μαθημάτων επιλογής του ΠΠΣ. Το γεγονός αυτό μείωσε τη συνολική αναλογία φοιτητών/διδασκόντων στο ΠΠΣ σε 67,3:1 (= (1362/20,25)%).
- iii. Ο αριθμός των μελών ΕΔΙΠ/ΕΤΕΠ παρέμεινε το 2018-2019, με βάση τις ανάγκες του Τμήματος, περιορισμένος, ανερχόμενος σε 1 μέλος ΕΔΙΠ και 2 μέλη ΕΤΕΠ. Το προσωπικό της Γραμματείας επίσης παρέμεινε ελλιπές με βάση τον αριθμό των φοιτητών του ΤΟΕ, ανερχόμενος σε 3 μέλη διοικητικού προσωπικού και τη Γραμματέα.
- iv. Συνεχίστηκε για τους εισακτέους του 2018-2019 η εφαρμογή του αναθεωρημένου ΠΠΣ, με μείωση του συνολικού αριθμού μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου, αύξηση των ωρών διδασκαλίας για μαθήματα καίριας σημασίας για την οικονομική επιστήμη, και εμπλουτισμό των μαθημάτων επιλογής με νέα δημοφιλή αντικείμενα. Με την αναθεώρησή του, το ΠΠΣ έχει πλέον ευθυγραμμιστεί πλήρως με τα προγράμματα σπουδών αντίστοιχων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών της χώρας και του εξωτερικού. Οριακές βελτιώσεις στο ΠΠΣ έγιναν και κατά τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά έτη 2017-2018 και 2018-2019.
- v. Σημαντική ένδειξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας του ΠΠΣ του ΤΟΕ, αποτελεί η αύξηση του ποσοστού των αποφοιτησάντων με βαθμό πτυχίου στο εύρος του 7,0-8,4. Ειδικότερα, το ποσοστό των αποφοιτησάντων στο εύρος αυτό ανήλθε σε 25,79% το 2018-2019, έναντι 23,9% το 2017-2018 και 15,3% κατά μέσο όρο κατά την προηγούμενη ακαδημαϊκή πενταετία 2012/13-2016/17. Σαν αποτέλεσμα, ο μέσος βαθμός πτυχίου του ΤΟΕ διαμορφώθηκε το 2018-2019 σε «Λίαν Καλώς». Άλλοι δείκτες επίσης υποδηλώνουν τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του ΠΠΣ (βλ. Κεφάλαιο 4).
- vi. Στο πλαίσιο της προσπάθειας διεθνοποίησης του ΠΠΣ, το ΤΟΕ έχει εντάξει στο πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών μαθήματα διδασκόμενα στα αγγλικά. Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται σε εισερχόμενους φοιτητές ERASMUS όλου του Πανεπιστημίου. Για το 2018-2019, έχει επίσης εξασφαλίσει από τον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Πατρών ένα σχετικά μεγάλο αριθμό θέσεων εξερχόμενων φοιτητών για ERASMUS Studies και ERASMUS Placement.

- vii.** Το ΠΜΣ του ΤΟΕ μπορεί να χαρακτηριστεί ως αξιόλογο και ελκυστικό, όπως διαφαίνεται από τα ερωτηματολόγια των φοιτησάντων για το 2018-2019 και από την προσέλκυση νέων υποψηφίων για το 2019-2020.
- viii.** Οι συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε δημοσιευμένο έργο ανήλθαν σε 37 το 2018. Ο αριθμός των στοιχείων που απεικονίζουν την αναγνώριση του ερευνητικού έργου του ΤΟΕ και τη διεθνή παρουσία του, επίσης παρέμεινε υψηλός, ανερχόμενος σε 1232 το 2018. Τα 3 Ερευνητικά Εργαστήρια του ΤΟΕ συνέχισαν την επιτυχή λειτουργία τους, συμβάλλοντας στο συνολικό επιστημονικό/ερευνητικό έργο του Τμήματος και δημοσιοποιώντας από το 2018-2019 τα πεπραγμένα τους στην κεντρική ιστοσελίδα. Παράλληλα, το ΤΟΕ συνεχίζει να υλοποιεί πρόσφατη απόφαση της ΓΣ σχετικά με λίστες έγκριτων περιοδικών (π.χ. βάση ABS) ως βασικό στοιχείο για την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ σε ανώτερη βαθμίδα και για την αποτίμηση του έργου υποψηφίων για νέες θέσεις ΔΕΠ.
- ix.** Τον Ιούνιο του 2019 χορηγήθηκε στο ΤΟΕ, μέσω της ΑΔΙΠ, Πιστοποίηση του ΠΠΣ για το χρονικό διάστημα 2019-2023.
- x.** Προσδοκάται σημαντική αναβάθμιση στις κτιριακές υποδομές του ΤΟΕ. Το νέο κτίριο του ΤΟΕ αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί τον Σεπτέμβριο του 2020.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

2.1. Κύρια χαρακτηριστικά

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών του ΤΟΕ (ΠΠΣ) αναμορφώθηκε ριζικά τα ακαδημαϊκά έτη 2000-2001 και 2004-2005, μετά από σχετικές αποφάσεις της ΓΣ. Περαιτέρω μεταβολές σε σχέση με τα μαθήματα επιλογής έγιναν τα ακαδημαϊκά έτη 2005-2006, 2009-2010, 2012-2013 και 2015-2016. Σημαντική αναδιάρθρωση πραγματοποιήθηκε το 2016-2017, ενώ οριακές βελτιώσεις σχετικά με τα μαθήματα επιλογής και τα μαθήματα ξένης γλώσσας έγιναν και τα ακ. έτη 2017-2018 και 2018-2019.

Στόχος των κατά καιρούς αναδιρθρώσεων/μεταβολών του ΠΠΣ ήταν η εξειδίκευση ενός Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- να είναι σύγχρονο και να καλύπτει ολόκληρο το φάσμα των γνωστικών αντικειμένων της Οικονομικής Επιστήμης
- να είναι ανταγωνιστικό σε σύγκριση με τα προγράμματα σπουδών άλλων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό
- να οδηγεί στη δημιουργία πτυχιούχων υψηλού επιπέδου με ανεπτυγμένη οικονομική σκέψη
- να διευκολύνει την ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών υψηλού επιπέδου
- να αξιοποιεί τη δυνατότητα παρακολούθησης από τους φοιτητές μαθημάτων από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών
- να είναι συνεπές με τις προδιαγραφές/διάρθρωση του Ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων ECTS

Το ΠΠΣ του ΤΟΕ μετά και την πρόσφατη ριζική αναθεώρησή του, ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες των φοιτητών αφού καλύπτει τόσο γνωστικά πεδία που απαρτίζουν τον κορμό της οικονομικής επιστήμης, όσο και γνωστικά αντικείμενα αυτής τα οποία παρέχουν πιο εφαρμοσμένες γνώσεις και διευκολύνουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η ανταπόκριση του ΠΠΣ στις ανάγκες των φοιτητών, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα, είναι εμφανής από την εκδήλωση ενδιαφέροντος για ένταξη στο ΤΟΕ από φοιτητές που προέρχονται από διάφορα μέρη της χώρας, σε πολλά από τα οποία υπάρχουν Τμήματα Οικονομικών Επιστημών, καθώς και από την εισαγωγή των αποφοίτων του ΤΟΕ σε υψηλού επιπέδου προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών στο εξωτερικό και εσωτερικό.

2.2. Η δομή του ΠΠΣ μετά την πρόσφατη αναθεώρηση

Η αναδιάρθρωση του ΠΠΣ για τους εισακτέους 2016-2017 έγινε με βάση τα σχόλια της *Εξωτερικής Αξιολόγησης* του Τμήματος το 2014. Η αναδιάρθρωση αφορά σε: (α) μείωση του συνολικού αριθμού μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου και συνυπολογισμό δύο μαθημάτων ξένης γλώσσας στο βαθμό πτυχίου, (β) εισαγωγή του θεσμού της διαφορετικής βαρύτητας μαθημάτων στο πτυχίο, (γ) αύξηση της εργαστηριακότητας των υποχρεωτικών μαθημάτων, (δ) εμπλουτισμό των μαθημάτων επιλογής με νέα δημοφιλή αντικείμενα, (ε) εισαγωγή της «Πρακτικής Άσκησης» στο ΠΠΣ ως μάθημα 'προαιρετικό κατ' επιλογήν', (ζ) δυνατότητα επανεξέτασης των υποχρεωτικών μαθημάτων για βελτίωση βαθμού, (η) επέκταση του θεσμού των γραπτών προόδων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Το αναθεωρημένο ΠΠΣ αποσκοπεί στην αυξημένη αποτελεσματικότητα του πτυχίου του ΤΟΕ, εμβαθύνοντας σε γνωστικά πεδία που απαρτίζουν το κορμό της οικονομικής επιστήμης και αυξάνοντας τα προσφερόμενα μαθήματα επιλογής κατά τρόπο ώστε να διευκολύνουν την πρόσβαση των φοιτητών στην αγορά εργασίας ή/και την εκ μέρους τους ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών. Παράλληλα, το αναθεωρημένο ΠΠΣ διατηρεί το σύστημα των πιστωτικών μονάδων ECTS του Πανεπιστημίου Πατρών, έτσι ώστε ο αριθμός των ECTS για κάθε εξάμηνο να είναι ακριβώς 30 και ο συνολικός αριθμός μονάδων ECTS του πτυχίου να είναι 240.

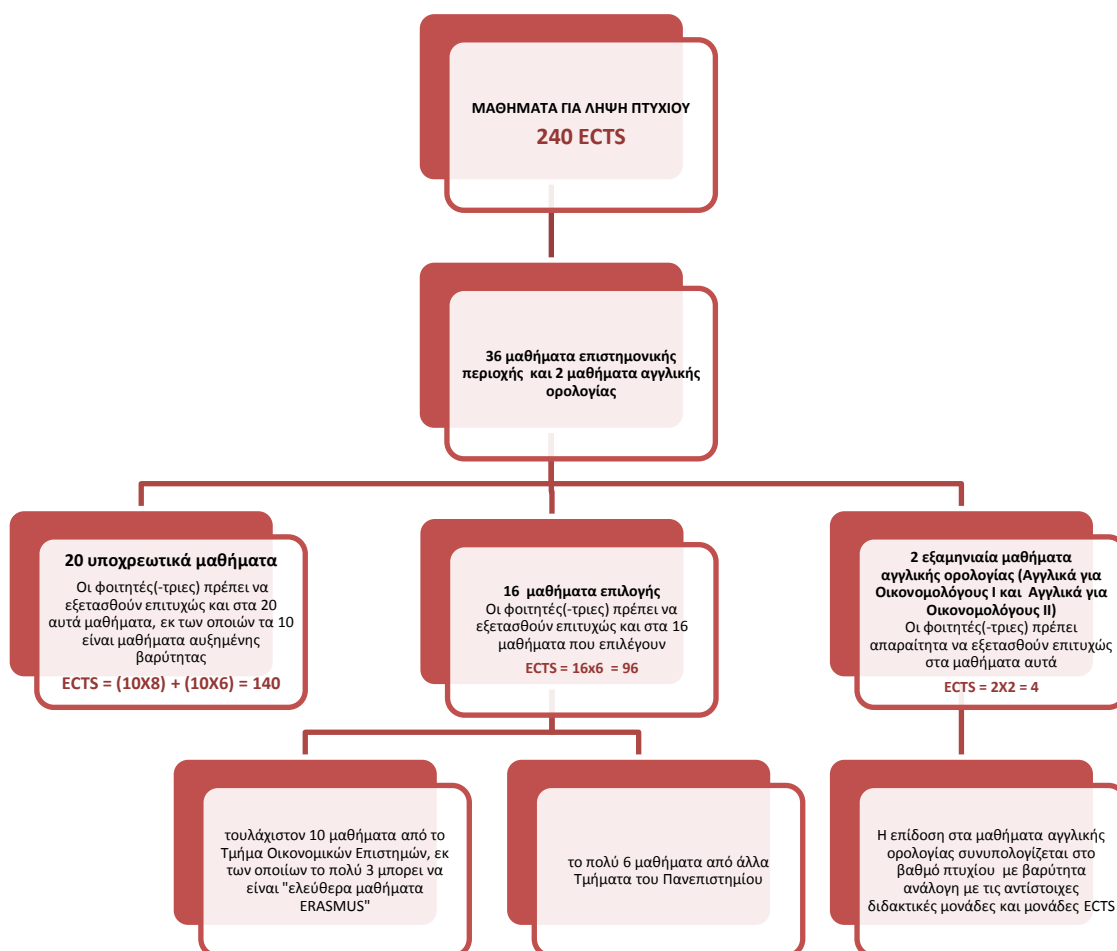
Πιο αναλυτικά, οι κυριότερες μεταβολές στο ΠΠΣ είναι οι εξής:

- Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται 36 μαθήματα επιστημονικής περιοχής και 2 μαθήματα ξένης γλώσσας (αντί για 40 μαθημάτων επιστημονικής περιοχής και 1 μάθημα ξένης γλώσσας που ίσχυαν πριν).
- Από τα 36 μαθήματα επιστημονικής περιοχής για τη λήψη πτυχίου, τα 20 είναι υποχρεωτικά και τα 16 είναι μαθήματα επιλογής.
- Από τα 20 υποχρεωτικά μαθήματα, τα 10 έχουν αυξημένη βαρύτητα στο πτυχίο και πιστώνονται με 8 ECTS (αντί για 6 που ίσχυε μέχρι πρότινος).
- Για τα 10 μαθήματα αυξημένης βαρύτητας ισχύουν 4 ώρες διαλέξεων εβδομαδιαίως (αντί των 3 ωρών που ίσχυαν πριν) και 2 ώρες εργαστήριο εβδομαδιαίως στο οποίο γίνονται πρακτικές εφαρμογές. Συνολικά, καθένα από αυτά τα 10 μαθήματα διδάσκονται 6 ώρες εβδομαδιαίως. Τα 10 μαθήματα αυξημένης βαρύτητας αντιστοιχούν σε γνωστικά αντικείμενα υπόβαθρου ή σε πολύ βασικά πεδία της οικονομικής επιστήμης, και περιλαμβάνουν: *Στατιστική I & II, Μαθηματικά για Οικονομολόγους I & II, Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη I & II, Μικροοικονομική I & II και Μακροοικονομική I & II.*
- Τα υπόλοιπα 26 υποχρεωτικά ή κατ' επιλογή μαθήματα επιστημονικής περιοχής έχουν κανονική βαρύτητα και αντιστοιχούν σε 6 μονάδες ECTS. Διδάσκονται κατά βάση 3 ώρες εβδομαδιαίως, ωστόσο, κατά περίπτωση, μπορεί να υπάρχει και ώρα(ες) εργαστηρίου.
- Τα 2 υποχρεωτικά μαθήματα ξένης γλώσσας πιστώνονται με 2 ECTS το καθένα, και συνυπολογίζονται στο βαθμό πτυχίου.
- Από τα 16 επιλεγόμενα μαθήματα επιστημονικής περιοχής, τουλάχιστον τα 13 πρέπει να παρέχονται από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, εκ των οποίων το πολύ 3 μπορεί να είναι «ελεύθερα μαθήματα ERASMUS». Τα μαθήματα επιλογής που παρέχονται από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών δεν μπορούν να ξεπερνούν τον αριθμό 6.
- Τα «ελεύθερα μαθήματα ERASMUS» αφορούν μαθήματα που οι φοιτητές του ΤΟΕ έχουν περατώσει επιτυχώς κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους σε συνεργαζόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού, τα οποία ωστόσο δεν αντιστοιχούν στο ΠΠΣ. Τα μαθήματα αυτά μεταφέρονται ως μαθήματα επιλογής στο πτυχίο των φοιτητών υπό την προϋπόθεση ότι το αντικείμενο τους είναι συναφές με το πεδίο της οικονομικής επιστήμης και το περιεχόμενό τους δεν συμπίπτει με την ύλη μαθημάτων επιλογής του Τμήματος στα οποία οι φοιτητές έχουν ήδη εξετασθεί επιτυχώς.
- Ο τελικός βαθμός πτυχίου είναι ένας μέσος σταθμικός της βαθμολογίας που ο κάθε φοιτητής/τρια επιτυγχάνει στα (36 + 2) μαθήματα του ΠΠΣ. Η στάθμιση γίνεται με βάση τη σχετική βαρύτητα του κάθε μαθήματος, όπως αυτή αποτυπώνεται στις διδακτικές ώρες και μονάδες ECTS.
- Ο συνολικός αριθμός πιστωτικών μονάδων ECTS για τη λήψη πτυχίου ανέρχεται σε 240 (σε αυτόν συμπεριλαμβάνονται οι 4 μονάδες ECTS που αντιστοιχούν στα δύο μαθήματα ξένης γλώσσας).
- Η «Πρακτική Άσκηση» του ΤΟΕ έχει εισαχθεί στο αναθεωρημένο ΠΠΣ ως 'προαιρετικό κατ' επιλογή' μάθημα 4ου έτους (εαρινό εξάμηνο) και λαμβάνει 3 ECTS. Το εν λόγω μάθημα δεν συνυπολογίζεται στις απαιτούμενες μονάδες ECTS για την απόκτηση πτυχίου και στον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου. Ωστόσο, σχετική βεβαίωση συνοδεύει το Παράρτημα Διπλώματος που άρχισε πρόσφατα να χορηγεί το Πανεπιστήμιο μαζί με το πτυχίο.

Άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά του ΠΠΣ είναι τα εξής:

- Νέα δημοφιλή μαθήματα επιλογής (π.χ. Χρηματοοικονομική, Διαχείριση Χαρτοφυλακίου, Χρήμα & Τραπεζική) έχουν εισαχθεί στο αναθεωρημένο ΠΠΣ. Άλλα μαθήματα βοηθούν στην απόκτηση υπόβαθρου για επιτυχή ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών (π.χ. Μεθοδολογία Έρευνας στην Οικονομική Επιστήμη, Μαθηματική Οικονομική, Ανάλυση Δεδομένων, Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων, Ειδικά Θέματα Μακροοικονομικής).
- Για όλα τα μαθήματα αυξημένης βαρύτητας ισχύει γραπτή Πρόοδος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού.
- Δίνεται στους φοιτητές η δυνατότητα βελτίωσης βαθμού στα υποχρεωτικά μαθήματα του έτους τους κατά την εξεταστική του Σεπτεμβρίου μετά από σχετική αίτηση στη Γραμματεία.
- Δίνεται η δυνατότητα σε φοιτητές/τριες που έχουν αποτύχει σε κάποιο μάθημα για 3 συνεχείς εξεταστικές περιόδους να ζητήσουν επανεξέταση από Τριμελή Επιτροπή.

Συνοπτικά, η δομή του ΠΠΣ για το 2018-2019 απεικονίζεται παρακάτω:

Τα μαθήματα του ΠΠΣ για το 2018-2019 παρουσιάζονται αναλυτικά στους Πίνακες 12.1 και 12.2 του Παραρτήματος III της παρούσας Έκθεσης.

Το ΠΠΣ διαθέτει Κανονισμό Σπουδών & Εξετάσεων, στους οποίους καθορίζονται η δομή, η οργάνωση και οι κανόνες λειτουργίας του, καθώς και θέματα υποχρεώσεων των φοιτητών. Οι κανονισμοί βρίσκονται αναρτημένοι στον ιστότοπο του ΤΟΕ (<http://www.econ.upatras.gr/el/undergraduate/regulation>).

2.3. Οργάνωση και Λειτουργία του ΠΠΣ, 2018-2019

Το ΠΠΣ οργανώνεται με βάση τον ετήσιο Οδηγό Σπουδών, ο οποίος από το 2018-2019 περιέχει αναλυτικά περιγράμματα όλων των μαθημάτων (μαθησιακοί στόχοι, μαθησιακά αποτελέσματα, περίληψη ύλης, τρόπος εξέτασης, βιβλιογραφία κλπ). Ο Οδηγός Σπουδών δημοσιοποιείται στον κεντρικό ιστότοπο του ΤΟΕ. Συνοπτική παρουσίαση όλων των μαθημάτων του ΠΠΣ υπάρχει και απευθείας στον ιστότοπο. Για όλα τα διδασκόμενα μαθήματα από μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ υπάρχει επίσης ηλεκτρονική τάξη (<https://eclass.upatras.gr>), από όπου οι φοιτητές μπορούν να αντλήσουν λεπτομερή πληροφόρηση και αντίστοιχο διδακτικό υλικό για το κάθε μάθημα (χρονοδιάγραμμα διαλέξεων, σύνοψη διαλέξεων, power point, ασκήσεις κλπ.). Τόσο η κεντρική ιστοσελίδα του ΤΟΕ όσο και το e-class είναι πολύ δημοφιλή, και ένας μεγάλος αριθμός φοιτητών τα επισκέπτονται καθημερινά.

Τα μαθήματα του ΠΠΣ κατανέμονται στα επιμέρους εξάμηνα με βάση το βαθμό δυσκολίας τους. Αν και επί του παρόντος το ΤΟΕ δεν εφαρμόζει σύστημα υποχρεωτικών προαπαιτούμενων μαθημάτων, υπάρχουν ενδεικτικά προαπαιτούμενα για το κάθε μάθημα και στο πλαίσιο αυτό ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στο πρώτο ψηφίο του κωδικού κάθε μαθήματος (π.χ. 101, 203, 320, 462) ώστε να αποτελεί ενδεικτικό στοιχείο της σχετικής του δυσκολίας (βλ. Πίνακες 12.1, 12.2, Παράρτημα ΙΙΙ).

Το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, προσφέρθηκαν συνολικά 60 προπτυχιακά μαθήματα, εκ των οποίων τα 59 προσφέρθηκαν στους φοιτητές του ΤΟΕ ενώ 1 μάθημα προφέρθηκε αποκλειστικά στην Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών. Από τα 59 μαθήματα που προσφέρθηκαν στους φοιτητές του ΤΟΕ, τα 20 ήταν υποχρεωτικά μαθήματα επιστημονικής περιοχής και τα 2 ήταν υποχρεωτικά μαθήματα αγγλικής ορολογίας («Αγγλικά για Οικονομολόγους Ι» και «Αγγλικά για Οικονομολόγους ΙΙ»), ενώ τα υπόλοιπα 37 ήταν μαθήματα επιλογής επιστημονικής περιοχής (αυξημένα κατά 1 μάθημα σε σχέση με το 2017-2018). Τα υποχρεωτικά μαθήματα για την απόκτηση

πτυχίου το 2018-2019 αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 57,9% του συνόλου των απαιτούμενων μαθημάτων ενώ το υπόλοιπο 42,1% αφορούσε μαθήματα επιλογής.

Από τα 37 προσφερόμενα μαθήματα επιλογής στους φοιτητές του ΤΟΕ, τα 6 προσφέρθηκαν (σε συνδιδασκαλία) από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (ΤΔΕ) και είχαν ως στόχο τον εμπλουτισμό του ΠΠΣ με αντικείμενα χρήσιμα για την προσβασιμότητα των πτυχιούχων του ΤΟΕ στον ιδιωτικό τομέα. Τα μαθήματα αυτά ήταν τα ακόλουθα:

- Διοίκηση & Οργάνωση Επιχειρήσεων Ι
- Διοίκηση & Οργάνωση Επιχειρήσεων ΙΙ
- Επιχειρησιακή Στρατηγική Ι
- Προσομοίωση Επιχειρηματικών Διαδικασιών
- Χρηματοοικονομική Διοίκηση
- Ειδικά Θέματα Πολιτικής Οικονομίας & Ποσοτικής Ανάλυσης

Γενικά, ο συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής στους φοιτητές του ΤΟΕ έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία δυο χρόνια (37 το 2018-2019 και 36 το 2017-2018, έναντι 32 το 2016-2017, 26 το 2015-2016 και 27 το 2014-2015), με αποτέλεσμα να τους παρέχονται διευρυμένες δυνατότητες εξειδίκευσης σε επιμέρους τομείς της Οικονομικής Επιστήμης.

Από το σύνολο των 59 προσφερόμενων μαθημάτων στους φοιτητές του ΤΟΕ το 2018-2019, τα 47 ήταν μαθήματα επιστημονικής περιοχής με παράλληλη ανάπτυξη δεξιοτήτων (ποσοστό 79,7%), με αποτέλεσμα την απόκτηση από τους φοιτητές εκτενούς υποβάθρου στους κύριους τομείς της οικονομικής επιστήμης. Σε 12 από τα 20 υποχρεωτικά μαθήματα επιστημονικής περιοχής (ποσοστό 60%), υπήρξε το 2018-2019 συνδυασμός διαλέξεων (3 ή 4 ώρες εβδομαδιαίως, ανάλογα με τη σχετική βαρύτητα του αντίστοιχου μαθήματος) και Εργαστηρίου (1 ή 2 ώρες εβδομαδιαίως). Τρία μαθήματα («Εισαγωγή στους *H/Y & Εφαρμογές*», υποχρεωτικό Α' έτους, και «*Ανάλυση Δεδομένων*» και «*Εφαρμοσμένη Οικονομετρία*», επιλογής Δ' έτους) ήταν αμιγώς εργαστηριακά (3-4 ώρες εργαστήριο εβδομαδιαίως).

Σε σχέση με την προσφορά μαθημάτων προς άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, αυτή είχε ως εξής για το 2018-2019:

- Στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, το ΤΟΕ προσέφερε τα μαθήματα:
  - Μακροοικονομική ΙΙ (συνδιδασκαλία, εαρινό εξάμηνο)
  - Οικονομική Πολιτική (συνδιδασκαλία, εαρινό εξάμηνο)
  - Θεωρία & Πολιτική Διεθνούς Εμπορίου (συνδιδασκαλία, χειμερινό εξάμηνο)
- Στην Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Πατρών, το ΤΟΕ προσέφερε τα μαθήματα:
  - Βασικές Αρχές Αστικού Δικαίου (συνδιδασκαλία, χειμερινό εξάμηνο)
  - Εμπορικό Δίκαιο (συνδιδασκαλία, εαρινό εξάμηνο)
  - Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη για Μηχανικούς & Επιστήμονες (χειμερινό εξάμηνο)

2.4. Το Εξεταστικό Σύστημα

Πέραν της γραπτής εξέτασης στις αντίστοιχες εξεταστικές περιόδους, η επίδοση των φοιτητών στο ΠΠΣ αξιολογείται με: (α) γραπτές προόδους κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, ειδικά για τα υποχρεωτικά μαθήματα αυξημένης βαρύτητας, και (β) κατά περίπτωση, εκπόνηση/παρουσίαση εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης διασφαλίζεται μέσω της στενής συνεργασίας και διαδραστικής σχέσης μεταξύ των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ, αλλά και μέσω της δυνατότητας των φοιτητών να ελέγξουν το γραπτό τους μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της γραπτής εξέτασης.

Σε σχέση με την αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας, υπάρχει σχετική ερώτηση στα Ερωτηματολόγια των φοιτητών για τη συμβολή του τρόπου εξέτασης στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος. Επιπλέον, η ΟΜΕΑ συνεργάζεται με τον Πρόεδρο του ΤΟΕ για το συγκεκριμένο ζήτημα, και σε περιπτώσεις ακραίων φαινομένων αποτυχίας στις εξετάσεις, εισηγείται σχετικά στη ΓΣ. Γενικώς, ακραία φαινόμενα αποτυχίας στις εξετάσεις δεν φαίνονται να υπάρχουν (βλ. Κεφάλαιο 4).

2.5. Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του ΤΟΕ (ΠΠΑ) υλοποιείται στα πλαίσια του ΕΠΕΔΒΜ και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και Εθνικούς Πόρους. Το ΠΠΑ χρηματοδοτεί κατ' έτος μέχρι και 50 θέσεις πρακτικής άσκησης φοιτητών σε επιχειρήσεις και άλλους φορείς στην Ελλάδα. Η πρακτική άσκηση έχει χρονική διάρκεια τριών (3) μηνών για κάθε ασκούμενο/νη και αφορά 4τες φοιτητές. Αναλυτικές πληροφορίες για το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης παρέχονται μέσω του ιστότοπου του ΤΟΕ (<http://www.econ.upatras.gr/el/undergraduate/Internship>). Το ενδιαφέρον των φοιτητών/τριών κινητοποιείται μέσω σχετικής ανακοίνωσης.

Οι ασκούμενοι φοιτητές/τριες αμείβονται και ασφαλίζονται αποκλειστικά μέσω του ΠΠΑ και όχι από το φορέα απασχόλησης. Ο φορέας απασχόλησης μπορεί να είναι οποιουδήποτε τύπου επιχείρηση/εταιρεία του ιδιωτικού τομέα (πχ λογιστικό γραφείο, τράπεζα), ενώ ένας περιορισμένος αριθμός θέσεων αφορούν τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ο/Η ασκούμενος/νη στο χώρο της εργασίας του/της υποχρεούται να ακολουθεί το ωράριο εργασίας της επιχείρησης ή του αντίστοιχου φορέα, τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση ή κανονισμό που ισχύει για το

προσωπικό τους, σύμφωνα με το αντικείμενο της Πρακτικής Άσκησης. Ο/Η ασκούμενος/νη πρέπει να απασχολείται σε εργασίες σχετικές με τις σπουδές του (οικονομικό/διοικητικό περιεχόμενο πρακτικής άσκησης).

Το διαδικασία επιλογής φοιτητών για ΠΠΑ οργανώνεται ως εξής:

- Κάθε ακαδημαϊκό έτος προκηρύσσεται περίοδος υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Π.Π.Α.
- Αναρτώνται σχετικές ανακοινώσεις για την έναρξη υποβολής αιτήσεων πρακτικής άσκησης στους χώρους του ΤΟΕ (Γραμματεία, χώροι γραφείων μελών ΔΕΠ, αίθουσες διαλέξεων) καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν οι ίδιοι τους φορείς απασχόλησης που δέχονται να συνεργαστούν στα πλαίσια της πρακτικής άσκησης με το ΤΟΕ. Οι φορείς αυτοί μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε στην Ελλάδα.
- Μετά την ημερομηνία υποβολής αιτήσεων, η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης του ΤΟΕ αξιολογεί και προεπιλέγει τους 40-50 φοιτητές/τριες που θα συμμετάσχουν, με βάση τον αριθμό των μαθημάτων στα οποία έχουν επιτυχώς διαγωνιστεί και το μέσο όρο βαθμολογίας. Εντός πέντε ημερών από την επόμενη της ημέρας ανάρτησης των αποτελεσμάτων αξιολόγησης, οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν ένσταση στο Πρωτόκολλο του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Οι ενστάσεις εξετάζονται από την Επιτροπή Αξιολόγησης Ενστάσεων & Προσφυγών του ΕΛΚΕ, ενώ ο τελικός πίνακας επιλεγέντων φοιτητών εγκρίνεται από τη ΓΣ του ΤΟΕ.
- Αφού εγκριθεί ο τελικός πίνακας επιλεγέντων φοιτητών, γίνεται ανάθεση των επιτυχόντων φοιτητών/τριων σε φορείς απασχόλησης.

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, ζητούνται σχετικά στοιχεία τόσο από τον φοιτητή/τρια όσο και από τον φορέα απασχόλησης. Μετά το πέρας της πρακτικής, συντάσσονται ατομικές εκθέσεις παρακολούθησης της ΠΑ και γίνεται κατάθεση μίας σύντομης αναφοράς από το φορέα απασχόλησης (ανά φοιτητή/τρια).

Η αναφορά που πρέπει να κατατεθεί από τους ασκούμενους περιλαμβάνει: (α) σύντομη περίληψη των εργασιών που εκτελέστηκαν κατά την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης (π.χ. ποικιλία εργασιών που ανατέθηκαν, ευθύνες και καθήκοντα που ανέλαβαν, τυχόν παρατηρήσεις σχετικά με την διαθεσιμότητα του φορέα για παροχή οδηγιών και ενημέρωσης, απόψεις για τον τρόπο αντιμετώπισης στην επιχείρηση), (β) αναφορά της ωφέλειας που προέκυψε (π.χ. γνώσεις και δεξιότητες) και της πιθανής χρησιμότητας της πρακτικής άσκησης σε σχέση με την επαγγελματική αποκατάσταση, (γ) αναφορά προτάσεων για την εν γένει βελτίωση του ΠΠΑ, (δ) αναφορά γνώσεων/δεξιοτήτων που απέκτησαν κατά τις σπουδές τους στο ΤΟΕ και χρησιμοποίησαν στις διαδικασίες που συμμετείχαν, (ε) αναφορά των γνώσεων/δεξιοτήτων που χρειάστηκαν και δεν είχαν αποκτήσει κατά τις σπουδές τους στο ΤΟΕ, (στ) άλλα θέματα που οι φοιτητές θεωρούν σημαντικά.

Η αναφορά του φορέα απασχόλησης καλύπτει τα εξής: (α) συνοπτική περίληψη των καθηκόντων και εργασιών που ανατέθηκαν στον κάθε ασκούμενο, (β) πρόοδο των ασκουμένων σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί, (γ) συνέπεια τήρησης των ωραρίων και αποδοτικότητα των ασκουμένων μέσα στα απαιτούμενα και λογικά χρονικά πλαίσια, (δ) προσαρμοστικότητα και δυνατότητα αφομοίωσης νέων γνώσεων και διαδικασιών, (ε) συνεργασία με

το λοιπό προσωπικό του φορέα απασχόλησης, (στ) γενικότερη εκδήλωση ενδιαφέροντος και ανάπτυξη πρωτοβουλιών από μέρους του ασκούμενου, (ζ) χαρακτηρισμό της εν γένει απόδοσης του/της φοιτητή/φοιτήτριας, (η) αποτύπωση των γνώσεων/δεξιοτήτων που τους απογοήτευσαν επειδή δεν κατείχαν οι ασκούμενοι/ασκούμενες φοιτητές/τριες, (θ) αποτύπωση των γνώσεων/δεξιοτήτων που θεωρούν ότι μελλοντικά θα απαιτούνται στο επιχειρηματικό γίνεσθαι του δικού τους τομέα, (ι) σχολιασμό οποιουδήποτε άλλου θέματος θεωρούν σημαντικό.

Σε ότι αφορά τις προϋποθέσεις/απαιτήσεις για συνεργασία του ΤΟΕ με τους φορείς εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης, η σχέση εργασίας μεταξύ φορέα εκτέλεσης και φοιτητή/τριας είναι όσο το δυνατόν πιο ελεύθερη ώστε να αντανakλά τις πραγματικές συνθήκες εργασίας που θα αντιμετωπίσουν οι ασκούμενοι στην αγορά εργασίας. Υπογράφεται σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό πρακτικής άσκησης. Οι ασκούμενοι ακολουθούν το ωράριο και τους κανονισμούς του φορέα απασχόλησης. Οι επαφές μεταξύ της Επιτροπής ΠΠΑ του ΤΟΕ και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης γίνονται κατά βάση ηλεκτρονικά. Ωστόσο, δειγματοληπτικά, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Προγράμματος επισκέπτεται χώρους εργασίας, ενώ ο φορέας απασχόλησης υποχρεούται, μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης, να καταθέσει λεπτομερή αναφορά και ημερολόγια εργασίας για κάθε μήνα πρακτικής.

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του ΤΟΕ παρέχει σημαντικό όφελος στους φοιτητές αφού στοχεύει σε πεδίο εφαρμογής γνώσεων που άπτονται της οικονομικής επιστήμης (π.χ. εφαρμογές Η/Υ, εφαρμογές λογιστικής, εφαρμογές marketing, εφαρμογές χρηματοοικονομικής, εφαρμογές πωλήσεων, κ.λπ.). Τα αποτελέσματα φαίνονται να είναι ικανοποιητικά, καθώς οι φοιτητές/τριες έχουν για πρώτη φορά τη δυνατότητα επαφής με την πρακτική πλευρά του αντικείμενου των σπουδών τους και με φορείς απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Η εξοικείωση των ασκούμενων είναι απόλυτα επιτυχής. Δεν έχουν αναφερθεί προβλήματα ούτε από τους φορείς απασχόλησης ούτε από τους ασκούμενους. Περαιτέρω, με την πρακτική άσκηση φαίνεται ότι δημιουργούνται ευκαιρίες για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων του Τμήματος. Ήδη φοιτητές/τριες του ΤΟΕ προσελήφθησαν σε τράπεζες και άλλους σχετικούς φορείς μετά το πέρας της πρακτικής άσκησης, ενώ υπήρξαν και περιπτώσεις φοιτητών/φοιτητριών που συνέχισαν την απασχόλησή τους στον φορέα απασχόλησης στον οποίο πραγματοποίησαν την πρακτική τους.

Η Πρακτική Άσκηση του ΤΟΕ έχει εισαχθεί από το ακ. έτος 2016-2017 στο ΠΠΣ ως «προαιρετικό, κατ' επιλογή μάθημα», 4^{ου} έτους (εαρινό εξάμηνο), και πιστώνεται με 3 ECTS. Η Πρακτική Άσκηση ωστόσο δεν συνυπολογίζεται στις απαιτούμενες μονάδες ECTS για λήψη πτυχίου και κατά τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου. Σχετική βεβαίωση συνοδεύει το Παράρτημα Διπλώματος των φοιτητών που χορηγεί το Πανεπιστήμιο μαζί με το Πτυχίο. Το κύριο πρόβλημα του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης είναι ο περιορισμένος αριθμός φοιτητών (μέχρι 50 θέσεις) που μπορούν να

χρηματοδοτηθούν. Προσπάθεια επέκτασης της Πρακτικής Άσκησης σε μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών αποτελεί μέρος του σχεδιασμού του ΤΟΕ για το προσεχές μέλλον.

Το 2018-2019 καλύφθηκαν από το Πρόγραμμα συνολικά σαράντα δύο θέσης πρακτικής άσκησης. Ενδεικτικοί φορείς απασχόλησης δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του Τμήματος (http://www.econ.upatras.gr/sites/default/files/attachments/etisiaekthesi2017full_3.pdf).

2.6. Η Διεθνής Διάσταση του ΠΠΣ

Το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών συμμετέχει στο Πρόγραμμα Διεθνούς Κινητικότητας ERASMUS εδώ και αρκετά χρόνια, αλλά πιο συστηματικά από το 2009. Λεπτομερή πληροφόρηση για το Πρόγραμμα παρέχεται στην ιστοσελίδα του ΤΟΕ <http://www.econ.upatras.gr/el/erasmus#studies>.

Το πρόγραμμα έχει δύο σκέλη:

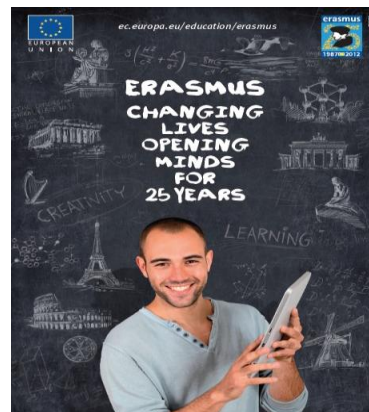
- Κινητικότητα για Σπουδές (Erasmus Studies)
- Κινητικότητα για Πρακτική άσκηση (Erasmus Placement)

ERASMUS Studies

Το πρόγραμμα Erasmus Studies δίνει τη δυνατότητα σε φοιτητές/τριες του ΤΟΕ να μεταβούν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και να κάνουν εκεί ένα εξάμηνο των σπουδών τους. Μέχρι τώρα έχει συναφθεί από το ΤΟΕ ένας ικανός αριθμός διμερών συμφωνιών συνεργασίας με ΑΕΙ του εξωτερικού, οι οποίες εξασφαλίζουν 52 εξαμηνιαίες θέσεις εξερχομένων φοιτητών ετησίως για προγράμματα στην αγγλική γλώσσα.

Το σύστημα οργάνωσης του προγράμματος όσον αφορά τους εξερχόμενους φοιτητές έχει ως εξής:

- Μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας του ΤΟΕ, ανακοινώνεται η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο πρόγραμμα, μετά από σχετικό έγγραφο του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου. Προαπαιτούμενα για την εκδήλωση ενδιαφέροντος από τους φοιτητές είναι η επαρκής γνώση της γλώσσας του Προγράμματος ERASMUS στη χώρα υποδοχής (συνήθως αγγλικά).
- Η Επιτροπή ERASMUS του ΤΟΕ μελετά τις αιτήσεις των υποψηφίων και καταρτίζει λίστα προτεινόμενων φοιτητών με βάση αλγόριθμο που παρέχεται κεντρικά από το Πανεπιστήμιο. Ο αλγόριθμος σταθμίζει την ακαδημαϊκή επίδοση των φοιτητών, τους προτεινόμενους λόγους συμμετοχής στο πρόγραμμα, άλλες ξένες γλώσσες, δεξιότητες κλπ., καθώς και την επίδοση των φοιτητών σε συνέντευξη. Επιπλέον, πριν από τη μετάβασή τους στο εξωτερικό, οι εγκεκριμένοι φοιτητές θα πρέπει να έχουν περατώσει επιτυχώς τα υποχρεωτικά μαθήματα του 1^{ου} και 2^{ου} έτους.
- Οι εξερχόμενοι φοιτητές ERASMUS έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν αυτόματα στο πτυχίο τους από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα του εξωτερικού πιστωτικές μονάδες ECTS για υποχρεωτικά μαθήματα αντίστοιχα με εκείνα του ΠΠΣ. Επιπλέον, έχουν τη δυνατότητα να μεταφέρουν στο πτυχίο τους ως μαθήματα επιλογής έως και 3 ελεύθερα μαθήματα

ERASMUS. Τα εν λόγω μαθήματα δεν περιλαμβάνονται στο ΠΠΣ, αλλά αναγνωρίζονται ως μαθήματα επιλογής στο πτυχίο, προϋποτιθεμένου ότι: (α) η ύλη τους δεν συμπίπτει με μαθήματα επιλογής του ΠΠΣ στα οποία οι φοιτητές έχουν ήδη εξεταστεί, και (β) το αντικείμενό τους εμπίπτει στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομικής επιστήμης. Στόχος των «ελεύθερων μαθημάτων ERASMUS» είναι να αυξήσουν τα κίνητρα των φοιτητών του ΤΟΕ για συμμετοχή στη διεθνή κινητικότητα.

Όσον αφορά τους εισερχόμενους φοιτητές ERASMUS, το ΤΟΕ παρέχει σε αυτούς, σε συνεργασία με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ένα σύνολο μαθημάτων διδασκόμενων στα αγγλικά. Η λίστα των μαθημάτων κατ' έτος, καθώς και αντίστοιχος σύνδεσμος για το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, δημοσιοποιούνται στον κεντρικό ιστότοπο του ΤΟΕ (βλ. <http://www.econ.upatras.gr/en/erasmus>). Στα μαθήματα αυτά οι εισερχόμενοι φοιτητές ERASMUS εξετάζονται μέσω γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου και μέσω assignments/projects κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, με βάση βιβλιογραφία που παρέχεται από τους διδάσκοντες. Το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 προσφέρθηκαν από το ΤΟΕ σε φοιτητές ERASMUS οκτώ μαθήματα του ΠΠΣ στα αγγλικά (τέσσερα το χειμερινό εξάμηνο και τέσσερα το εαρινό εξάμηνο). Για το 2018-2019, η συνολική λίστα μαθημάτων ERASMUS (σύμπραξη ΤΟΕ και ΤΔΕ) είχε ως εξής:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΑΣ
UNIVERSITY OF PATRAS

COURSES FOR ERASMUS STUDENTS, Academic Year 2018-2019

Member of academic staff responsible	Course Title	ECTS	Term
M. Tzarakis & V. Daskalou (Department of Economics)	Introduction to Information Systems & Applications http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/introduction-computers	6	Autumn
A. Polymenis (Department of Economics)	Statistics II - Introduction to Inferential Statistics & Regression Analysis http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/statistics-ii	8	Autumn
A. Zervoyianni (Department of Economics)	Macroeconomics II - Open Economy, Economic Growth, Labour Markets, Fiscal/Monetary Policy http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/macroeconomics-ii	8	Spring
E. Tzarakis & V. Daskalou (Department of Economics)	Digital Economy http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/issues-digital-economy	6	Spring
D. Psaltopoulos (Department of Economics)	Development Economics http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/development-economics	6	Autumn
C. Kounetas (Department of Economics)	Energy Economics http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/energy-economics	6	Autumn
N. Giannakopoulos (Department of Economics)	Labour Economics http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/labour-economics	6	Spring
E. Goulas (Department of Economics)	Investment Appraisal http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/investment-appraisal	6	Spring
I. Venetis (Department of Economics)	Applied Econometrics http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/applied-econometrics	6	Spring
A. Groupmou-Lotsari	English for Economists I	2	Autumn

(Department of Economics)	http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/english-language		
A. Groupmou-Lotsari (Department of Economics)	English for Economists II http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/courses/business-english	2	Spring
I.Giannikos (Dep. of Business Administration)	Further Operational Research Techniques in Decision Making https://www.bma.upatras.gr/images/erasmusgiann.pdf	5	Autumn/ Spring
D. Papadimitriou (Dep. of Business Administration)	Event Management https://www.bma.upatras.gr/images/diorganosierasmus.pdf	5	Autumn
A. Tsaganos (Dep. of Business Administration)	Financial Econometrics https://www.bma.upatras.gr/images/ERASMUSSIRIOP1.pdf	5	Autumn
I. Stamatiou (Dep. of Business Administration)	e-Government https://www.bma.upatras.gr/images/ps-ERASMUS-STAMATIOU-egovernment.pdf	5	Autumn
B. Myloni (Dep. of Business Administration)	International Management https://www.bma.upatras.gr/images/MILERASMUSIM.pdf	5	Spring
A.Nearchou (Dep. of Business Administration)	Operational Management https://www.bma.upatras.gr/images/OperationsManagementforErasmus.pdf	5	Spring
P. Polychroniou (Dep. of Business Administration)	Conflict Management https://www.bma.upatras.gr/images/DISO1erasmus.pdf	5	Spring
V.Delli (Dep. of Business Administration)	Language Awareness and Introduction to Business English I https://www.bma.upatras.gr/images/ENGLISH11.pdf	5	Autumn
V.Delli (Dep. of Business Administration)	Intercultural Business Communication & Cultural Awareness https://www.bma.upatras.gr/images/ENGLISH33.pdf	5	Autumn
V.Rizomilioti (Dep. of Business Administration)	Advanced Academic Business English https://www.bma.upatras.gr/images/english_51.pdf	5	Autumn
V.Delli (Dep. of Business Administration)	Language Awareness and Introduction to Business English II https://www.bma.upatras.gr/images/ENGLISH22.pdf	5	Spring
V.Delli (Dep. of Business Administration)	English IV - Business Communication https://www.bma.upatras.gr/images/ENGLISH44.pdf	5	Spring
V.Delli (Dep. of Business Administration)	Greek Language Course - Modern Greek http://greeklab.upatras.gr/about-the-laboratory/	6	Autumn/ Spring
Greek Language and Culture Lab	Introduction to Greek Civilization & Culture http://greeklab.upatras.gr/about-the-laboratory/	3	Autumn/ Spring
Greek Language and Culture Labs			

Προς διευκόλυνση των εισερχομένων αλλά και των εξερχομένων φοιτητών ERASMUS, το ΤΟΕ δημοσιοποιεί ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας, αγγλικό Οδηγό Σπουδών (*ECTS Guide*, <http://www.econ.upatras.gr/en/undergraduate/curriculum>). Πέραν των γενικών πληροφοριών που περιέχει για το ΤΟΕ, τη διάρθρωσή του, τα μέλη ΔΕΠ, και τις πιστωτικές μονάδες ECTS, ο εν λόγω οδηγός περιλαμβάνει στα αγγλικά το περίγραμμα του κάθε μαθήματος, τους μαθησιακούς στόχους, τα μαθησιακά αποτελέσματα, βιβλιογραφία κ.λπ.

Να σημειωθεί εδώ ότι ο τελικός ετήσιος αριθμός εξερχόμενων φοιτητών ERASMUS Studies εξαρτάται από τον Προϋπολογισμό του Προγράμματος σε επίπεδο Πανεπιστημίου. Ο εν λόγω προϋπολογισμός υπολείπεται πολύ της συνολικής ζήτησης από τους φοιτητές του ΤΟΕ για συμμετοχή στο Πρόγραμμα. Σαν αποτέλεσμα, οι πιστώσεις που διατίθενται στο Τμήμα για θέσεις εξερχόμενων φοιτητών ERASMUS είναι πολύ μικρότερες του αριθμού των διαθέσιμων θέσεων μετακίνησης που το ΤΟΕ έχει εξασφαλίσει μέσω των διμερών συμφωνιών του. Έτσι, την τελευταία ακαδημαϊκή εξαετία 2013/2014-2018/2019, ενώ η ζήτηση για συμμετοχή στο πρόγραμμα από τους φοιτητές του ΤΟΕ ήταν πολύ μεγάλη, η χρηματοδότηση που δόθηκε από το Προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου επέτρεψε μόνο σε 60 φοιτητές να φοιτήσουν για ένα εξάμηνο στο εξωτερικό. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα 2013/2014-2018/2019, 54 άτομα από πανεπιστήμια του εξωτερικού παρακολούθησαν μαθήματα του ΤΟΕ ως εισερχόμενοι φοιτητές ERASMUS. Για το ακ. έτος 2018-2019, ο αριθμός των εξερχόμενων φοιτητών ανήλθε σε 10, ενώ παρακολούθησαν μαθήματα προσφερόμενα από το ΤΟΕ 15 εισερχόμενοι φοιτητές.

ERASMUS Placement

Το ΤΟΕ συμμετέχει στο Πρόγραμμα *ERASMUS+ Placement* συστηματικά από το 2015. Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε φοιτητές/φοιτήτριες κυρίως 4ου έτους ή επί πτυχίου που έχουν περατώσει ένα μεγάλο μέρος των σπουδών τους και θέλουν να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία στο εξωτερικό για 3 μήνες. Οι φοιτητές/τριες αναλαμβάνουν οι ίδιοι/ιες να κάνουν αιτήσεις για την τοποθέτησή τους σε εταιρίες/πρεσβείες/πανεπιστήμια και άλλους ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς του εξωτερικού, και, στην περίπτωση που υπάρξει θετική απάντηση για διαθέσιμη θέση, υποβάλλουν, κατόπιν συνεργασίας με την Επιτροπή ERASMUS του ΤΟΕ, αίτηση χορήγησης αντίστοιχης υποτροφίας από το Πανεπιστήμιο Πατρών, κατόπιν πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων. Οι φορείς του εξωτερικού δεν επιβαρύνονται. Οι φοιτητές παρέχουν την εργασία τους και πληρώνονται από το Πρόγραμμα. Το μέγεθος της χρηματοδότησης ποικίλλει ανάλογα με την πόλη διαμονής. Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές/τριες μπορούν να βρουν φορείς μέσω του Γραφείου Διασύνδεσης του Πανεπιστημίου Πατρών ή μέσω του διαδικτύου. Ηλεκτρονικές διευθύνσεις για την εύρεση φορέων επίσης παρέχονται και στο ιστότοπο του ΤΟΕ (<http://www.econ.upatras.gr/el/erasmus#placements>).

Το 2018-2019 επτά φοιτητές/τριες του ΤΟΕ συμμετείχαν στο Πρόγραμμα.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1. Προγράμματα Μεταπτυχιακών/Διδακτορικών Σπουδών

Από το 2004 λειτουργούν στο ΤΟΕ δύο κύκλοι Μεταπτυχιακών Σπουδών, οι οποίοι οδηγούν σε:

- (i) Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης
- (ii) Διδακτορικό Δίπλωμα

3.2. Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ/MSc)

Το ΤΟΕ λειτουργεί από τον Οκτώβριο του 2015, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με ειδίκευση στην *Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων*. Το Πρόγραμμα είναι σχεδιασμένο για φοιτητές/τριες που επιθυμούν να αποκτήσουν προχωρημένες γνώσεις και δεξιότητες στην εφαρμοσμένη οικονομική ανάλυση μικροοικονομικών και μακροοικονομικών δεδομένων. Κύριος σκοπός του είναι να εμβαθύνει στη μελέτη σύγχρονων οικονομικών προβλημάτων και πρακτικών επίλυσης τους, προσφέροντας στους φοιτούντες ένα ευρύ φάσμα επιλογών στη χρήση προηγμένων εργαλείων ανάλυσης. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για όσους επιθυμούν να εργαστούν στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό ως επαγγελματίες οικονομολόγοι ή ως αναλυτές/ερευνητές, καθώς και για όσους επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών. Δεκτοί γίνονται πτυχιούχοι Τμημάτων Επιστημών Οικονομίας & Διοίκησης, Κοινωνικών Επιστημών, Θετικών Επιστημών, Επιστημών Υγείας & Πολυτεχνικών Σχολών, Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, καθώς και πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου.

Ειδικότερα, οι στόχοι του Προγράμματος είναι:

- η προώθηση της εφαρμοσμένης γνώσης στην Οικονομική Επιστήμη σε ανώτατο επίπεδο
- η παραγωγή επιστημόνων ικανών να ακολουθήσουν διδακτορικές σπουδές σε συναφείς επιστημονικές περιοχές μέσω της εξοικείωσης στη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών και της δυνατότητας αντιμετώπισης πραγματικών οικονομικών καταστάσεων
- η δημιουργία στελεχών με ισχυρό υπόβαθρο στην Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων, που να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος
- η ενίσχυση των δυνατοτήτων των φοιτητών να οργανώνουν δική τους επιχείρηση ή να κάνουν καριέρα σε διεθυντικές θέσεις σε κορυφαίες επιχειρήσεις/οργανισμούς στον ιδιωτικό ή δημόσιο τομέα
- η ανάπτυξη ηγετικών δυνατοτήτων

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης (ΜΔΕ) έχει οριστεί σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα. Το 2018-2019, το πρώτο εξάμηνο περιελάμβανε τη διδασκαλία τριών υποχρεωτικών μαθημάτων και ενός μαθήματος επιλογής. Το δεύτερο εξάμηνο περιλάμβανε δύο μαθήματα επιλογής και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Οι διπλωματικές εργασίες ολοκληρώνονται στις 31 Αυγούστου κάθε ακαδημαϊκού έτος και εξετάζονται από Τριμελή Επιτροπή. Οι παρουσιάσεις των διπλωματικών εργασιών είναι υποχρεωτικές.

Τα υποχρεωτικά μαθήματα του Προγράμματος αντιστοιχούν το καθένα σε 8 μονάδες ECTS. Τα μαθήματα επιλογής αντιστοιχούν σε 6 ECTS, ενώ η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 18 ECTS. Συνολικά, το Πρόγραμμα παρέχει 60 πιστωτικές μονάδες ECTS, κάτι που συνάδει με την πρακτική άλλων πανεπιστημίων της ημεδαπής και αλλοδαπής για παρόμοια μεταπτυχιακά προγράμματα.

Το ΠΜΣ λειτουργεί με *Διευθνή* (μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ με 2-ετή θητεία) και με *Συντονιστική Επιτροπή* (αποτελούμενη από τον Διευθνή και άλλα 4 μέλη ΔΕΠ). Η Συντονιστική Επιτροπή αποφασίζει για θέματα οργάνωσης του προγράμματος, ενώ άλλα πιο σημαντικά θέματα αποτελούν αντικείμενο συζήτησης της ΓΣ του ΤΟΕ.

Το ΠΜΣ διαθέτει κανονισμό σπουδών και κανονισμό εξετάσεων. Οι εν λόγω κανονισμοί δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του ΤΟΕ (<http://postgrad.econ.upatras.gr/el/msc/regulation>) και παρέχουν αναλυτικές πληροφορίες για τη λειτουργία του προγράμματος (π.χ. διάρθρωση του ΠΜΣ, κριτήρια εισαγωγής, διαδικασία εγγραφής, μονάδες ECTS, συγγραφή διπλωματικής εργασίας, φοιτητικές παροχές, χρηματοδότηση, βαθμολογία στις εξετάσεις κ.λπ.).

Το κόστος λειτουργίας του προγράμματος καλύπτεται από δίδακτρα. Ωστόσο, προσφέρονται υποτροφίες ολικής απαλλαγής καταβολής διδάκτρων στο 20% των εισακτέων (8 υποτροφίες σε αριθμό 38 εισακτέων). Περαιτέρω, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης του ΠΜΣ από χορηγίες, ερευνητικά προγράμματα, δωρεές, κληροδοτήματα κ.λπ. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους, το ΠΜΣ επίσης βραβεύει φοιτητές/τριες που πρώτευσαν με βάση τη συνολική τους επίδοση.

Το ακ. έτος 2018-2019 το ΠΜΣ λειτούργησε με 38 φοιτητές. Το πρόγραμμα μαθημάτων για το συγκεκριμένο ακαδημαϊκό έτος διαμορφώθηκε ως εξής:

Χειμερινό εξάμηνο

- Διαχείριση Μεγάλων Δεδομένων (υποχρεωτικό)
- Εφαρμοσμένη Μακρο-οικονομετρία (υποχρεωτικό)
- Εφαρμοσμένη Μικρο-οικονομετρία(υποχρεωτικό)
- Ειδικά Θέματα Οικονομικής των Επιχειρήσεων(επιλογής)

Εαρινό εξάμηνο

- Ειδικά Θέματα Χρηματοοικονομικής (επιλογής)
- Χρηματοοικονομική Ανάλυση Επιχειρήσεων(επιλογής)
- Διπλωματική Εργασία

Γενικώς, κατά τα τέσσερα πρώτα χρόνια λειτουργίας του (2015/2016-2018/2019), το ΠΜΣ του ΤΟΕ μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόλυτα επιτυχές, όπως φαίνεται από το σχόλια/αξιολογήσεις των φοιτησάντων (βλ. Κεφάλαιο 4) και το μέσο όρο βαθμολογίας. Για το 2018-2019, ο μέσος βαθμός πτυχίου του ΠΜΣ ανήλθε σε 8, κάτι που αποτελεί ένδειξη της αποτελεσματικότητας του προγράμματος. Πρόσθετη ένδειξη της αποτελεσματικότητας του ΠΜΣ αποτελεί και το γεγονός ότι ένας σημαντικός αριθμός φοιτούντων παράγει διπλωματικές εργασίες υψηλών προδιαγραφών, ενώ κάποιοι από αυτούς συνεχίζουν σε επίπεδο διδακτορικών σπουδών.

Στο ΠΜΣ πραγματοποιείται Έρευνα Αποφοίτων'. Η τελευταία τέτοια έρευνα, για την οποία υπάρχουν ολοκληρωμένα στοιχεία, έγινε τον Δεκέμβριο του 2018 (βλ. <http://postgrad.econ.upatras.gr>). Η έρευνα αποφοίτων στοχεύει στη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την εξέλιξη των φοιτούντων και τους εργασιακούς τομείς απασχόλησής τους. Γενικότερα, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την καταγραφή των συνθηκών που επικρατούν κατά τη διαδικασία διασύνδεσης της ακαδημαϊκής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας.

Το ΠΜΣ επίσης διοργανώνει παρουσιάσεις από στελέχη ιδιωτικών επιχειρήσεων ή/και δημόσιων οργανισμών αλλά και από επισκέπτες καθηγητές/ ερευνητές από το εσωτερικό και εξωτερικό. Οι παρουσιάσεις έχουν στόχο την επαφή των φοιτούντων με την αγορά εργασίας και την αποτελεσματική διαχείριση της διαδικασίας εύρεσης εργασίας, καθώς και τη διεπιστημονική προσέγγιση του αντικείμενου της εφαρμοσμένης οικονομικής και τον εμπλουτισμό των διεπιστημονικών γνώσεών τους. Οι παρουσιάσεις δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα του ΤΟΕ.

3.2 Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ)

Κάτοχοι του ΜΔΕ του ΤΟΕ καθώς και απόφοιτοι από άλλα ΠΜΣ ελληνικών και ξένων ΑΕΙ μπορούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο Τμήμα Οικονομικών Σπουδών προς απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος στην Οικονομική Επιστήμη. Οι υποψήφιοι διδάκτορες θα πρέπει να ασχοληθούν με θέματα της Οικονομικής Επιστήμης που εμπίπτουν στα ερευνητικά ενδιαφέροντα ή/και στα γνωστικά αντικείμενα των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ . Για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος, απαιτούνται κατ' ελάχιστον 6 ακαδημαϊκά εξάμηνα, κατά την διάρκεια των οποίων θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί τα ακόλουθα:

- (i) εκπόνηση διδακτορικής διατριβής
- (ii) δημοσίευση ή αποδοχή μιας τουλάχιστον εργασίας σε διεθνές περιοδικό με κριτές

Το πρόγραμμα επι του παρόντος δεν προσφέρει μαθήματα ειδίκευσης ή μαθήματα ερευνητικής μεθοδολογίας. Ωστόσο, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, οι υποψήφιοι διδάκτορες μπορεί να υποχρεωθούν να παρακολουθήσουν κύκλο μαθημάτων από τον κατάλογο μαθημάτων του ΠΜΣ του ΤΟΕ, ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο του διδακτορικού τους, και να εξετασθούν επιτυχώς σε αυτά.

Το ΠΔΣ διαθέτει Κανονισμό Σπουδών, στο οποίο καθορίζονται η δομή, η οργάνωση και οι κανόνες λειτουργίας του, καθώς και θέματα επιλογής και υποχρεώσεων των υποψηφίων. Ο κανονισμός βρίσκεται αναρτημένος στον ιστότοπο του ΤΟΕ (<http://www.econ.upatras.gr/el/postgraduate/doctoral-studies/regulation>). Στον ιστότοπο του ΤΟΕ επίσης δημοσιοποιούνται οι περιλήψεις των διδακτορικών διατριβών που έχουν ολοκληρωθεί (<http://www.econ.upatras.gr/el/postgraduate/doctoral-studies/completed-theses>).

Το ΠΔΣ ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους του ΤΟΕ αλλά και στις ανάγκες της κοινωνίας γενικότερα, καθώς είναι προσανατολισμένο προς σημαντικά και σύγχρονα γνωστικά αντικείμενα της οικονομικής επιστήμης. Ειδικότερα, οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΤΟΕ εκπονούν διδακτορικές διατριβές υπό την επίβλεψη μελών ΔΕΠ σε αντικείμενα όπως Οικονομική της Εργασίας, Βιομηχανική Οργάνωση, Οικονομική των Επιχειρήσεων, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία, Περιφερειακή Οικονομική & Οικονομική Φυσικών Πόρων, Οικονομική της Ενέργειας, Εφαρμοσμένη Μακροοικονομετρία, κ.λπ. Κατ' αυτό τον τρόπο προάγεται η έρευνα στην οικονομική επιστήμη με σύγχρονο και αποτελεσματικό τρόπο. Η ανταπόκριση του ΠΔΣ στις ανάγκες της κοινωνίας επίσης τεκμηριώνεται και από το σημαντικό ενδιαφέρον για ένταξη σε αυτό από φοιτητές που προέρχονται από διάφορα μέρη της χώρας, συμπεριλαμβανομένων και αποφοίτων άλλων Τμημάτων Οικονομικών Επιστημών.

Η μέση διάρκεια σπουδών στο ΠΔΣ ανέρχεται σε 4-5 έτη, λόγω και της απαραίτητης δημοσίευσης σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές πριν την κατάθεση της διδακτορικής διατριβής. Συνήθως η διδακτορική διατριβή είναι στα ελληνικά. Ωστόσο, παρέχεται η δυνατότητα εκπόνησης διδακτορικής διατριβής σε ξένη γλώσσα, αρκεί να υπάρχει εκτεταμένη περίληψή της στα Ελληνικά.

Άλλα σημαντικά χαρακτηριστικά του ΠΔΣ του ΤΟΕ είναι τα ακόλουθα:

- Η πρόοδος των υποψηφίων διδακτόρων παρακολουθείται μέσω της σύνταξης Ετησίων Εκθέσεων Προόδου και της διεξαγωγής Σεμιναρίων Προόδου από τον κάθε υποψήφιο το εαρινό εξάμηνο. Τα σεμινάρια προόδου ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του ΤΟΕ (<http://postgrad.econ.upatras.gr/el/seminaria-yropsifion-didaktorou>). Είναι ανοικτά προς κάθε ενδιαφερόμενο, και παρακολουθούνται υποχρεωτικά από τους φοιτητές του ΠΜΣ.
- Οι προδιαγραφές ποιότητας των διδακτορικών διατριβών περιλαμβάνουν την πρωτοτυπία του προς έρευνα θέματος, την τεκμηρίωση της ενδεδειγμένης γνώσης του υποψηφίου σχετικά με τη βιβλιογραφία, την αυστηρή μεθοδολογική προσέγγιση και σύνδεση των αναλυτικών εργαλείων με την σχετική θεωρία, την αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων ποσοτικής

ανάλυσης και αντίστοιχη αναλυτική ικανότητα, καθώς και τη δυνατότητα σύνδεσης των αποτελεσμάτων με την πραγματικότητα.

- Η διαφάνεια της αξιολόγησης των υποψηφίων διδασκόντων εξασφαλίζεται μέσω της εφαρμογής κοινών διαδικασιών αξιολόγησης, της ανοικτής διαδικασίας εξέτασης της διδακτορικής διατριβής και της υποχρεωτικής προϋπόθεσης δημοσίευσης ενός τουλάχιστον άρθρου από την διατριβή τους σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό με κριτές.

Σε ότι αφορά την επιλογή υποψηφίων διδασκόντων, αποφασίζει η ΓΣ, συνεκτιμώντας την ποιότητα της ερευνητικής τους πρότασης, τις επιδόσεις τους στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές τους, καθώς και το περιεχόμενο συστατικών επιστολών (αν υπάρχουν). Η ΓΣ του ΤΟΕ δύναται να ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο να παρουσιάσει και προφορικά την ερευνητική του πρόταση.

Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος μπορούν να ζητήσουν από τη ΓΣ τη δημοσίευση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την προσέλκυση ενδιαφερομένων για εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής σε θέματα του ενδιαφέροντός τους. Η δημοσίευση αυτή γίνεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στον Τύπο.

Επί του παρόντος, πέραν των προσωπικών επαφών μελών ΔΕΠ με απόφοιτους-διδάκτορες του ΠΔΣ, δεν υφίσταται κάποια συστηματική παρακολούθηση της επαγγελματικής τους πορείας, κάτι που θα αποτελούσε σημαντικό στοιχείο για τη γενικότερη καταξίωση του Προγράμματος. Σημειώνεται ωστόσο ότι απόφοιτοι του ΠΔΣ ήδη κατέχουν θέσεις ΔΕΠ ή θέσεις ερευνητών σε πανεπιστήμια της χώρας και σε πανεπιστήμια/ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ - ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

4.1.Αποτίμηση του Διδακτικού Έργου από τους Φοιτητές: Ερωτηματολόγια

Κάθε ακαδημαϊκό έτος πραγματοποιούνται αξιολογήσεις του διδακτικού έργου του ΤΟΕ μέσω της συμπλήρωσης εκ μέρους των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών ερωτηματολογίων που παρέχονται και επεξεργάζονται από τη ΜΟΔΠΠ του Πανεπιστημίου. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται αφού έχει περατωθεί τουλάχιστον το 75% των προβλεπόμενων, από το ωρολόγιο πρόγραμμα, διδακτικών ωρών των αντίστοιχων προπτυχιακών/μεταπτυχιακών μαθημάτων. Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων, πέραν του ότι δημοσιοποιούνται στις Ετήσιες Εκθέσεις Εσωτερικής Αξιολόγησης, παρακολουθούνται από την ΟΜΕΑ και τον Πρόεδρο του ΤΟΕ. Σε περίπτωση εμφάνισης ιδιαίτερα χαμηλών μέσων τιμών σε συγκεκριμένα μαθήματα ή σε συγκεκριμένες ομάδες ερωτήσεων, γίνεται προσπάθεια διερεύνησης και διορθωτικών κινήσεων με αντίστοιχη συζήτηση στη ΓΣ.

Μέχρι και το ακ. έτος 2016-2017 η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων από τους φοιτητές λάμβανε μέρος κατά τις ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων. Τα ερωτηματολόγια διανέμονταν στους φοιτητές και συλλέγονταν από μέλος ΕΤΕΠ του ΤΟΕ, και στην συνέχεια αποστέλλονταν σε σφραγισμένο φάκελο στη ΜΟΔΠΠ προς επεξεργασία. Αυτό εξασφάλιζε μεγάλο αριθμό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων, καθώς όλοι οι φοιτητές που παρακολουθούσαν τις διαλέξεις λάμβαναν μέρος στη συμπλήρωση ερωτηματολογίων. Από το ακ. έτος 2017-2018, τα εν λόγω ερωτηματολόγια συμπληρώνονται ηλεκτρονικά από τους φοιτητές μέσω του ιστότοπου της ΜΟΔΠΠ. Παρά τη συστηματική ενημέρωση των φοιτητών του ΤΟΕ για τον νέο τρόπο συμπλήρωσης ερωτηματολογίων, το πλήθος των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων έχει μειωθεί σημαντικά. Το 2017-2018 συμπληρώθηκαν 349 ερωτηματολόγια για τα μη αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα του ΠΠΣ και 125 για τα μαθήματα του ΠΜΣ, έναντι 1731 και 209 αντίστοιχα για το 2016-2017. Το 2018-2019 ο συνολικός αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων για το ΠΠΣ (μικτά και αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα) αυξήθηκε σε 553, ενώ ο αριθμός των ερωτηματολογίων του ΠΜΣ έπεσε σε 96. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί ότι παρά τη μείωση του πλήθους των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων από το 2017-2018 και μετά, η μέση βαθμολογία που δίνουν οι φοιτητές στις διάφορες ομάδες ερωτήσεων καθώς και η διακύμανση των απαντήσεων δεν φαίνονται να έχουν αλλάξει σημαντικά σε σχέση με τα προηγούμενα ακαδημαϊκά έτη.

Η διάρθρωση των Ερωτηματολογίων για το ΠΠΣ και ΠΜΣ παρουσιάζεται παρακάτω.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)

Παρακολούθηση Μαθημάτων

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τα μαθήματα γενικώς;
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;
6	Οι αιθουσές διδασκαλίας είναι κατάλληλες;
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 1-7	

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;
10	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των χρησιμοποιούμενων συγγραμμάτων;
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;
12	Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συμβολή του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται) στην κατανόηση του μαθήματος;
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 8-14	

Διδασκαλία

15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση του περιεχομένου και τη συνοχή των παραδόσεων κατά την εξέλιξη των μαθημάτων;
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος;
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;
27	Δόθηκαν από τον διδάσκοντα παραδείγματα και επεξηγήσεις για την καλύτερη κατανόηση της ύλης;
28	Σας παρακινεί ο διδάσκων να αξιοποιείτε τις πηγές της γνώσης (βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, επιστημονικά περιοδικά κ.λπ.)
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 15-28	

Βαθμός δυσκολίας του μαθήματος και μαθησιακά αποτελέσματα

29	Στο μάθημα αυτό εμπλουτίζονται οι γνώσεις σας για το επιστημονικό σας πεδίο;
30	Δυσκολεύεστε να αφομοιώσετε την ύλη του μαθήματος;
31	Κρίνετε ότι ο φόρτος εργασίας του μαθήματος είναι μεγαλύτερος σε σχέση με άλλα μαθήματα;
32	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις γνώσεις που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;
33	Θεωρείτε ότι ο ρυθμός εισαγωγής της νέας γνώσης ανταποκρίνεται στις ικανότητές σας;
34	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις δεξιότητες/ικανότητες που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;
35	Μάθατε από τη διδασκαλία του μαθήματος να αναζητάτε τρόπους τεκμηρίωσης;
36	Σε ποιο βαθμό το μάθημα αυτό πιστεύετε ότι συμβάλλει στην επιστημονική σας συγκρότηση;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 29-36	

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

A. Το Μάθημα:

1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;
3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων Α	

B. Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοήθη/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων Β	

Γ. Εργαστήριο:

13	Πόσο συναφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;
16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδαχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδικότητά σας;
19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων Γ	

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

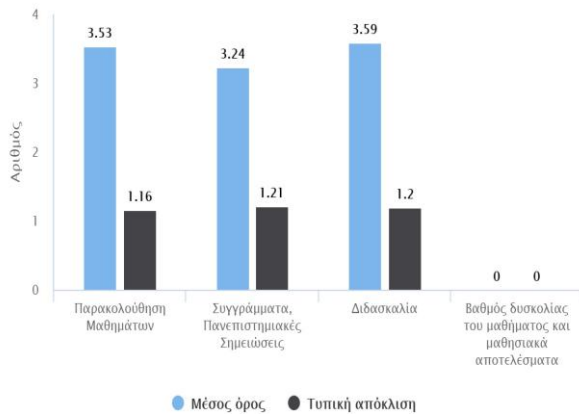
20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδασκείας ύλης;
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τη θεματολογία του μαθήματος;
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων Δ	

Ε. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

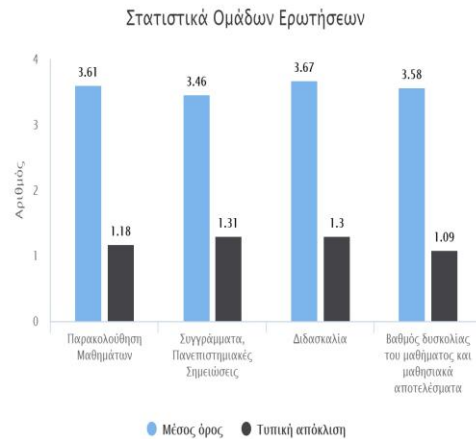
27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα Πολύ (8+ ώρες)
31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος.
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων	

Τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων για τα ακ. έτη 2018-2019, 2017-2018 και 2016-2017 παρουσιάζονται παρακάτω σε σχέση με τις κύριες ομάδες ερωτήσεων. Αναλυτικά αποτελέσματα σχετικά με κάθε ερώτηση ξεχωριστά για το 2018-2019, παρέχονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας Έκθεσης.

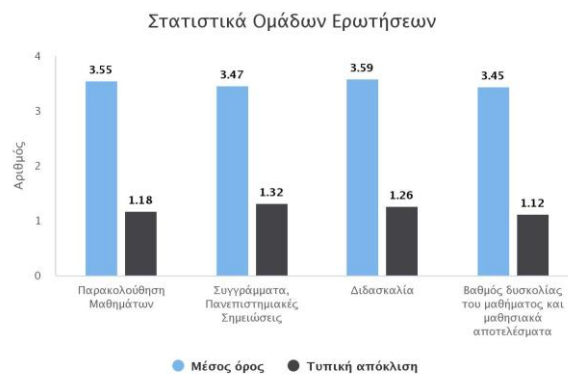
ΠΠΣ - Ακ. Έτος 2016-2017 (μη αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα)
Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

ΠΠΣ - Ακ. Έτος 2017-2018 (μη αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα)
Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

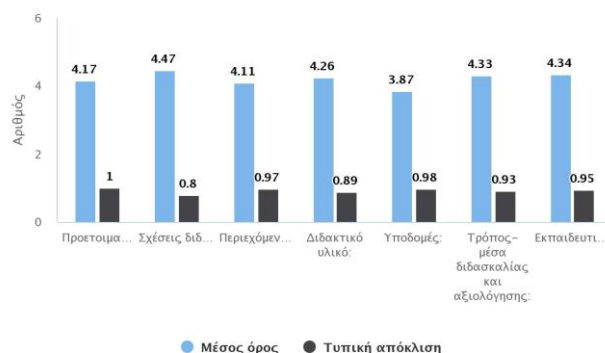
ΠΠΣ – Ακ. έτος 2018-2019 (μη αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα)
Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Γενικώς, η αποτίμηση του διδακτικού έργου του ΤΟΕ από τους φοιτητές κρίνεται ικανοποιητική. Όσον αφορά το ΠΠΣ, η βαθμολογία που συγκεντρώνουν αθροιστικά οι τρεις ομάδες ερωτήσεων στα μη αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα είναι αρκετά υψηλή. Η εν λόγω βαθμολογία ανήλθε σε 3,45 το 2016-2017, 3,58 το 2017-2018 και σε 3,50 το 2018-2019. Σε σχέση με την ομάδα ερωτήσεων που αφορά τη διδασκαλία, η βαθμολογία ήταν αντίστοιχα 3,59 το 2016-2017, 3,67 το 2017-2018 και 3,59 το 2018-2019. Παρόμοια αποτελέσματα ισχύουν και για την ομάδα ερωτήσεων που αφορά τα συγγράμματα και τις πανεπιστημιακές σημειώσεις, η βαθμολογία της οποίας ανήλθε αντίστοιχα σε 3,24 το 2016-2017, 3,46 το 2017-2018 και 3,47 το 2018-2019. Περαιτέρω, όπως διαφαίνεται από τις απαντήσεις στην πρώτη ομάδα ερωτήσεων, ένας αρκετά μεγάλος αριθμός φοιτητών παρακολουθεί τις διαλέξεις (η βαθμολογία ήταν 3,61 για το 2016-2017, 3,62 για το 2017-2018 και 3,55 για το 2018-2019). Στα αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα του ΠΠΣ, η συνολική βαθμολογία το 2018-2019 ήταν υψηλότερη, ανερχόμενη σε 4,0 κατά μέσο όρο.

ΠΜΣ – Ακ. έτος 2018-2019 (αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα)

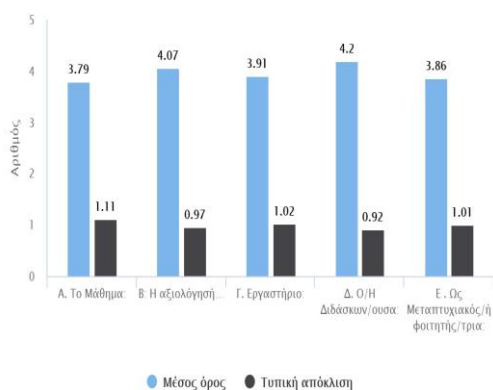
Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

Όσον αφορά τα μαθήματα του ΠΜΣ, η βαθμολογία για όλες τις ομάδες ερωτήσεων αθροιστικά ανήλθε σε 4,2 το 2018-2019, 3,97 το 2017-2018 και 3,96 το 2016-2017. Ιδιαίτερα υψηλή βαθμολογία φαίνεται να συγκεντρώνει η ομάδα των ερωτήσεων που αφορά τον διδάσκοντα. Η βαθμολογία αυτή διαμορφώθηκε σε 4,36 το 2018-2019, 4,13 το 2017-2018 και 4,20 το 2016-2017.

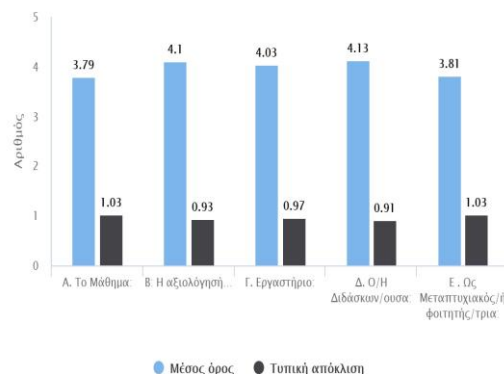
ΠΜΣ – Ακ. Έτος 2016-2017

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

ΠΜΣ – Ακ. Έτος 2017-2018

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

ΠΜΣ – Ακ. Έτος 2018-2019

Στατιστικά Ομάδων Ερωτήσεων

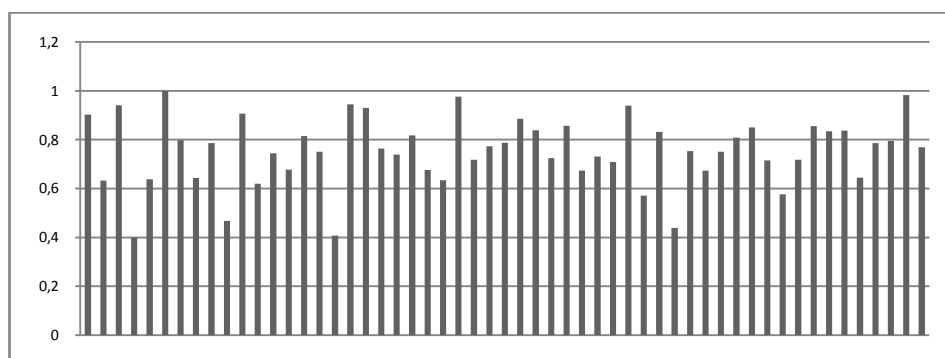
4.2. Αποτελεσματικότητα της Διδακτικής Διαδικασίας

Οι χρησιμοποιούμενες διδακτικές μέθοδοι στο ΠΠΣ περιλαμβάνουν διαλέξεις, εργαστήρια, προόδους, και εκπόνηση/παρουσίαση εργασιών/projects. Στο ΠΜΣ, πέρα από τις διαλέξεις, τα εργαστήρια, τις προόδους και την εκπόνηση και παρουσίαση εργασιών, οι διδακτικές μέθοδοι επίσης περιλαμβάνουν και σεμινάρια/παρουσιάσεις από προσκεκλημένους ομιλητές άλλων ΑΕΙ ή άλλων δημόσιων/ιδιωτικών φορέων. Όλα τα μέλη ΔΕΠ διαθέτουν 'ώρες γραφείου' για τους φοιτητές, οι οποίες είναι τουλάχιστον 3 εβδομαδιαίως και δημοσιοποιούνται στην κεντρική ιστοσελίδα.

Οι ώρες διδασκαλίας των μελών ΔΕΠ (διαλέξεις/εργαστήρια/μαθήματα ERASMUS) κυμαίνονται από 6 μέχρι 10 ώρες εβδομαδιαίως. Ο πραγματικός φόρτος διδακτικού έργου είναι βέβαια πολύ μεγαλύτερος εάν συνυπολογισθούν οι ώρες γραφείου, η διόρθωση προόδων/εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, η διόρθωση των γραπτών στις τελικές εξετάσεις, και η επίβλεψη των υποψηφίων διδακτόρων και των διπλωματικών εργασιών των φοιτούντων στο ΠΜΣ. Σχετικά μικρός αριθμός υποψηφίων διδακτόρων συνεισφέρει στο διδακτικό έργο μέσω της διεξαγωγής πρακτικών ασκήσεων στα πλαίσια του ΠΠΣ, ενώ ορισμένοι υποψήφιοι διδάκτορες προσφέρουν επικουρικό έργο μέσω της διατήρησης ανοικτού του Κεντρικού Εργαστηρίου Η/Υ πέραν του κανονικού ωραρίου. Το σύνολο των υποψηφίων διδακτόρων καθώς και ένας αριθμός φοιτούντων στο ΠΜΣ συμμετέχει στις επιτηρήσεις των τελικών εξετάσεων.

Το ποσοστό των προπτυχιακών φοιτητών που συμμετέχουν στις εξετάσεις των μαθημάτων κρίνεται ικανοποιητικό. Αυτό ανήλθε το 2018-2019 σε περίπου 75% των φοιτητών που έκαναν εγγραφή στα μαθήματα του ΤΟΕ (βλ. παρακάτω γράφημα).

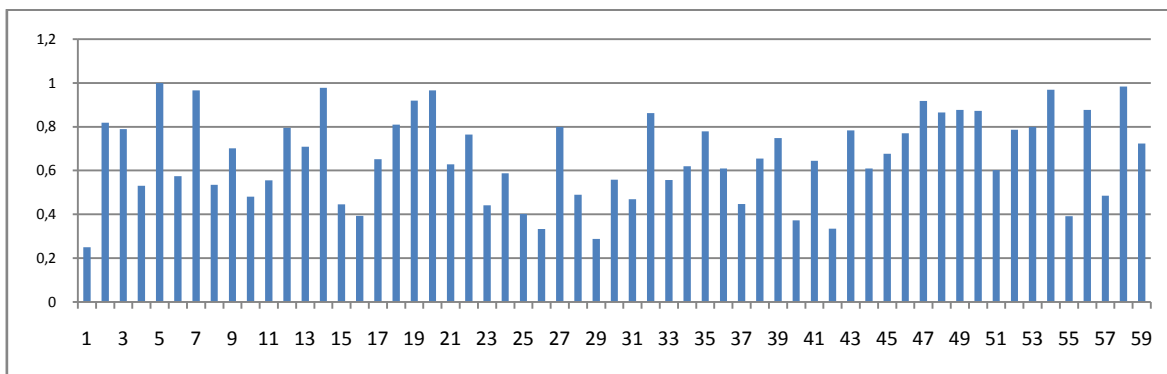
Ποσοστό συμμετοχής στις εξετάσεις – Επί μέρους μαθήματα ΠΠΣ, 2018-2019

Εξίσου ικανοποιητικό κρίνεται και το ποσοστό επιτυχίας στις κανονικές/επαναληπτικές εξετάσεις, το οποίο το 2018-2019 ανήλθε κατά μέσο όρο στα μαθήματα του ΠΠΣ σε περίπου 67% (βλ. Πίνακα 12.2, Παράρτημα ΙΙΙ). Ακραίες περιπτώσεις μεγάλης αποτυχίας στις εξετάσεις δεν παρατηρούνται (βλ. παρακάτω γράφημα).

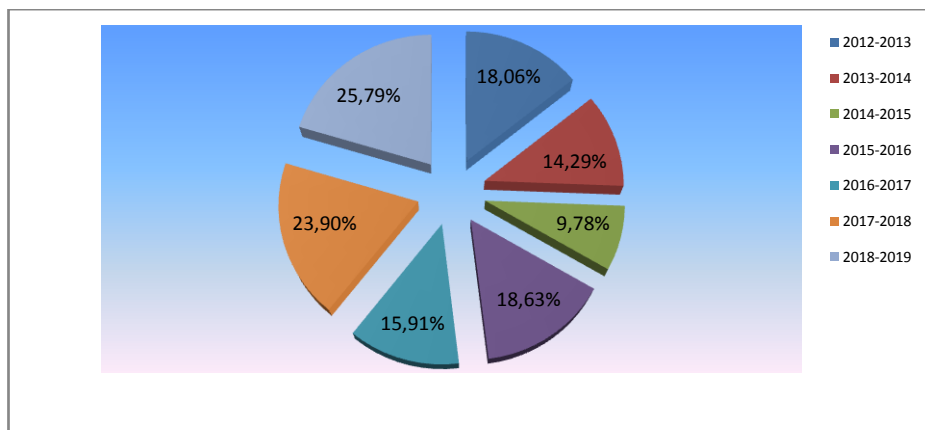

Ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις – Επί μέρους μαθήματα ΠΠΣ, 2018-2019

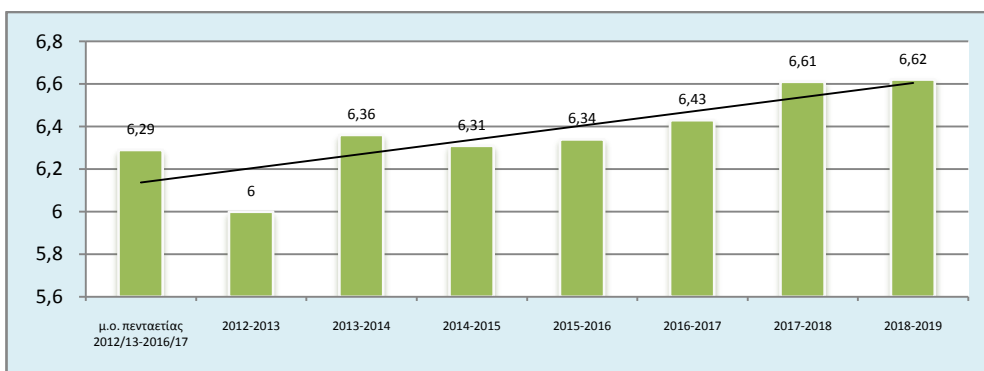
Από την άλλη πλευρά, υπάρχει σαφής ένδειξη αυξημένης αποτελεσματικότητας του ΠΠΣ συνολικά, όπως προκύπτει από τη βαθμολογία πτυχίου. Ειδικότερα, το ποσοστό των αποφοιτησάντων με βαθμολογία πτυχίου στο εύρος του 7,0-8,4 ανήλθε το 2018-2019 σε 25,8%, έναντι 23,9% το 2017-2018, 15,9% το 2016-2017 και 13,2% κατά μέσο όρο για τα ακαδημαϊκά έτη 2012/13-2015/16 (βλ. Πίνακα 6, Παράρτημα ΙΙΙ, και παρακάτω γράφημα).

Ποσοστό αποφοιτησάντων προπτυχιακών φοιτητών με βαθμό πτυχίου στο εύρος 7,0-8,4

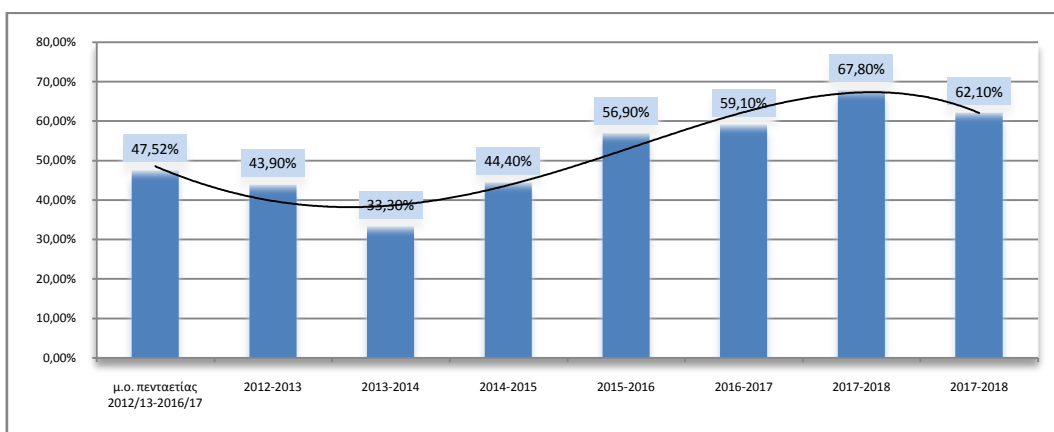
Επιπλέον, τα ακ. έτη 2018-2019 και 2017-2018 η μέση βαθμολογία πτυχίου αυξήθηκε σε «Λίαν καλώς», από «Καλώς» που ίσχυε για το 2016-2017 αλλά και για όλη την ακαδημαϊκή πενταετία 2012/2013-2016/2017.

ΠΠΣ – Εξέλιξη μέσου όρου βαθμού πτυχίου ΤΟΕ

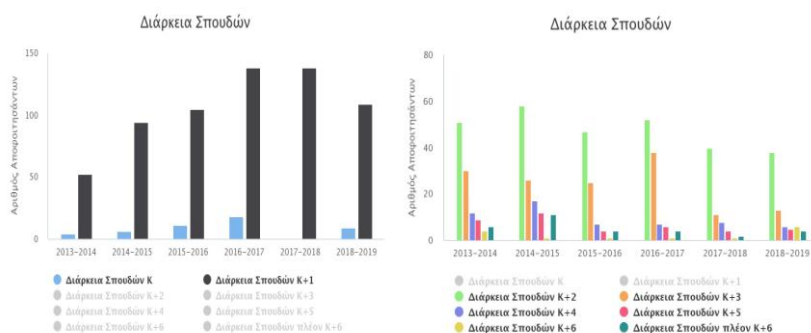
Δείγμα μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας του ΠΠΣ αποτελεί και το γεγονός ότι το ποσοστό φοιτητών στο σύνολο των αποφοιτησάντων που έλαβε πτυχίο σε κ=4 έτη & κ+1=5 έτη έχει πρόσφατα αυξηθεί. Αυτό ανήλθε σε 62,1% το 2018-2019 και 67,8% το 2017-2018, έναντι 59,1% το 2016-2017 και 47,5% κατά μέσο όρο για το σύνολο της ακαδημαϊκής πενταετίας 2012/2013-2016/2017 (βλ. επεξεργασία στοιχείων από Πίνακα 7, Παράρτημα ΙΙΙ).

Ποσοστό στο σύνολο των αποφοιτησάντων που έλαβε πτυχίο σε κ=4 έτη και κ+1=5 έτη

Γενικώς, η διάρκεια σπουδών για λήψη πτυχίου στο ΠΠΣ φαίνεται, για την πλειονότητα των φοιτητών του ΤΟΕ, να έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια.

ΠΠΣ – Διάρκεια σπουδών κ, κ+1, κ+2, κ+3, κ+4, κ+5, κ+6

Όσον αφορά το ΠΜΣ, το σύνολο των φοιτητών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα φαίνεται να περατώνουν επιτυχώς τις εξετάσεις, ενώ η μέση βαθμολογία πτυχίου είναι ιδιαίτερα υψηλή. Ειδικότερα, ποσοστό 61,5%, 55,6% και 46% των φοιτητών συγκέντρωσε το 2018-2019, το 2017-2018 και το 2016-2017 αντίστοιχα μέση βαθμολογία πτυχίου στο εύρος του 7,0-8,4, ενώ στο εύρος του 8,5-10,0 εμπίπτει το 34,6%, 44,4% και 46% των αποφοιτησάντων για τα αντίστοιχα έτη. Αναφορικά με το ΠΔΣ, το 2018-2019 δεν αποφοίτησε κάποιος φοιτητής/τρια, ούτε υπήρξαν νέες εγγραφές.

Τέλος, από το 2017-2018 υπάρχει Ερωτηματολόγιο Τελειοφοίτων της μορφής:

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΩΝ

Πρόγραμμα Σπουδών

1	Οι στόχοι του Προγράμματος Σπουδών έχουν επιτευχθεί πλήρως.
2	Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μου
3	Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλάμβανε παράλληλες δραστηριότητες (π.χ. επίσκεψη σε βιομηχανία, εργασία υπαίθρου, κ.λπ.) ή/και δραστηριότητες εκτός Ιδρύματος.
4	Ο φόρτος εργασίας του Προγράμματος Σπουδών ήταν υπερβολικός και μου προκαλούσε μεγάλη πίεση.
5	Το Πρόγραμμα Σπουδών συνδέει αποτελεσματικά τη θεωρία με την πράξη
6	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: α. Γραπτή επικοινωνία
7	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: β. Προφορική επικοινωνία
8	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: γ. Σχεδιασμός και οργάνωση
9	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: δ. Ανάλυση και επίλυση προβλημάτων
10	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: ε. Κριτική σκέψη
11	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: στ. Ομαδικό πνεύμα εργασίας
12	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: ζ. Δεξιότητες διαχείρισης χρόνου
13	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: η. Αναγνώριση ηθικών αξιών
14	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: θ. Πειθαρχία και υπευθυνότητα
15	Το Πρόγραμμα Σπουδών θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επαγγελματική μου αποκατάσταση

Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 1-15

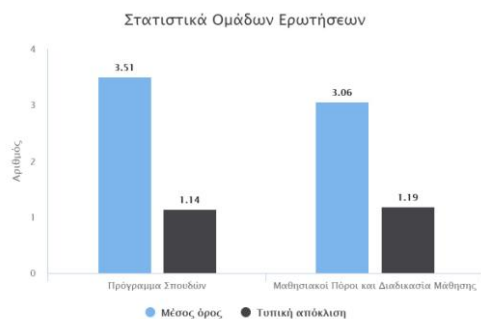
Μαθησιακοί Πόροι και Διαδικασία Μάθησης

16	Το εκπαιδευτικό προσωπικό ήταν σε θέση να εκπληρώσει τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών
17	Το διοικητικό προσωπικό υποστήριξε αποτελεσματικά τη διαδικασία της μάθησης.
18	Οι υποστηρικτικές υπηρεσίες του Ιδρύματος υποστήριξαν αποτελεσματικά τη διαδικασία της μάθησης
19	Η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος ήταν επαρκής για τη λειτουργία του Προγράμματος Σπουδών.
20	Παρέχονταν υποτροφίες / επιχορηγήσεις στους φοιτητές σε περίπτωση οικονομικής δυσχέρειας.

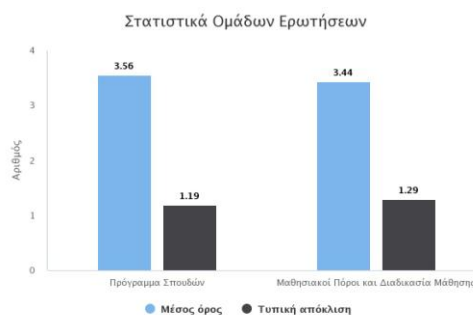
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων 16-20

Το ερωτηματολόγιο αποσκοπεί στο να εξετάσει το επίπεδο ικανοποίησης των τελειόφοιτων από το πρόγραμμα σπουδών και από τη διαδικασία μάθησης. Αν και συμπληρώθηκε μόνο από 20 φοιτητές το 2018-2019 και από 10 φοιτητές το 2017-2018, η βαθμολογία είναι ικανοποιητική, ανερχόμενη κατά μέσο όρο στις δύο ομάδες ερωτήσεων σε 3,5 το 2018-2019 και 3,3 το 2017-2018.

Ερωτηματολόγιο τελειοφοίτων 2017-2018

Ερωτηματολόγιο τελειοφοίτων 2018-2019

Να σημειωθεί εδώ ότι λόγω περιορισμένων ανθρωπίνων πόρων, το ΤΟΕ επι του παρόντος δεν διαθέτει συστηματικό μηχανισμό παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων του. Παρόλα

αυτά, οι υπάρχουσες προσωπικές επαφές των μελών ΔΕΠ με τους φοιτητές οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι πτυχιούχοι του ΤΟΕ έχουν ευνοϊκές προοπτικές απασχόλησης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, και στη δημόσια διοίκηση. Επίσης, όλο και μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων του Τμήματος φαίνεται να προχωρά σε ανάληψη μεταπτυχιακών σπουδών σε Πανεπιστήμια της Ελλάδας του εσωτερικού και εξωτερικού, ενώ το ποσοστό αποδοχής των πτυχιούχων του Τμήματος στα αντίστοιχα προγράμματα είναι εξαιρετικά ικανοποιητικό. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, το ΤΟΕ αναγνωρίζει την ανάγκη και τα οφέλη που θα προέκυπταν από τη σύσταση ενός συστηματικού μηχανισμού παρακολούθησης της επαγγελματικής εξέλιξης των φοιτητών του κατά τα πρότυπα του εξωτερικού, και έχει ήδη προγραμματίσει την δημιουργία τέτοιου μηχανισμού στο άμεσο μέλλον.

4.3. Οργάνωση και Εφαρμογή του Διδακτικού Έργου

Όσον αφορά το ΠΠΣ, στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους, το περιεχόμενο, οι μαθησιακοί στόχοι, τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα, η προτεινόμενη βιβλιογραφία, ο τρόπος αξιολόγησης των μαθημάτων, κ.λπ., γνωστοποιούνται στους φοιτητές μέσω του Οδηγού Σπουδών αλλά και απ' ευθείας μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας του ΤΟΕ, όπου υπάρχει παρουσίαση όλων των μαθημάτων στα ελληνικά και αγγλικά. Προσωπική αναφορά σχετικά με το περιεχόμενο των μαθημάτων γίνεται και από τον κάθε διδάσκοντα κατά τη πρώτη ημέρα των διαλέξεων. Πιο συστηματικά, οι φοιτητές ενημερώνονται μέσω των αναρτήσεων που κάνουν οι διδάσκοντες στο e-class. Παρόμοια διαδικασία ισχύει και για το ΠΜΣ.

Ιδιαίτερα για τα κατ' επιλογήν μαθήματα, η επίτευξη των στόχων του ΠΠΣ και ΠΔΕ αντανακλάται στο ποσοστό επιτυχίας των φοιτητών στις εξετάσεις, ο οποίος φαίνεται να είναι αρκετά υψηλός. Επιπλέον, μέσω του e-class, μετράται η επισκεψιμότητα των φοιτητών (συχνότητά της και κατανομή της στο χρόνο) καθώς και ο αριθμός των downloads του εκπαιδευτικού υλικού (π.χ. σημειώσεις, και άλλο πρόσθετο υλικό). Η επισκεψιμότητα του e-class του ΤΟΕ φαίνεται να είναι ιδιαίτερα μεγάλη.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων του ΠΠΣ και ΠΜΣ τηρείται σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό. Σε περίπτωση αναβολής κάποιας διάλεξης ορίζεται άμεσα αναπλήρωσή της, με σχετική ανακοίνωση στον ιστότοπο του Τμήματος ή/και στο e-class. Η οργάνωση και δομή του ωρολογίου προγράμματος είναι ορθολογική καθώς υπάρχει προτίμηση της διδασκαλίας των υποχρεωτικών μαθημάτων κατά τις πρωινές ώρες, ενώ πολύ σπάνια διεξάγονται διαλέξεις μετά τις 6 το απόγευμα. Επίσης καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε οι φοιτητές να μην έχουν να αντιμετωπίσουν μεγάλα κενά στη παρακολούθηση των διαλέξεων σε μαθήματα του έτους σπουδών τους. Περαιτέρω, με στόχο τη μείωση του ακροατήριου και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του διδακτικού έργου, γίνεται προσπάθεια τα υποχρεωτικά μαθήματα να χωρίζονται σε 2 τμήματα, ανάλογα με τον αριθμό μητρώου

των φοιτητών. Το 2018-2019 όλα τα υποχρεωτικά μαθήματα αυξημένης βαρύτητας ήταν χωρισμένα σε δυο τμήματα.

Για το 60% των υποχρεωτικών μαθημάτων υπήρξε το 2018-2019 Εργαστήριο, όπου γίνονταν ασκήσεις και άλλες πρακτικές εφαρμογές, με στόχο την επαφή των φοιτητών με την ανάλυση πραγματικών δεδομένων (βλ. Πίνακα 12.1, Παράρτημα ΙΙΙ). Ειδικά για τα υποχρεωτικά μαθήματα αυξημένης βαρύτητας, υπήρξε το 2018-2019 συστηματική «εργαστηριακότητα», αφού, πέραν των 4 ωρών διαλέξεων εβδομαδιαίως, οι φοιτητές συμμετείχαν και σε 2 ώρες εργαστηρίου εβδομαδιαίως (βλ. Πίνακα 12.1, Παράρτημα ΙΙΙ). Περαιτέρω, το 2018-2019 υπήρξαν και 3 αμιγώς εργαστηριακά μαθήματα, με έμφαση σε εφαρμογές, ενώ το μάθημα επιλογής «*Μεθοδολογία Έρευνας στην Οικονομική Επιστήμη*» αποσκοπεί στην παροχή γνώσεων σχετικά με τις μεθόδους ανάλυσης της οικονομικής επιστήμης.

Όσον αφορά την κατανομή των μαθημάτων σε διδάσκοντες, τα μαθήματα του ΠΠΣ κατανέμονται στα μέλη ΔΕΠ σύμφωνα με τα γνωστικά τους αντικείμενα. Ωστόσο, γίνεται προσπάθεια τα υποχρεωτικά μαθήματα 1^{ου} και 2^{ου} έτους να διδάσκονται από μέλη ΔΕΠ με πολυετές διδακτικό έργο ώστε να αξιοποιείται η εμπειρία τους στον τομέα της μάθησης. Το 2018-2019 η διδασκαλία έλαβε χώρα σε αυτό το πλαίσιο για το 80% του συνόλου των υποχρεωτικών μαθημάτων επιστημονικής περιοχής (βλ. Πίνακα 12.2, Παράρτημα ΙΙΙ). Συγκεκριμένα, μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων συμμετείχαν στη διδασκαλία των μαθημάτων: Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη Ι, Εισαγωγή στην Οικονομική Επιστήμη ΙΙ, Μαθηματικά για Οικονομολόγους Ι, Μαθηματικά για Οικονομολόγους ΙΙ, Οικονομική Ιστορία, Μικροοικονομική Ι, Μικροοικονομική ΙΙ, Μακροοικονομική Ι, Μακροοικονομική ΙΙ, Οικονομετρία, Οικονομική Επιχειρήσεων, Δημόσια Οικονομική, Οικονομική Πολιτική, Οικονομική της Ανάπτυξης, Οικονομική της Βιομηχανικής Οργάνωσης, Οικονομική της Εργασίας.

4.4. Εκπαιδευτικά Βοηθήματα

Για όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ καθίστανται διαθέσιμα στους φοιτητές βοηθήματα τα οποία καλύπτουν το σύνολο της διδασκόμενης ύλης. Αυτά αφορούν:

- Συγγράμματα αναγνωρισμένου κύρους, των οποίων η συγγραφή έχει γίνει είτε από μέλη ΔΕΠ Ελληνικών Πανεπιστημίων, είτε από διακεκριμένους επιστήμονες του εξωτερικού και στη συνέχεια έχει γίνει μετάφραση στα Ελληνικά
- Ανάλογα με το μάθημα, ερωτήσεις/ασκήσεις, σημειώσεις, διαφάνειες και άλλο συμπληρωματικό υλικό είναι διαθέσιμα στο e-class. Το συμπληρωματικό υλικό των μαθημάτων επικαιροποιείται με ευθύνη του κάθε διδάσκοντα, ιδίως σε συνδυασμό με τη συνολική επικαιροποίηση της ύλης

Τα συγγράμματα του ΠΠΣ διατίθενται στην αρχή κάθε εξαμήνου σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το νόμο διαδικασίες («ΕΥΔΟΞΟΣ»). Οι διδάσκοντες συχνά προτείνουν στους φοιτητές και πρόσθετη

βιβλιογραφία από το διαδίκτυο. Αντίτυπα όλων των προτεινόμενων συγγραμμάτων υπάρχουν στο Αναγνωστήριο του Τμήματος.

Όσον αφορά το ΠΜΣ και ΠΔΣ, υπάρχει σαφής και εύλογη έμφαση στη παροχή σχετικής βιβλιογραφικής υποστήριξης από βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων και από το διαδίκτυο (άρθρα σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, reports, working papers κλπ.).

4.5. Σύνδεση Διδασκαλίας με την Έρευνα και Συνεργασία για Διδασκαλία με Εκπαιδευτικά Κέντρα του Εσωτερικού/Εξωτερικού

Η εκπαίδευση των φοιτητών στο ΠΠΣ, και σε μεγαλύτερη έκταση στο ΠΜΣ, πέραν των προτεινόμενων συγγραμμάτων, άλλης συναφούς βιβλιογραφίας και της εκπόνησης εργασιών, μεθοδεύεται και μέσω της ενθάρρυνσης για αναζήτηση/χρήση πρόσθετης βιβλιογραφίας από το διαδίκτυο αλλά και μέσω της συζήτησης/παρουσίασης των ερευνητικών εργασιών των διδασκόντων. Συγκεκριμένα, τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ παρακολουθούν τις εξελίξεις στην οικονομική επιστήμη, ειδικά τις εξελίξεις στα γνωστικά τους πεδία, μέσω της διεθνούς παρουσίας τους (δημοσιεύσεις/συνέδρια), καθώς και μέσω των συνεργασιών τους (ερευνητικές εργασίες/ερευνητικά προγράμματα) με άλλα ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού, και η διαδικασία αυτή οδηγεί στην επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των αντίστοιχων διδακτικών μεθόδων. Το ΤΟΕ δίνει ιδιαίτερη σημασία στην συγκεκριμένη επικαιροποίηση, και ενθαρρύνει την ενσωμάτωση των μεθόδων και αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ στο περιεχόμενο των μαθημάτων, ειδικά στην περίπτωση των μαθημάτων επιλογής.

Στους φοιτητές του ΠΜΣ παρέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις η δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα, κυρίως για εργασίες όπως η συμπλήρωση ερωτηματολογίων, η εισαγωγή στοιχείων σε Η/Υ και η επεξεργασία τους. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό στους φοιτητές του ΠΔΣ, στους οποίους ανατίθενται (ειδικά σε όσους συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα) απαιτητικότερες ερευνητικές εργασίες (οικονομικές αναλύσεις, συγγραφή κειμένων εργασίας, κλπ.).

Στον τομέα της εξωστρέφειας, αν και το ΤΟΕ δεν διαθέτει επί του παρόντος συστηματικές συμφωνίες συνεργασίας για διδασκαλία με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού/εξωτερικού, την τελευταία ακαδημαϊκή εξάετία 2013/2014-2018/2019 υπήρξαν 74 συμμετοχές μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ σε διδασκαλία μαθημάτων (προπτυχιακών/μεταπτυχιακών) άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου Πατρών ή άλλου ΑΕΙ του εσωτερικού/εξωτερικού (βλ. Πίνακες 9 & 11, Παράρτημα ΙΙΙ). Παράλληλα, το χρονικό διάστημα 2013/2014-2018/2019 υπήρξαν 15 συμμετοχές μελών ΔΕΠ άλλου ΑΕΙ ή άλλου Τμήματος του Παν. Πατρών στο ΠΠΣ/ΠΜΣ του ΤΟΕ. Από την άλλη πλευρά, αρκετοί επιστήμονες από φορείς όπως το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Οικονομικό Πανεπιστήμιο

Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, την Τράπεζα της Ελλάδας, έχουν κατά καιρούς παρουσιάσει εργασίες τους στον «Κύκλο Σεμιναρίων» του Τμήματος. Μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν κάνει παρουσιάσεις σε φορείς όπως το ΤΕΕ, ο Δήμος Πάτρας, το ΓΕΩΤΕΕ, η Περιφέρεια Δ. Ελλάδας και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αχαΐας.

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ - ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ

5.1. Προαγωγή της Έρευνας στο ΤΟΕ

Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν αναπτύξει σημαντική ερευνητική δραστηριότητα στα κυριότερα σύγχρονα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης. Οι ερευνητικές τους επιδόσεις διακρίνονται από την υψηλή τους ποιότητα, κάτι που προκύπτει από τις δημοσιεύσεις τους σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά με κριτές, από το σχετικά μεγάλο αριθμό ετεροαναφορών που δέχεται το ερευνητικό τους έργο, από τις παρουσιάσεις εργασιών τους σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, και από τα ερευνητικά προγράμματα στα οποία κατά καιρούς έχουν συμμετάσχει. Η πολιτική έρευνας του ΤΟΕ επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση της ερευνητικής ενασχόλησης των μελών ΔΕΠ με ζητήματα προσωπικού επιστημονικού ενδιαφέροντος και της συμμετοχής τους σε ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς του εσωτερικού/έξωτερικού. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην δημοσίευση εκ μέρους των μελών ΔΕΠ επιστημονικών άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά της βάσης ABS.

Αναλυτικότερα, τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ δραστηριοποιούνται σε τομείς ερευνητικής δραστηριότητας, όπως: Εφαρμοσμένη Μικροοικονομική, Οικονομική της Εργασίας & Εκπαίδευσης, Περιφερειακή Ανάπτυξη, Οικονομική των Φυσικών Πόρων & Περιβάλλοντος, Οικονομική Επιχειρήσεων, Οικονομικά της Καινοτομίας & της Γνώσης, Οικονομική της Ενέργειας, Εφαρμοσμένη Στατιστική, Οικονομετρία Χρονολογικών Σειρών, Εφαρμοσμένη Μακροοικονομική, Συστήματα Διαχείρισης Πληροφορίας, Οικονομική Ιστορία, Θεσμικό Πλαίσιο της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Αγοράς.

Η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής δραστηριότητας του Τμήματος γίνεται μέσω των Ετήσιων Εκθέσεων Εσωτερικής Αξιολόγησης καθώς και μέσω διαφόρων εκθέσεων αξιολόγησης του ερευνητικού έργου τμημάτων οικονομικών επιστημών. Σε ότι αφορά το τελευταίο, η λίστα διεθνούς κατάταξης πανεπιστημίων QS για το 2019 εντάσσει το Πανεπιστήμιο Πατρών και κατά συνέπεια το ΤΟΕ (περιοχή Economics and Econometrics) στα κορυφαία 500 πανεπιστήμια παγκοσμίως και μεταξύ των θέσεων 401-450.

Η υλοποίηση της ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος παρακολουθείται από την ΟΜΕΑ μέσω των *Απογραφικών Δελτίων Μελών ΔΕΠ* της ΜΟΔΠΠ, μέσω διεθνών βάσεων βιβλιογραφικών δεδομένων σχετικές με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, και μέσω της συμμετοχής των μελών ΔΕΠ σε διεθνή συνέδρια/ημερίδες και σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα.

Το Τμήμα κάνει προσπάθεια να παρέχει κίνητρα στα μέλη ΔΕΠ για τη διεξαγωγή έρευνας. Αυτά αφορούν την πρόσβασή τους στη διεθνή βιβλιογραφία μέσω των ηλεκτρονικών περιοδικών της ΒΥΠ καθώς και τη πρόσβασή τους σε σύγχρονο λογισμικό και βάσεις δεδομένων που χρηματοδοτούνται

από τον Τακτικό Προϋπολογισμό και ανανεώνονται σχεδόν κάθε χρόνο. Κυρίως όμως αφορούν την ξεκάθαρα εκφρασμένη πολιτική του ΤΟΕ σχετικά με τη διασύνδεση της εξέλιξης των μελών ΔΕΠ με την ερευνητική τους ενασχόληση, ιδιαίτερα με την δημοσίευση του ερευνητικού τους έργου σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Σε αυτό το πλαίσιο, σημαντική εξέλιξη για την προώθηση της έρευνας αποτελεί η πρόσφατη ίδρυση Ερευνητικών Εργαστηρίων. Τα εν λόγω εργαστήρια επικεντρώνονται σε τομείς που το ΤΟΕ έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, τόσο σε ανθρώπινους πόρους όσο και σε ερευνητική εμπειρία, και ως εκ τούτου εμφανίζει σημαντικές προοπτικές ‘Αριστείας’. Συγκεκριμένα, από τον Αύγουστο του 2016, λειτουργούν στο ΤΟΕ τα εξής Ερευνητικά Εργαστήρια:

Εργαστήριο Μικρο-οικονομτρικής Ανάλυσης της Αγοράς Εργασίας(ΦΕΚ: 2767/2-9-2016 τ.Β’):

Εξυπηρετεί τις ερευνητικές ανάγκες στο γνωστικό αντικείμενο της Εφαρμοσμένης Μικροοικονομικής και της Ανάλυσης της Αγοράς Εργασίας. Στο Εργαστήριο αυτό ανήκουν 3 μέλη ΔΕΠ. Τα γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης στα οποία το συγκεκριμένο Εργαστήριο δραστηριοποιείται είναι:

- Οικονομική της Εργασίας
- Οικονομική της Εκπαίδευσης
- Οικονομική της Υγείας
- Οικονομική της Ευημερίας
- Δημογραφία

Εργαστήριο Οικονομικής των Επιχειρήσεων, της Καινοτομίας και της Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΦΕΚ 2500/12-8-2016 τ.Β’):

Εξυπηρετεί τις ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Οικονομικής των Επιχειρήσεων, Βιομηχανικής Οργάνωσης, Περιφερειακής & Αγροτικής Οικονομικής και Λογιστικής. Στο Εργαστήριο αυτό ανήκουν 6 μέλη ΔΕΠ. Τα γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης στα οποία το Εργαστήριο δραστηριοποιείται περιλαμβάνουν:

- Οικονομική των Επιχειρήσεων και Βιομηχανική Οργάνωση
- Περιφερειακή & Αγροτική Οικονομική Ανάπτυξη και Πολιτική
- Οικονομικά των Φυσικών Πόρων και της Ενέργειας
- Οικονομικά της Καινοτομίας και της Γνώσης
- Ανάλυση Αποτελεσματικότητας & Παραγωγικότητας
- Λογιστική & Χρηματοοικονομική Ανάλυση Επιχειρήσεων

Εργαστήριο Ποσοτικών Μεθόδων και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΦΕΚ 2500/12-8-2016 τ.Β’):

Εξυπηρετεί τις ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Στατιστικής, Οικονομετρίας και Ανάλυσης Δεδομένων. Στο Εργαστήριο αυτό ανήκουν 4 μέλη ΔΕΠ και 1 μέλος ΕΔΠ. Τα γνωστικά πεδία στα οποία το Εργαστήριο δραστηριοποιείται περιλαμβάνουν:

- Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Οικονομετρία
- Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Στατιστική
- Μοντέλα Μίξεων Κατανομών
- Εφαρμογές του ΕΜ Αλγορίθμου
- Πολυμεταβλητή Ανάλυση
- Στοχαστική Ανάλυση
- Υπολογιστικές Μέθοδοι

➤ Πληροφοριακά Συστήματα και Παγκόσμιος Ιστός

Τα τρία Ερευνητικά Εργαστήρια του ΤΟΕ, μέσω της συλλογικής προσπάθειας των μελών τους, αναμένεται να συμβάλλουν σημαντικά στο δημοσιευμένο έργο του Τμήματος και στη χρηματοδότηση της έρευνας από εξωτερικούς φορείς. Αναμένονται επίσης να συμβάλλουν και στην καλλίτερη αξιοποίηση των γνώσεων/δεξιοτήτων των προπτυχιακών/μεταπτυχιακών φοιτητών αφού αντίστοιχα μαθήματα σταδιακά θα ενταχθούν σε αυτά. Από το ακ. έτος 2018-2019, τα 3 Εργαστήρια δημοσιοποιούν ετήσια πεπραγμένα στον κεντρικό ιστότοπο του ΤΟΕ.

Εξίσου σημαντική εξέλιξη στο τομέα της πολιτικής έρευνας στο ΤΟΕ αποτελεί και η πρόσφατη απόφαση να χρησιμοποιούνται έγκριτες βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων ως μέτρο αποτίμησης της ποιότητας του δημοσιευμένου έργου των μελών ΔΕΠ και της αξιολόγησης της επάρκειάς τους για εξέλιξη σε ανώτερη βαθμίδα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πρόσφατη απόφαση της ΓΣ, για την εξέλιξη στη βαθμίδα του Επίκουρου Καθηγητή απαιτούνται δημοσιεύσεις σε περιοδικά της βάσης ABS (ή άλλων συναφών βάσεων) συνολικής βαρύτητας τουλάχιστον 4 μονάδων. Για την εξέλιξη στη βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή απαιτούνται δημοσιεύσεις σε περιοδικά της βάσης ABS (ή άλλων συναφών βάσεων) συνολικής βαρύτητας τουλάχιστον 8 μονάδων, ενώ για την εξέλιξη στη βαθμίδα του Καθηγητή απαιτούνται δημοσιεύσεις σε περιοδικά της βάσης ABS (ή άλλων συναφών βάσεων) συνολικής βαρύτητας τουλάχιστον 16 μονάδων. Αυτή η απόφαση αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τα κίνητρα των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ για παραγωγή ποιοτικών δημοσιεύσεων. Επίσης, θα καταστήσει πιο εύκολη την αξιολόγηση του ερευνητικού έργου υποψηφίων για νέες θέσεις ΔΕΠ, ενισχύοντας κατά αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής.

Θεσμοθετημένες ερευνητικές υποτροφίες δεν υπάρχουν επί του παρόντος στο ΤΟΕ. Ωστόσο, γίνεται προσπάθεια να χρηματοδοτούνται μέσω πόρων από το ΠΜΣ το κόστος παρουσιάσεων εργασιών σε διεθνή συνέδρια από μέλη ΔΕΠ ή/και υποψηφίους διδάκτορες καθώς και η συλλογή στατιστικών δεδομένων για έρευνα.

Η ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος, πέραν των δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, διαχέεται και μέσω των παρουσιάσεών τους σε διεθνή συνέδρια και μέσω της συμμετοχής τους σε Σειρές Άρθρων Εργασίας του Εξωτερικού (Working Papers). Περαιτέρω, διαχέεται μέσω του εμπλουτισμού των περιεχομένων των μαθημάτων που διδάσκονται στο ΤΟΕ με τα αποτελέσματα των ερευνητικής τους προσπάθειας.

5.2. Ερευνητικά Προγράμματα/Εργα που Εκτελέστηκαν/Εκτελούνται στο ΤΟΕ

Τα τελευταία χρόνια, υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη ένας σημαντικός αριθμός διεθνών/ελληνικών ερευνητικών προγραμμάτων. Σε αρκετές περιπτώσεις, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ανέλαβαν το ρόλο του Συντονιστή και Επιστημονικού Υπευθύνου των προγραμμάτων αυτών. Σε πολλές περιπτώσεις τα προγράμματα εκπονήθηκαν σε συνεργασία με πανεπιστήμια του εξωτερικού, με αποτέλεσμα τη μεταφορά εξειδικευμένης γνώσης από και προς τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ενώ σε μικρό αριθμό προγραμμάτων συμμετείχαν και μεταδιδάκτορες ή/και υποψήφιοι διδάκτορες. Ειδικότερα, κατά την τελευταία ακαδημαϊκή εξαετία 2013/2014-2018/2019, υπήρξαν 26 συμμετοχές μελών ΔΕΠ (ως συντονιστές ή συνεργάτες) σε διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα, και 42 συμμετοχές σε άλλα χρηματοδοτούμενα έργα. Υπήρξαν επίσης 6 συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε διοικητικές θέσεις διεθνών ακαδημαϊκών/ερευνητικών οργανισμών ή επιστημονικών εταιριών (βλ. Πίνακα 17, Παράρτημα ΙΙΙ).

Παρακάτω παρατίθενται ερευνητικά προγράμματα (με ημερομηνία έναρξης, φορέα χρηματοδότησης κ.λπ.) στα οποία μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ έχουν συμμετάσχει:

Ελληνικά

- «Ανάπτυξη Μεθόδων Οργάνωσης, Διοίκησης και Λειτουργίας Κατανεμημένων Εικονικών Επιχειρήσεων Ανάπτυξης Συστημάτων Πληροφορικής (ΜΕΘΟΔΙΚΑ)», Οκτώβριος 2005 - Μάρτιος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: ΓΓΕΤ, Ε.Π. Δυτικής Ελλάδος, Πρόγραμμα *Κοινοπραξίες Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης σε τομείς Εθνικής Προτεραιότητας*.
- «ΜΕΘΟΔΙΚΑ: Ανάπτυξη Μεθόδων Οργάνωσης, Διοίκησης και Λειτουργίας Κατανεμημένων Εικονικών Επιχειρήσεων Ανάπτυξης Συστημάτων Πληροφορικής», Απρίλιος 2006 – Μάιος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: ΓΓΕΤ.
- «Κατάρτιση Ενιαίου Στρατηγικού και Επιχειρησιακού Σχεδίου Ανασυγκρότησης του Δήμου Πατρών και των Νομικών Προσώπων του», Ιούλιος 2007 – Αύγουστος 2009. Φορέας Χρηματοδότησης: Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης Θησέας, Υπουργείο Ανάπτυξης, ΕΣΠΑ.
- «Οι Οικονομικές Επιδράσεις της Μετανάστευσης: Προσφορά Εργασίας και Επαγγελματική Επιλογή», Σεπτέμβριος 2007 - Σεπτέμβριος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής.
- «Διερεύνηση Αναγκών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων», Νοέμβριος 2008 – Ιούλιος 2009. Φορέας Χρηματοδότησης: Ινστιτούτο Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕ-ΕΠΕΑΕΚ.
- «Ελληνοποίηση Ελεύθερου Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα GRETΛ», Μάρτιος 2009 – Σεπτέμβριος 2009. Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΕΛ/ΛΑΚ.
- «Πάτρα: Θαλάσσιο Μέτωπο, Λιμένας, Πόλη. Οι Οικονομικές Επιπτώσεις του Λιμένα στην Τοπική Οικονομία της Πάτρας», Οκτώβριος 2009 – Μάιος 2010. Φορέας Χρηματοδότησης: Δήμος Πατρών.
- «Συμβουλευτικές Υπηρεσίες για την Κατάρτιση και Υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για τη Σύσταση του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος (ΕΛ.Σ.Σ.)», Μάρτιος 2010–Ιούλιος 2010. Φορέας Χρηματοδότησης: Ελληνική Στατιστική Αρχή.
- «Μελέτη της Χρηματοοικονομικής Αποτύπωσης, της Επίδοσης και της Αποτελεσματικότητας των Ελληνικών Επιχειρήσεων σε Θέματα Εταιρικής Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Ευθύνης», Φεβρουάριος 2009 – Φεβρουάριος 2012. Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛΚΕ, Ερευνητικό Πρόγραμμα Κ. Καραθεοδωρής.
- «Μελέτες σχετικά με την Ανίχνευση Διαρθρωτικών Μεταβολών στην «Αστάθεια» των Αποδόσεων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων», Φεβρουάριος 2010 - Ιανουάριος 2013. Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛΚΕ, Ερευνητικό Πρόγραμμα Κ. Καραθεοδωρής.
- «Η Αγορά Εργασίας των Κατόχων Διδακτορικού Διπλώματος στην Ελλάδα», Οκτώβριος 2010 – Σεπτέμβριος 2013. Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΣΠΑ Ηράκλειτος, Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- «Διερεύνηση Αναγκών Εκπαίδευσης στις Μικρές Επιχειρήσεις και επιπτώσεων των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων». Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕ. Φορέας Χρηματοδότησης: ΕΛΚΕ Πανεπιστημίου Πατρών, 2013.
- «Εμπειρογνωμοσύνη για την παράλληλη αξιολόγηση μέτρων του ΠΑΑ που συμβάλλουν στην αύξηση της Ανταγωνιστικότητας του Αγρο-διατροφικού Τομέα και στη Διαφοροποίηση προς μη Γεωργικές Δραστηριότητες», Κωδικός Σύμβασης 43/A/B.2, διάρκεια 3/2013 - 1/2014.
- «ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020», διάρκεια 1/5/2013 - 31/12/2014. Διαχειριστική Αρχή Επιχειρησιακού Προγράμματος "Αλέξανδρος Μπαλαταζής" για την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κοινοπραξία *SPEEDA.E.* – *Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης Πάντειου Πανεπιστημίου.*
- ΑΡΙΣΤΕΙΑ – HYBRIDWELFARE: Κωδικός 2.646, «Άτυπη Κοινωνική Προστασία, το Υβριδικό Κοινωνικό Κράτος και η Δυναμική εξέλιξη της Οικονομικής Κρίσης στην Ελλάδα». Υλοποίηση στο πλαίσιο του Ε.Π. *Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*, 2014.
- Εκ των προτέρων Αξιολόγηση του Ελληνικού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, 2014-2020, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.
- Πράξη «Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας (ΜΚΕ) του Πανεπιστημίου Πατρών». Υλοποίησης στο πλαίσιο του Ε.Π. *Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση*. Κωδικός ΟΠΣ 304304, Μάρτιος 2014-Οκτώβριος 2015.
- Πρόγραμμα ΘΑΛΗΣ “Ενεργειακή Αποτελεσματικότητα Οδικών Δικτύων και Οχημάτων: Μέτρηση, Τιμολόγηση, Περιφερειακές και Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις», 2014-2017.
- Εφαρμοσμένη Μακρο-Οικονομετρία με χρήση του λογισμικού ανοιχτού κώδικα *gretl* (Applied Macro-Econometrics using *gretl*). Έργο 55440000. Έναρξη: 15/02/2016 Λήξη: 14/02/2018.
- Αναβάθμιση του ερευνητικού/επιστημονικού έργου του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Ευρωπαϊκά

- «Territorial Aspects of Enterprise Development in Remote Rural Areas (TERA) (FP6-CT98-4169)», Ιούλιος 2005 – Αύγουστος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Restructuring by Innovation in Achaia (REINNOVA)», Νοέμβριος 2005 – Σεπτέμβριος 2007. Φορέας Χρηματοδότησης: Article 6 of the European Social Fund Regulation (VS/2005/0273).
- «Cross Compliance Evaluation (AGRI-2006-251)», Ιούλιος 2006 – Μάιος 2007. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Study on the Cotton Sector in the EU (AGRI-2005-G4-04)», Φεβρουάριος 2007 – Σεπτέμβριος 2007. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Common Features of Diverse European Rural Areas: Review of Approaches to Rural Typology (J05/33/2006)», Φεβρουάριος 2007 – Οκτώβριος 2007. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Reinforcing Investments in Biogas Technologies for Small-Scale RES Applications in Islands», Νοέμβριος 2007 – Απρίλιος 2010. Φορέας χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Soil Conservation and Policy Measures (150872-FIED-DE)», Ιανουάριος 2008 – Ιούνιος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Building a Typology of European Rural Areas for the Spatial Impact Assessment of Policies (J05/30/2007)», Ιανουάριος 2008 – Σεπτέμβριος 2009. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Assessment of Cotton Seed Production and Importation into the EU27 and Turkey» Μάρτιος 2008 – Ιούνιος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και LMC International Ltd.
- «Modeling Impacts of Rural Development Policies - RURMODE (IPTS B151191)». Οκτώβριος 2008 – Δεκέμβριος 2008. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Evaluation of Measures Applied under the CAP to the Durum Wheat Sector (Framework Contract No. 30-CE-0227216/00-82)», Ιανουάριος 2009 – Σεπτέμβριος 2009. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Ex-Ante Spatial Policy Impact Analysis of the RDR in European Rural Areas, RURAL ECMOD (JRC – IPTS Contract 151408-2009-A08-GR)», Αύγουστος 2009 – Απρίλιος 2011. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Adaptive Strategies to Mitigate the Impacts of Climate Change on European Freshwater Ecosystems - REFRESH (FP7 – Environment – 244121)», Φεβρουάριος 2010 – 2014. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Evaluation of Measures Applied Under the CAP to the Cereals Sector (Framework Contract No. 30-CE-0227216/00-82)», December 2011 - November 2012. Φορέας Χρηματοδότησης: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- «Dicode - Mastering Data – Intensive Collaboration & Decision Making», Dicode Project, 2010 – 2013.
- «Energy Efficiency of Road Networks and Vehicles: Measurement, Pricing, Regional and

Environmental Effects (ERNV)», Δεκέμβριος 2011 – Ιούλιος 2015. Φορέας Χρηματοδότησης: ΘΑΛΗΣ, ΥΠΔΒΜΘ, ΕΣΠΑ 2007-2013.

- InCompass Project – «Regional Policy Improvement for Financially Sustainable Creative Incubators». Διάρκεια 2012-2014.
- SMART EUROPE (consortium of 13 partners, representing 11 EU regions) - Policies and instruments for identifying and supporting the main regional economic factors that can generate job opportunities in innovation-based sectors, 2012-2014.
- Open-Up Entrepreneurship ERASMUS+, October 2015 – September 2017.

5.3. Ερευνητικές Υποδομές

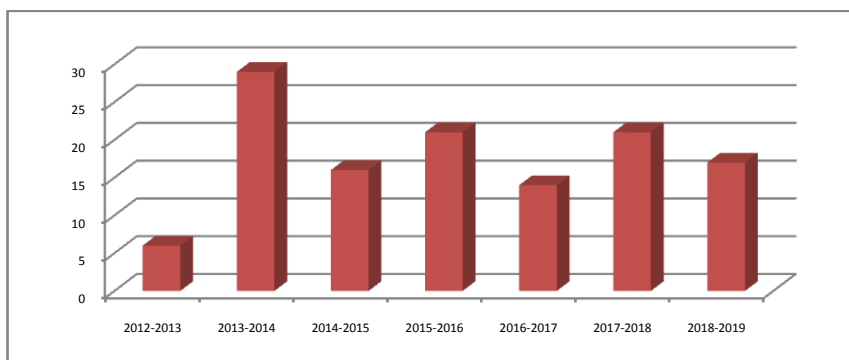
Οι διαθέσιμες υποδομές για τις ανάγκες της ερευνητικής διαδικασίας (Η/Υ, εκτυπωτές, σύνδεση στο διαδίκτυο, διεθνείς βάσεις δεδομένων, βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων) είναι επαρκείς. Ειδικότερα, σε ότι αφορά τους Η/Υ των μελών ΔΕΠ και των υποψηφίων διδασκτόρων, η ηλικία τους υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 2,5-3,0 έτη. Επιπλέον, γίνεται συνεχής προσπάθεια αναβάθμισης των χρησιμοποιούμενων στατιστικών/οικονομικών πακέτων (STATA, E-Views κ.λπ.) καθώς και άλλου σχετικού λογισμικού. Η προμήθεια, συντήρηση και ανανέωση των ερευνητικών υποδομών καλύπτεται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Τμήματος.

5.4. Επιστημονικές Δημοσιεύσεις των Μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ

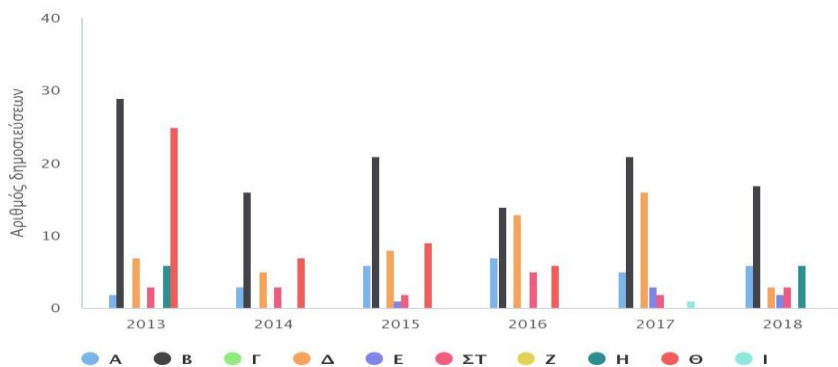
Η επίδοση της ερευνητικής δραστηριότητας των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ μπορεί να αποτιμηθεί από τον υψηλό, κατά μέσο όρο, αριθμό συμμετοχών σε δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές, συλλογικούς τόμους και διεθνή/ελληνικά επιστημονικά συνέδρια/ημερίδες. Η δραστηριοποίηση αυτή αποδεικνύει και την έμφαση που δίνει το ΤΟΕ στη παραγωγή και διάδοση της επιστημονικής γνώσης.

Γενικώς, παρά την υψηλή αναλογία φοιτητών/ΔΕΠ, το συνολικό δημοσιευμένο έργο του Τμήματος μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικό, τόσο ποσοτικά, αφού μια δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό σπάνια ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα μικρότερο των δυο ετών, όσο και ποιοτικά. Αντιπροσωπευτικές δημοσιεύσεις παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της παρούσας Έκθεσης. Όπως φαίνεται από το εν λόγω Παράρτημα, το δημοσιευμένο έργο του ΤΟΕ παρουσιάζει σταθερή πρόοδο.

Συμμετοχές σε δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Συνολικό δημοσιευμένο έργο του ΤΟΕ Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων

A = Βιβλιομονογραφίες, Β = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές, Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές, Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές, E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές, ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους, Z = Συλλογικά τμήματα στους οποίους επιστημονικός αξιάς είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος, H = Άλλες εργασίες, Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά, I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Κατά την εξαετία 2013-2018, ο συνολικός αριθμός των συμμετοχών σε δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ ανήλθε σε 283. Ειδικότερα, τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ εμφάνισαν:

- ✓ 29 συμμετοχές ως συγγραφείς σε μονογραφίες/βιβλία
- ✓ 118 συμμετοχές σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- ✓ 52 συμμετοχές σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- ✓ 6 συμμετοχές σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- ✓ 18 συμμετοχές σε κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- ✓ 47 συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές που δεν εκδίδουν πρακτικά
- ✓ 12 άλλες εργασίες
- ✓ 1 βιβλιοκρισία

Το 2018/19 οι συμμετοχές των μελών ΔΕΠ του Τμήματος σε δημοσιευμένο έργο ανήλθαν σε 37. Το έργο αυτό αφορά:

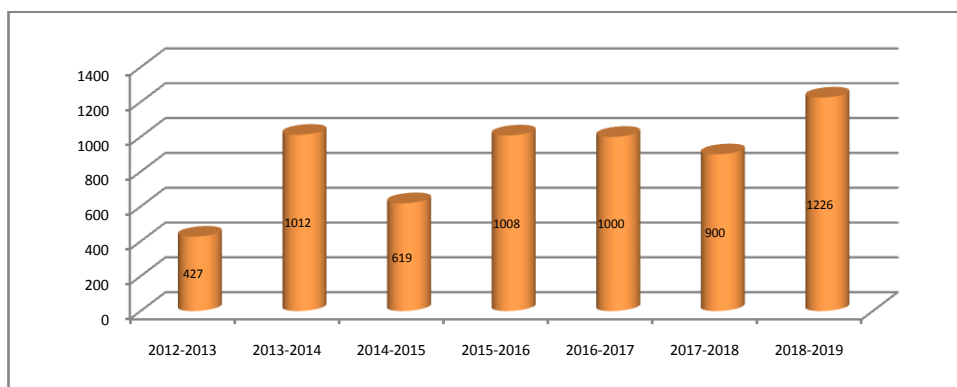
- 6 βιβλία/μονογραφίες
- 17 συμμετοχές σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές
- 3 εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές
- 2 συμμετοχές σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές
- 3 συμμετοχές σε κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους
- 6 άλλες εργασίες

Η σταθερή πρόοδος που παρουσιάζει το ερευνητικό έργο των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ αναμένεται να επιταχυνθεί στο άμεσο μέλλον λόγω της ίδρυσης των τριών Ερευνητικών Εργαστηρίων, της υιοθέτησης από το ΤΟΕ συγκεκριμένου δείκτη ποιότητας δημοσιεύσεων (π.χ. βάση ABS) ως προαπαιτούμενο για κατάθεση αίτησης εξέλιξης σε ανώτερη βαθμίδα, και των εκπαιδευτικών αδειών που το Τμήμα άρχισε να παρέχει από το 2015-2016, μέσα στο διάστημα των οποίων τα μέλη ΔΕΠ αναμένεται να έχουν ολοκληρώσει πρόσθετο ερευνητικό έργο.

5.5 Αναγνώριση Ερευνητικού Έργου

Εξίσου ικανοποιητική είναι και η διεθνής αναγνώριση του επιστημονικού έργου των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ.

Ετεροαναφορές

Συγκεκριμένα, κατά το χρονικό διάστημα της εξαετίας 2013-2018 υπήρξαν συνολικά:

- 5765 ετεροαναφορές στο δημοσιευμένο έργο μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ
- 25 βιβλιοκρισίες τρίτων για βιβλία μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ
- 10 συμμετοχές μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ σε Επιτροπές Διεθνών Επιστημονικών Συνεδρίων
- 16 συμμετοχές μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ σε Συντακτικές Επιτροπές Επιστημονικών Περιοδικών
- 14 προσκλήσεις προς μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ από ακαδημαϊκούς/επιστημονικούς φορείς για διαλέξεις/παρουσιάσεις

5.6 Ερευνητικές Συνεργασίες

Το ΤΟΕ έχει κατά καιρούς συνεργαστεί στον ερευνητικό τομέα με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως:

- Με το Τμήμα Μηχανολόγων και Αεροναυπηγών Μηχανικών και το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, στο πλαίσιο του Ενδοπανεπιστημιακού Ερευνητικού Δικτύου EMAKI – Economics and Management of Knowledge and Innovation.
- Με τα Τμήματα Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών και Διοίκησης Επιχειρήσεων στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων για την αναδιάρθρωση των διοικητικών υπηρεσιών του Δήμου Πατρών και του λιμένος της Πάτρας.
- Με το Τμήμα Βιολογίας στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος REFRESH (FP7).
- Με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος Consumer Safety που οργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Calabria της Ιταλίας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων, το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασίες με μεγάλο αριθμό Πανεπιστημίων και Ερευνητικών Κέντρων του Εξωτερικού, όπως (ενδεικτικά):

- University of Aberdeen, UK
- University College London, UK
- Nordregio, Sweden
- University of Helsinki, Finland
- University of Bologna, Italy
- Research Institute of Agricultural Economics, Czech Republic
- LEI – DLO, The Netherlands
- Humboldt University of Berlin, Germany
- Institute for European Environmental Policy, UK
- INEA, Italy
- INRA, France

- Von Thunnen Institute, Germany
- University of Cordoba, Spain
- The James Hutton Institute, UK
- University of Reading, UK
- Finnish Environmental Institute, Finland
- Swedish University of Agricultural Sciences, Sweden
- Autonomous University of Barcelona, Spain
- University of Barcelona, Spain
- Norwegian Institute for Agricultural and Environmental Research, Norway
- University of Zilina, Slovakia
- Naples-Parthenope University, Italy

Επίσης, τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ συμμετέχουν σε μεγάλο αριθμό Επιστημονικών Ενώσεων, όπως (ενδεικτικά):

- Agricultural Economics Society
- American Accounting Association
- American Economic Association, AEA
- Business & Economics Society International, B&ESI
- Δίκτυο Ελλήνων Οικονομικών Ιστορικών ΗΔΟΙΣΤΟ
- Ελληνικός Σύνδεσμος Επιστημόνων Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής Επιστήμης, HFAA
- European Accounting Association
- European Association for Researchers in the Field of Industrial Economics, EARIE
- European Association of Agricultural Economists, EAAG
- European Association of Labour Economists, EALE
- European Economic Association, EEA
- European Economics and Finance Society, EEFS
- European Society for Rural Sociology
- FIDE
- Forum for Research in Empirical International Trade, FREIT
- Hellenic University Association for European Studies, EPEES
- International Atlantic Economics Society, IAES
- International Economic History Association
- International Network for Economic Research, INFER
- Network of Industrial Economics, NIE
- Productivity Analysis Research Network, PARN
- Regional Studies Association
- Society of Labour Economists, SOLE
- University Association for Contemporary European Studies, UACES
- World Economics Association, WEA

5.7 Διακρίσεις/Βραβεία

Άλλες σημαντικές δραστηριότητες των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ που συνδέονται με ερευνητικό έργο έχουν ως εξής (ενδεικτικά):

- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος διατελεί εξωτερικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πάντειου Πανεπιστημίου.
- Μέλη ΔΕΠ βραβεύτηκαν το 2008 από την Ακαδημία Αθηνών για την καλύτερη επιστημονική εργασία στην Οικονομική Επιστήμη.
- Μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ υπηρέτησε στο Διοικητικό Συμβούλιο της European Association of Agricultural Economists (2005-2008 και 2008-2011).

- Μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ διετέλεσε Επισκέπτης Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι και τιμήθηκε με το χάλκινο μετάλλιο του Πανεπιστημίου για την ερευνητική του δραστηριότητα στο γνωστικό του αντικείμενο.
- Μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ πρόσφατα διετέλεσε Επισκέπτης Καθηγητής στο Department of Economics and Statistics του University of Turin, στο Warwick Business School του University of Warwick, στο Southwestern University of Economics and Finance στο Chengdu-China, και στο Centre for International Business and Innovation του Manchester Metropolitan University.
- Μέλη ΔΕΠ συμμετέχουν σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών επιτροπών.
- Μέλος ΔΕΠ του ΤΟΕ είναι από το 2006 Senior Fellow στο Research Institute of Economic Analysis (RCEA) του Πανεπιστημίου της Bologna.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

6.1. Αποτελεσματικότητα των Διοικητικών και Τεχνικών Υπηρεσιών

Γραμματεία

Η Γραμματεία εξυπηρετεί τις ανάγκες της διοίκησης και των μελών ΔΕΠ καθ' όλη τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας και δέχεται τους φοιτητές του Τμήματος καθημερινά από τις 10:00 έως τις 12:00μμ.

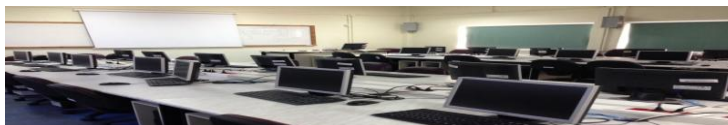
Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν:

- τη διοικητική σύνδεση του ΤΟΕ με το Πανεπιστήμιο Πατρών
- τη διαχείριση εισερχομένων - εξερχομένων εγγράφων
- οποιοδήποτε διοικητικό-λειτουργικό θέμα σχετικό με το ΠΠΣ, ΠΜΣ και ΠΔΣ (εγγραφές, βαθμολογία, μαθήματα, κατάλογοι πτυχιούχων, ορκωμοσία, υποτροφίες, πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας, πιστοποιητικά φοίτησης, αντίγραφα πτυχίου, διαγραφές, αναστολή σπουδών κλπ.)
- ανάρτηση γενικών ανακοινώσεων/αποτελεσμάτων στον οικείο χώρο ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του Τμήματος
- εγγραφές, πιστοποιητικά κ.λπ. των εισερχόμενων/εξερχόμενων φοιτητών ERASMUS
- προετοιμασία των θεμάτων της Γ.Σ. και των εκλογών μελών ΔΕΠ
- άλλες διοικητικές ανάγκες των μελών ΔΕΠ

Η Γραμματεία λειτούργησε το 2018-2019 με 3 διοικητικούς υπαλλήλους, συν τη Γραμματέα. Αν και πολλές από τις λειτουργίες της Γραμματείας είναι πλέον μηχανογραφημένες, συχνά υπάρχει σημαντικός φόρτος εργασίας λόγω του μεγάλου αριθμού των προπτυχιακών φοιτητών, με αποτέλεσμα πολλές φορές να παρατηρείται αδυναμία των υπαλλήλων να διεκπεραιώσουν όλες τις εκκρεμότητες εντός του ωραρίου. Παρά ταύτα, με βάση τους υπάρχοντες πόρους σε ανθρώπινο δυναμικό, η οργάνωση της Γραμματείας από τη Γραμματέα του ΤΟΕ κρίνεται απόλυτα ικανοποιητική.

Για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, έχει γίνει επιμόρφωση του διοικητικού προσωπικού της Γραμματείας για 'Ψηφιακό Άλμα' του Πανεπιστημίου Πατρών από τον ανάδοχο του έργου σε συνεργασία με την εσωτερική ομάδα υποστήριξης του ψηφιακού άλματος του Ιδρύματος. Επιμόρφωση του διοικητικού προσωπικού έχει επίσης γίνει για θέματα που αφορούν το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus και για θέματα που αφορούν τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (ΠΣΔΠΠ/ΟΠΕΣΠ).

Εργαστήρια Η/Υ

Μέλος ΕΤΕΠ, με εξειδίκευση στην πληροφορική, είναι υπεύθυνος του Κεντρικού Εργαστηρίου Η/Υ του ΤΟΕ. Το εν λόγω μέλος ΕΤΕΠ επίσης συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία όλων των Η/Υ του Τμήματος.

Το Κεντρικό Εργαστήριο είναι εξοπλισμένο με 40 Η/Υ, στους οποίους οι προπτυχιακοί φοιτητές έχουν ελεύθερη καθημερινή πρόσβαση εντός και εκτός ωραρίου λειτουργίας των υπηρεσιών του Τμήματος. Υπάρχει επίσης και ένα μικρότερο εργαστήριο Η/Υ, χωρητικότητας 15 Η/Υ, το οποίο αναμορφώθηκε πρόσφατα και περιλαμβάνει νέους υπολογιστές υψηλής ισχύος. Υπεύθυνος για θέματα που άπτονται του μικρού εργαστηρίου Η/Υ είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος. Το μικρό Εργαστήριο Η/Υ χρησιμοποιείται κυρίως για την κάλυψη των αναγκών διδασκαλίας/έρευνας του ΠΜΣ και ΠΔΣ. Το λειτουργικό στα δύο Εργαστήρια είναι τα Windows 10. Στους υπολογιστές βρίσκονται εγκατεστημένα τα «Office» και σημαντικό στατιστικό/οικονομετρικό λογισμικό (SPSS, e-views, Stata, Gretl, κ.λπ.).

Ωστόσο, αν και οι εγκαταστάσεις και των δύο Εργαστηρίων Η/Υ είναι ποιοτικές, δεν είναι επαρκείς για τις ανάγκες όλων των φοιτητών. Ο εργαστηριακός εξοπλισμός (Η/Υ, εκτυπωτές, κεντρική μονάδα, κλπ.) είναι ικανοποιητικός αλλά δύσκολα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανάλογος του συνολικού αριθμού των φοιτητών του ΤΟΕ. Επέκταση των Εργαστηρίων Η/Υ θα πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον, με τη μετεγκατάσταση του ΤΟΕ σε νέο κτίριο από το χειμερινό εξάμηνο του 2020-2021.

Αναγνωστήριο

Στους χώρους του ΤΟΕ λειτουργεί Αναγνωστήριο για τους προπτυχιακούς φοιτητές. Στο Αναγνωστήριο υπάρχουν αντίτυπα από όλα τα προτεινόμενα διδακτικά συγγράμματα (για ανάγνωση και σύντομο δανεισμό). Υπάρχουν επίσης και άλλα συγγράμματα αναφοράς, καθώς και Η/Υ που συνδέονται με την Κεντρική Βιβλιοθήκη. Το Αναγνωστήριο έχει χωρητικότητα 30 ατόμων. Υπεύθυνη του Αναγνωστήριου είναι μέλος ΕΤΕΠ του Τμήματος.

Τα τεκμήρια του Αναγνωστήριου είναι επαρκή και ποιοτικά, ενώ ολοένα και περισσότερα συγγράμματα και άλλα δημοσιεύματα προστίθενται κάθε χρόνο με χρηματοδότηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του Τμήματος. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι ένας μεγάλος αριθμός βιβλίων και άλλο αντίστοιχο υλικό του ΤΟΕ έχει μεταφερθεί στη Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Η πρόσβαση του ΤΟΕ σε ηλεκτρονικά περιοδικά και άλλες βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων γίνεται επίσης μέσω του ιστότοπου της Κεντρικής Βιβλιοθήκης.

Ιστότοπος του ΤΟΕ

Το ΤΟΕ έχει προβεί τα τελευταία χρόνια σε σημαντική βελτίωση και επικαιροποίηση της κεντρικής ιστοσελίδας του. Πλέον η κεντρική ιστοσελίδα του ΤΟΕ είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με τα πρότυπα ξένων πανεπιστημίων, διαθέτοντας λεπτομερή πληροφόρηση (στα ελληνικά και στα αγγλικά)

για όλες τις λειτουργίες του Τμήματος (ανακοινώσεις, Γραμματεία, Πρόγραμμα Προπτυχιακών/Μεταπτυχιακών/Διδακτορικών Σπουδών, Πρόγραμμα ERASMUS, Ερευνητικά Εργαστήρια, Προσωπική Σελίδα Μελών ΔΕΠ κ.λπ.). Από το ακ. έτος 2018-2019, η κεντρική ιστοσελίδα του ΤΟΕ επίσης εμπλουτίστηκε με το περιεχόμενο και τους μαθησιακούς στόχους όλων των μαθημάτων, τους κανονισμούς σπουδών και άλλες σχετικές πληροφορίες, ενώ παράλληλα έγινε πιο αποτελεσματική, και πιο φιλική προς τους χρήστες, με links που παραπέμπουν σε ιστότοπους της Κεντρικής Διοίκησης και των άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου αλλά και σε γενικού ενδιαφέροντος ιστότοπους εκτός Παν/μίου Πατρών.

6.2 Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας

Εκδήλωση Υποδοχής Πρωτοετών

Για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχόμενων φοιτητών, το ΤΟΕ οργανώνει κάθε χρόνο 'Εκδήλωση Υποδοχής Πρωτοετών'. Στην εκδήλωση αυτή παρουσιάζονται οι στόχοι του ΤΟΕ, το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, το Πρόγραμμα ERASMUS καθώς και το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης. Στην εκδήλωση συμμετέχουν εκπρόσωποι των φοιτητών καθώς και εκπρόσωποι από διάφορες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών (π.χ. Βιβλιοθήκη, Κέντρο Επαγγελματικής Διασύνδεσης, Γυμναστήριο κλπ.).

Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

Το Τμήμα εφαρμόζει το θεσμό των «ανοικτών θυρών» για τους φοιτητές του. Τα μέλη ΔΕΠ είναι διαθέσιμα κατά τις ώρες γραφείου τους αλλά και εκτός ωρών γραφείου να συμβουλευθούν και να κατευθύνουν τους φοιτητές/τριες στην καλύτερη επιλογή μαθημάτων, σύμφωνα με την προσωπική τους κλίση, το βαθμό δυσκολίας των επιμέρους μαθημάτων επιλογής αλλά και τις προοπτικές τους για επαγγελματική καριέρα ή/και περαιτέρω σπουδές. Επιπλέον, είναι στη διάθεση των φοιτητών/τριών ώστε να ενημερώνεται για τυχόν γενικότερα προβλήματα που παρουσιάζονται στις σπουδές τους και να αναζητούν, σε συνεργασία με τη Γραμματεία και τη ΓΣ του Τμήματος, τρόπους καλύτερης αντιμετώπισής τους.

Υποτροφίες

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες προβλέπονται υποτροφίες επίδοσης χορηγούμενες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Οι εν λόγω υποτροφίες χορηγούνται με κριτήριο την πανεπιστημιακή επίδοση των φοιτητών εφόσον η οικονομική κατάσταση των ιδίων καθώς και των γονέων τους το επιτρέπει. Υποτροφίες επίσης προκηρύσσονται κάθε χρόνο από το ΙΚΥ για μεταπτυχιακές σπουδές, σε διάφορα επιστημονικά πεδία, μεταξύ των οποίων είναι και η οικονομική επιστήμη. Περαιτέρω, υποτροφίες χορηγούνται από Οργανισμούς, Κληροδοτήματα και Ιδρύματα, συνήθως σε φοιτητές/τριες με περιορισμένους πόρους και υψηλές επιδόσεις. Οι περισσότεροι

οικονομικά αδύναμοι προπτυχιακοί φοιτητές υποστηρίζονται από τις υποτροφίες Α. Μετζελόπουλου του Πανεπιστημίου Πατρών, με την προϋπόθεση να έχουν καλή επίδοση στις σπουδές τους.

6.3. Κτίρια που Χρησιμοποιεί το Τμήμα

Για το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, το ΤΟΕ χρησιμοποίησε το 2018-2019 τέσσερις αίθουσες διδασκαλίας (ΠΑΜ1, ΠΑΜ13, ΠΑΜ16, ΠΑΜ17) και το Κεντρικό Εργαστήριο Η/Υ. Αντίστοιχα, για το ΠΜΣ χρησιμοποιήθηκαν μία αίθουσα διδασκαλίας (ΠΑΜ2) χωρητικότητας 60 ατόμων και το μικρό εργαστήριο Η/Υ. Για το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών χρησιμοποιείται ξεχωριστό κτίριο, στο οποίο υπάρχουν 10 γραφεία για υποψήφιους διδάκτορες με ανάλογο εξοπλισμό (Η/Υ, εκτυπωτές, σύνδεση στο διαδίκτυο).

Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι όλες εξοπλισμένες με κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και υποδομές εγκατάστασης υποστηρικτικού εξοπλισμού για την πραγματοποίηση διαλέξεων και εργαστηρίων. Ο υποστηρικτικός εκπαιδευτικός εξοπλισμός περιλαμβάνει προβολείς Η/Υ, φορητούς υπολογιστές, ηχοσύστημα και σύνδεση με το διαδίκτυο. Ο εν λόγω εξοπλισμός διευκολύνει σημαντικά το διδακτικό έργο των μελών ΔΕΠ.

Αίθουσες Διδασκαλίας & Εργαστήρια, 2018-2019

Αριθμός αιθουσών διδασκαλίας	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στις αίθουσες				Αριθμός Εργαστηρίων	Αριθμός θέσεων εκπαίδευσης στα εργαστήρια			
	0-50	51-100	101-200	<200		0-50	51-100	101-200	<200
5	1		3	1	2	2			

Αν και πλήρως επανδρωμένα, ο αριθμός των αιθουσών διδασκαλίας και των εργαστηρίων Η/Υ είναι ανεπαρκής σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών. Λόγω και της κατανομής των υποχρεωτικών μαθημάτων αυξημένης βαρύτητας σε 2 τμήματα αλλά και του μεγάλου αριθμού μαθημάτων επιλογής, ο βαθμός χρήσης των αιθουσών είναι εξαιρετικά εντατικός. Σαν αποτέλεσμα, το ΤΟΕ συχνά δυσκολεύεται στη κατάρτιση ωρολογίου προγράμματος μαθημάτων. Επιπλέον, οι αίθουσες διδασκαλίας συχνά εμφανίζουν προβλήματα θέρμανσης/φωτισμού αλλά και ρωγμών, λόγω της παλαιότητας των κτιρίων. Γενικώς, η ποιότητα των κτισμάτων είναι προβληματική. Η διάσπαρτη μορφή των κτιρίων επίσης δημιουργεί προβλήματα, ειδικά όταν οι καιρικές συνθήκες δεν είναι καλές. Ωστόσο, τα προβλήματα αυτά θα επιλυθούν από το ακ. έτος 2020-2021, με τη μετεγκατάσταση του ΤΟΕ στο νέο κτίριο.

Οι υποδομές ΑΜΕΑ στο ΤΟΕ το 2018-2019 αφορούσαν ράμπες πρόσβασης στις αίθουσες διδασκαλίας, στις τουαλέτες, στη Γραμματεία και στο Κεντρικό Εργαστήριο Η/Υ. Οι υποδομές έχουν ενισχυθεί και με ειδική τουαλέτα για ΑΜΕΑ.

Τέλος, η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στις υποδομές και τον εξοπλισμό του ΤΟΕ εξασφαλίζεται αποτελεσματικά από τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου Πατρών. Για παράδειγμα, οι αίθουσες διδασκαλίας του ΤΟΕ τις κενές ώρες του ωρολογίου προγράμματος χρησιμοποιούνται από το Τμήμα Φαρμακευτικής και το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

6.4. Αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών από τις Υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Οι υπηρεσίες του ΤΟΕ αξιοποιούν εντατικά τις τεχνικές πληροφόρησης. Αναλυτικότερα, οι κύριες χρήσεις ΠΠΕ αφορούν:

- το σύνολο των λειτουργιών της Γραμματείας
- τη χρήση του διαδικτύου και της ιστοσελίδας του ΤΟΕ
- τη χρήση προγραμμάτων σύγχρονου λογισμικού

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ διαθέτουν ιστοσελίδα στο διαδίκτυο (εντός της ιστοσελίδας του Τμήματος).

Η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα στη χρήση των διαθέσιμων υποδομών του Τμήματος εξασφαλίζεται μέσω:

- της λειτουργίας της Επιτροπής Πληροφορικής, η οποία εισηγείται στην ΓΣ για τις ανάγκες των μελών ΔΕΠ καθώς και των μελών ΕΤΕΠ, ΕΕΔΠ, Γραμματείας
- της στενής παρακολούθησης και τήρησης του προϋπολογισμού και απολογισμού του Τμήματος
- της συνεργασίας των αρμοδίων διοικητικών οργάνων με τους φοιτητές
- της συμμετοχής του ΤΟΕ στα όργανα διαχείρισης πόρων του ΠΠ (Σύγκλητος, Ειδικές Επιτροπές)

Η ορθολογική χρήση του διαθέσιμου εξοπλισμού διασφαλίζεται μέσω της επίβλεψης της ανανέωσης του εξοπλισμού, της τήρησης των χρόνων λειτουργίας του και της αντικατάστασής του μέσω νέων παραγγελιών. Επίσης, για τη βελτίωση της ασφάλειας από κλοπές κλπ. των γραφείων των μελών ΔΕΠ, της Γραμματείας και των αιθουσών διδασκαλίας, έχει εγκατασταθεί κατάλληλος εξοπλισμός (συναγερμός), ενώ παράλληλα γίνεται χρήση και των υπηρεσιών εταιρίας ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών.

6.5. Διαφάνεια και Αποτελεσματικότητα στη Διαχείριση Οικονομικών Πόρων

Η διαφάνεια και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων εξασφαλίζεται ως εξής:

- Η Επιτροπή Οικονομικών Ζητημάτων συνεργάζεται με τα μέλη ΔΕΠ και τη Γραμματεία και υποβάλλει πρόταση κατανομής του ετήσιου Προϋπολογισμού του ΤΟΕ.
- Στη συνέχεια, η πρόταση συζητείται στη ΓΣ, η οποία λαμβάνει τη τελική απόφαση.
- Μέλος ΕΤΕΠ του ΤΟΕ, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο και Συντονιστή της Επιτροπής Οικονομικών Ζητημάτων, παρακολουθεί την καλή εκτέλεση του Προϋπολογισμού και τη τήρηση της διαδικασίας που υιοθετεί το Πανεπιστημίου Πατρών για το δημόσιο λογιστικό και τη Διαύγεια.
- Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Επιτροπή Οικονομικών Ζητημάτων συντάσσει Απολογισμό, ο οποίος συζητείται και εγκρίνεται από τη ΓΣ του Τμήματος.

8. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

7.1. Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ Φορείς

Τα τελευταία χρόνια υλοποιήθηκαν από μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ διάφορα έργα συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς. Ενδεικτικά:

- 2 Μέλη ΔΕΠ του Τμήματος διατέλεσαν, αντίστοιχα Πρόεδρος και Μέλος του ΔΣ του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών
- 2 Μέλη ΔΕΠ και 2 διδακτορικοί φοιτητές συμμετείχαν στο έργο ‘Αναδιοργάνωση Υπηρεσιών Δήμου Πάτρας’
- 3 μέλη ΔΕΠ και μία διδακτορική φοιτήτρια συμμετείχαν στο έργο ‘Οι Οικονομικές Επιπτώσεις του Λιμένα στην Τοπική Οικονομία της Πάτρας’
- μέλος ΔΕΠ συμμετείχε στην Επιτροπή Σχεδιασμού του Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας για την Προγραμματική Περίοδο 2008-2013
- μέλος ΔΕΠ του Τμήματος συμμετείχε στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2008-2014 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, αλλά και σε διάφορες επιτροπές του ΥΠΑΑΤ για την αγροτική πολιτική και ανάπτυξη της υπαίθρου.
- Μέλος ΔΕΠ συμμετείχε στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΟΠΕΠ
- Μέλος ΔΕΠ είναι επιστημονικός συνεργάτης του Γραφείου Προϋπολογισμού του Κράτους στη Βουλή

Η συνεργασία των μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ με τους ανωτέρω ΚΠΠ φορείς έχει αναγνωρισθεί στην επίσημη αλληλογραφία των φορέων (στο πλαίσιο των ως άνω έργων) και έχει προβληθεί μέσω ημερίδων και δημοσιευμάτων του τύπου.

7.2. Ανάπτυξη Συνεργασιών με ΚΠΠ Φορείς

Άποψη του ΤΟΕ είναι ότι η δραστηριοποίηση του μελών ΔΕΠ στην εφαρμοσμένη έρευνα και οι διακρίσεις τους σε αυτήν συνιστούν τον καλλίτερο τρόπο ανάπτυξης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς. Σε περίπτωση ύπαρξης προτάσεων συνεργασίας, αυτές αντιμετωπίζονται θετικά από την ΓΣ του ΤΟΕ. Για τις ανάγκες της εν λόγω συνεργασίας, χρησιμοποιούνται οι ερευνητικές υποδομές του Τμήματος.

Τα αποτελέσματα των έργων συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς δημοσιοποιούνται στον τύπο, ιδίως σε αυτόν των Πατρών. Το ΤΟΕ συμμετέχει σε εκδηλώσεις (π.χ. Φόρουμ Ανάπτυξης) και ενημερώνει τους φορείς για το παραγόμενο από αυτό έργο.

7.3. Σύνδεση της Συνεργασίας με ΚΠΠ Φορείς με την Εκπαιδευτική Διαδικασία

Δεν υπάρχει επί του παρόντος συστηματική συνεργασία με ΚΠΠ φορείς στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

7.4. Συμβολή του Τμήματος στην Τοπική, Περιφερειακή και Εθνική Ανάπτυξη

Οι υπάρχουσες συνεργασίες του ΤΟΕ με ΚΠΠ φορείς κρίνονται γενικά ως σταθερές, καθώς και τα δυο μέρη φαίνεται να εκπληρώνουν τις προσδοκίες τους από τις συνεργασίες αυτές. Ειδικότερα, η συνεργασία του ΤΟΕ με τον Δήμο Πάτρας ήταν στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασής του με το Πανεπιστήμιο.

Κατά τη τελευταία εξαετία, το Τμήμα έχει εκπροσωπηθεί σε τοπικούς και περιφερειακούς φορείς όπως το Περιφερειακό Συμβούλιο Αγροτικής Πολιτικής, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών, τη Δημοτική Αναπτυξιακή Επιχείρηση Πάτρας (μέλος ΔΣ) και το Περιφερειακό Συμβούλιο (μέλος). Επίσης, το Τμήμα έχει συμμετάσχει στην εκπόνηση του 'Σχεδίου του Παρατηρητηρίου Απασχόλησης της Νομαρχιακής Εταιρείας Ανάπτυξης'.

Επιπλέον, το ΤΟΕ έχει συμμετάσχει σε περιφερειακά, εθνικά και διεθνή ερευνητικά δίκτυα μέσω (ενδεικτικά):

- της συμμετοχής του σε ερευνητικά προγράμματα του ΕΣΠΑ (π.χ. Ηράκλειτος, Θαλής, Μετά-διδακτορική έρευνα).
- της συμμετοχής του σε προγράμματα Interreg και Equal μέσω του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης
- της ιδιότητάς του ως μέλους της Ένωσης των Οικονομικών Πανεπιστημίων της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης και της Παρευξείνιας Ζώνης (ASECU).
- της σταθερής συνεργασίας με ιδρύματα του εξωτερικού στο πλαίσιο διεθνών ερευνητικών προγραμμάτων

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι ένας σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ του ΤΟΕ συμμετέχει ή έχει συμμετάσχει ενεργά στη Διοίκηση του Πανεπιστημίου Πατρών. Για παράδειγμα, 2 Μέλη ΔΕΠ έχουν διατελέσει Αντιπρυτάνεις Οικονομικών Υποθέσεων, 1 Μέλος ΔΕΠ έχει διατελέσει Κοσμήτορας της Σχολής ΣΟΔΕ, 1 Μέλος ΔΕΠ έχει διατελέσει Πρόεδρος της Εταιρίας Αξιοποίησης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου, 2 Μέλη ΔΕΠ έχουν διατελέσει μέλη της Επιτροπής Εφορείας της ΒΥΠ, 1 Μέλος ΔΕΠ έχει διατελέσει μέλος της Επιτροπής Δημιουργίας Οργανισμού του Παν/μιου, 1 Μέλος ΔΕΠ διατελεί μέλος της Επιτροπής ERASMUS του Πανεπιστημίου, 1 Μέλος ΔΕΠ είναι μέλος της Επιτροπής Ενστάσεων για Διαγωνισμούς Έργων του Πανεπιστημίου, 1 Μέλος ΔΕΠ διατελεί μέλος της Επιτροπής του Πανεπιστημίου για τις Υποτροφίες Α. Μετζελόπουλου

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Τα μέλη ΔΕΠ του ΤΟΕ εξειδικεύονται σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα της οικονομικής επιστήμης. Τα αντικείμενα αυτά καλύπτουν τόσο τα βασικά, όσο και άλλα πιο εξειδικευμένα γνωστικά πεδία της εν λόγω επιστήμης, ιδιαίτερα στο χώρο της εφαρμοσμένης οικονομικής. Σημαντικές είναι οι επιδόσεις του ΤΟΕ στον τομέα της έρευνας. Οι επιδόσεις αυτές μπορεί να αποτιμηθούν από τον υψηλό, σε σχέση με τους υπάρχοντες ανθρώπινους πόρους, αριθμό δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ σε επιστημονικά περιοδικά, των ανακοινώσεών τους σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια/ημερίδες, των ετεροαναφορών που δέχεται ετησίως το ερευνητικό τους έργο, και των συμμετοχών τους σε προγράμματα έρευνας. Σημαντική εξέλιξη για την περαιτέρω προώθηση της έρευνας στο ΤΟΕ αποτελεί η ίδρυση από το Μάιο του 2016 τριών Ερευνητικών Εργαστηρίων, τα οποία δραστηριοποιούνται σε τομείς που το Τμήμα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα, τόσο από την άποψη των ανθρώπινων πόρων όσο και από την άποψη της ερευνητικής εμπειρίας. Τα Εργαστήρια αναμένονται να αυξήσουν την ερευνητική δραστηριότητα του ΤΟΕ, μέσω της προώθησης συνεργασιών με ερευνητές από άλλα ΑΕΙ του εσωτερικού/εξωτερικού αλλά και μέσω της προσέλκυσης ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων. Επιπλέον, αναμένονται να συμβάλλουν στην καλλίτερη αξιοποίηση των γνώσεων/δεξιοτήτων των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, αφού σταδιακά αντίστοιχα μαθήματα θα ενταχθούν σε αυτά. Εξίσου σημαντική εξέλιξη αποτελεί η σχετικά πρόσφατη απόφαση της ΓΣ του ΤΟΕ να χρησιμοποιούνται έγκριτες βάσεις βιβλιογραφικών δεδομένων (π.χ. ABS) ως μέτρο αποτίμησης της ποιότητας του δημοσιευμένου έργου των μελών ΔΕΠ και της αξιολόγησης της επάρκειάς τους για εξέλιξη σε ανώτερη βαθμίδα. Η απόφαση αυτή αναμένεται να ενισχύσει τα κίνητρα των μελών ΔΕΠ για παραγωγή πιο ποιοτικών δημοσιεύσεων. Επιπλέον, θα καταστήσει πιο εύκολη την αποτίμηση του ερευνητικού έργου υποψηφίων για νέες θέσεις μελών ΔΕΠ, ενισχύοντας κατά αυτόν τον τρόπο τη διαφάνεια της διαδικασίας επιλογής.
- Το ΠΠΣ του ΤΟΕ καλύπτει τόσο το σύνολο των «παραδοσιακών» γνωστικών πεδίων όσο και σύγχρονα γνωστικά πεδία της Οικονομικής Επιστήμης. Τα μέλη ΔΕΠ παρακολουθούν τις εξελίξεις στη βιβλιογραφία, ειδικά στα γνωστικά τους αντικείμενα, και η διαδικασία αυτή οδηγεί στην επικαιροποίηση του περιεχομένου των μαθημάτων και των αντίστοιχων διδακτικών μεθόδων. Ένα σημαντικό βήμα προς την περαιτέρω βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ΠΠΣ, αλλά και την πλήρη ευθυγράμμισή του με άλλα Τμήματα Οικονομικών Επιστημών της χώρας και του εξωτερικού, αποτέλεσε η ριζική αναθεώρησή του από το ακέτος 2016-2017. Το αναθεωρημένο ΠΠΣ, το οποίο έχει λάβει υπόψη σχεδόν όλα τα σχόλια της *Εξωτερικής Αξιολόγησης* του ΤΟΕ το 2014, έχει μειώσει το συνολικό αριθμό μαθημάτων για λήψη πτυχίου σε 36 μαθήματα επιστημονικής περιοχής και 2 μαθήματα αγγλικής ορολογίας, ενώ παράλληλα έχει εμπλουτίσει τα μαθήματα επιλογής με δημοφιλείς τομείς της οικονομικής επιστήμης. Η Πρακτική

Άσκηση του TOE επίσης έγινε μάθημα ‘προαιρετικό κατ’ επιλογή’, το οποίο πιστώνεται με μονάδες ECTS και εμφανίζεται στο Παράρτημα Διπλώματος που συνοδεύει το πτυχίο. Επιπλέον, έχει εισαχθεί στο ΠΠΣ η έννοια της διαφορετικής βαρύτητας μαθημάτων, ανάλογα με το πόσο σημαντικά είναι αυτά για την οικονομική επιστήμη. Η αυξημένη βαρύτητα αποτυπώνεται στις ώρες διαλέξεων και εργαστηρίων εβδομαδιαίως, καθώς και στις πιστωτικές μονάδες ECTS. Σαν αποτέλεσμα, ο βαθμός πτυχίου διαμορφώνεται ως σταθμικός μέσος των επιδόσεων των φοιτητών στα επιμέρους μαθήματα του ΠΠΣ, ανάλογα με τη σχετική βαρύτητά τους. Η διαφορετική βαρύτητα αναμένεται να προτρέψει τους φοιτητές να επιδιώκουν σχετικά υψηλούς βαθμούς σε μαθήματα πολύ σημαντικά για την Οικονομική Επιστήμη, τα οποία είναι πιθανόν να τους χρησιμεύσουν και αργότερα στη ζωή τους, τόσο σε επίπεδο μεταπτυχιακών σπουδών όσο και στην επαγγελματική τους καριέρα. Παράλληλα, έχει υιοθετηθεί ο θεσμός της γραπτής προόδου για όλα τα μαθήματα αυξημένης βαρύτητας, πράγμα το οποίο δημιουργεί κίνητρο στους φοιτητές να ξεκινούν πιο νωρίς το διάβασμά τους. Προς διευκόλυνση των φοιτητών, έχει επίσης εισαχθεί στο ΠΠΣ ο θεσμός της δυνατότητας επανεξέτασης των υποχρεωτικών μαθημάτων κάθε έτους για βελτίωση βαθμού, ενώ φοιτητές που αποτυγχάνουν στις εξετάσεις ενός μαθήματος για τρεις συνεχείς εξεταστικές έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν εξέταση από Τριμελή Επιτροπή. Όλες οι παραπάνω εξελίξεις αναμένεται να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του ΠΠΣ. Ήδη υπάρχει ένδειξη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας, με βάση, για παράδειγμα, τα εξής στοιχεία: (α) το ποσοστό των αποφοιτησάντων με βαθμολογία πτυχίου στο εύρος του 7,0-8,4 ανήλθε σε 25,8% το 2018-2019 και 23,9% το 2017-2018, έναντι 15,91% το 2016-2017 και 15,3% κατά μέσο όρο την ακαδημαϊκή πενταετία 2012/13-2016/17, (β) ο μέσος βαθμός πτυχίου του TOE διαμορφώθηκε το 2018-2019 και το 2017-2018 στο επίπεδο του «Λίαν Καλώς», από «Καλώς» που ίσχυε μέχρι πρότινος, (γ) το ποσοστό φοιτητών στο σύνολο των αποφοιτησάντων που έλαβε πτυχίο σε κ=4 & κ+1=5 έτη ανήλθε σε 62,1% το 2018-2019 και 67,8% το 2017-2018, έναντι 59,1% το 2016-2017 και 47,52% κατά μέσο όρο για το σύνολο της ακαδημαϊκής πενταετίας 2012/2013-2016/2017, (δ) το ποσοστό επιτυχίας στις εξετάσεις ανήλθε κατά μέσο όρο στα μαθήματα του ΠΠΣ σε 67% το 2018-2019 και 66% το 2017-2018, ενώ ακραίες περιπτώσεις πολύ χαμηλών ποσοστών επιτυχίας δεν παρατηρήθηκαν. Παράλληλα, στο πλαίσιο της προώθησης της εξωστρέφειας του ΠΠΣ, το TOE προσφέρει, σε σύμπραξη με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, έναν αριθμό προπτυχιακών μαθημάτων στα αγγλικά. Τα μαθήματα αυτά ενσωματώνονται στο ωρολόγιο πρόγραμμα του ΠΠΣ και είναι διαθέσιμα σε όλους τους εισερχόμενους φοιτητές ERASMUS του Πανεπιστημίου Πατρών. Επιπλέον, για τους εξερχόμενους φοιτητές ERASMUS, έχουν εισαχθεί στο ΠΠΣ έξι «ελεύθερα μαθήματα επιλογής ERASMUS» (τρία το χειμερινό εξάμηνο, και τρία το εαρινό εξάμηνο). Πρόκειται για μαθήματα τα οποία ένας εξερχόμενος φοιτητής του Τμήματος έχει τη δυνατότητα να μεταφέρει ως μαθήματα επιλογής στο πτυχίο του από συνεργαζόμενα πανεπιστήμια του εξωτερικού ακόμη και αν αυτά δεν αντιστοιχούν σε μαθήματα επιλογής του ΠΠΣ, αρκεί να είναι συναφή με το γενικότερο πεδίο της οικονομικής επιστήμης. Η δυνατότητα αυτή στοχεύει στο να επαυξήσει τα κίνητρα των φοιτητών του TOE για συμμετοχή στη διεθνή

κινητικότητα και επομένως να τους παρακινήσει να εμπλουτίσουν τις γνώσεις και εμπειρίες τους από τη διαμονή τους στο εξωτερικό.

- Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΟΕ είναι προσανατολισμένο προς ένα πολύ σημαντικό για την οικονομική επιστήμη γνωστικό αντικείμενο, την *Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων*. Το ΠΜΣ πραγματοποιείται σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον που προάγει την επιστημονική έρευνα και αριστεία, και στοχεύει στη διδασκαλία προηγμένων μεθόδων επίλυσης προβλημάτων οικονομικού ενδιαφέροντος και στην ανάπτυξη γνωστικών δεξιοτήτων που είναι χρήσιμες στην επαγγελματική ανέλιξη ενός σύγχρονου οικονομολόγου. Το ΠΜΣ του ΤΟΕ είναι μονοετές και αυτοχρηματοδοτούμενο. Η μέχρι τώρα πορεία του (2015/2016-2018/2019) μπορεί να χαρακτηριστεί ως απόλυτα επιτυχής. Ειδικότερα, οι εγγεγραμμένοι φοιτητές/τριες περάτωσαν το Πρόγραμμα με ιδιαίτερα υψηλό μέσο όρο βαθμολογίας, ενώ ένας μεγάλος αριθμός αυτών παρήγαγε πρωτότυπες και πολύ ενδιαφέρουσες διπλωματικές εργασίες. Κάποιοι από τους αποφοιτήσαντες συνεχίζουν στο ΠΔΣ του ΤΟΕ, ενώ άλλοι μεταβαίνουν στο εξωτερικό προς συνέχιση των σπουδών τους. Γενικώς, το συγκεκριμένο ΠΜΣ έχει δημιουργήσει νέες προοπτικές για το ΤΟΕ, καθώς ένα Τμήμα που διαθέτει μεταπτυχιακό υψηλών προδιαγραφών είναι πιο εύκολο να αποτελέσει πόλο έλξης αξιόλογων υποψηφίων διδασκτόρων και να οδηγήσει σε συνεργασίες για Διατμηματικά Μεταπτυχιακά Προγράμματα. Το συγκεκριμένο ΠΜΣ επίσης σταδιακά αναμένεται να οδηγήσει σε ερευνητικές συνεργασίες μέσω της προσέλκυσης προσκεκλημένων διδασκόντων από άλλα ΑΕΙ της χώρας. Σε αυτό το πλαίσιο, το ΠΜΣ οργανώνει κάθε χρόνο Κύκλο Σεμιναρίων/Παρουσιάσεων από διακεκριμένους ομιλητές από άλλα πανεπιστήμια της ημεδαπής/αλλοδαπής ή/και από εκπρόσωπους ιδιωτικών/δημόσιων επιχειρήσεων και άλλων φορέων.
- Σε σχέση με το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, το ΤΟΕ καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διατηρήσει υψηλό το επίπεδο του. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται αυξημένη βαρύτητα στην κατ' έτος κατάθεση Εκθέσεων Προόδου από τους υποψηφίους διδάκτορες. Γενικά, οι διδάκτορες του ΤΟΕ φαίνεται να βρίσκουν αρκετά γρήγορα θέσεις εργασίας σε πανεπιστήμια ή ερευνητικά ινστιτούτα στην ημεδαπή/αλλοδαπή, κάτι που αποτελεί ένδειξη υψηλής ποιότητας και αποτελεσματικότητας του ΠΔΣ.
- Τα τελευταία χρόνια υπάρχει σημαντική βελτίωση της οργανωτικής λειτουργίας του ΤΟΕ, με αξιοποίηση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας σε όλες τις υπηρεσίες που αφορούν το διοικητικό έργο και με αναβάθμιση/ανανέωση του εξοπλισμού στις αίθουσες διδασκαλίας και στα Εργαστήρια Η/Υ. Περαιτέρω συμβολή στη βελτίωση της οργανωτικής λειτουργίας του ΤΟΕ αποτελεί ο αναθεωρημένος ιστότοπος του Τμήματος. Ο ιστότοπος του ΤΟΕ αναμορφώθηκε ριζικά τα ακ.έτη 2015-2016 και 2016-2017, και ενισχύθηκε περαιτέρω το 2018-2019. Ο ιστότοπος πλέον είναι πλήρως ευθυγραμμισμένος με τα διεθνή πρότυπα. Παράλληλα, νέο κτίριο για το ΤΟΕ

βρίσκεται υπό κατασκευή, και αναμένεται ότι θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί από το χειμερινό εξάμηνο του 2020-2021.

- Παρά τον διορισμό δύο επιπλέον συναδέλφων το 2018-2019, η αναλογία φοιτητών/μελών ΔΕΠ στο ΤΟΕ παραμένει σε αρκετά υψηλό επίπεδο, ξεπερνώντας κατά πολύ το μέσο όρο του Πανεπιστημίου Πατρών, τον εθνικό μέσο όρο, και τους αντίστοιχους διεθνείς μέσους όρους. Με δεδομένη τη βούληση του Τμήματος για συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, αυτή η υψηλή αναλογία φοιτητών-ΔΕΠ δεν προάγει την επίτευξη των στόχων και σκοπών του και επίσης δυσκολεύει τον διαχωρισμό των φοιτητών σε τμήματα ώστε να μειώνεται το ακροατήριο. Επιπλέον, επηρεάζει και την ποιότητα του ερευνητικού έργου του ΤΟΕ, αφού τόσο η κατάθεση εργασιών σε διεθνή περιοδικά υψηλού επιστημονικού κύρους όσο και η επιτυχής διεκδίκηση ερευνητικών προγραμμάτων προϋποθέτει έντονη προσπάθεια και διάθεση χρόνου. Περαιτέρω, ο μικρός αριθμός ΔΕΠ περιορίζει την ανάπτυξη στρατηγικής διεθνούς κινητικότητας των διδασκόντων, καθώς δεν είναι εύκολη η κάλυψη κενών διδασκαλίας όταν χορηγούνται εκπαιδευτικές άδειες, ιδιαίτερα για συναδέλφους των οποίων το γνωστικό αντικείμενο είναι σχετικά ελλειπτικό στο Τμήμα. Επομένως, η διεκδίκηση επιπλέον θέσεων ΔΕΠ αποτελεί πρωταρχική ανάγκη για τα επόμενα χρόνια.
- Με δεδομένες τις δυσκολίες σε ανθρώπινους πόρους, το ΤΟΕ έχει διαχρονικά επιδιώξει τη μείωση του αριθμού των νεοεισερχόμενων φοιτητών, με αντίστοιχες προτάσεις για αριθμό εισακτέων προς το Υπουργείο Παιδείας. Ωστόσο, σημαντική μείωση εισακτέων δεν αναμένεται στο άμεσο μέλλον. Συνεπώς, στο πλαίσιο της άμεσης εξοικονόμησης ανθρώπινων πόρων, το ΤΟΕ έχει προγραμματίσει να εξετάσει τη δυνατότητα περαιτέρω σύμπραξης στον τομέα της διδασκαλίας με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Πατρών. Ήδη από το 2017-2018 προστέθηκαν στο ΠΠΣ τρία επιπλέον μαθήματα από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (σε συνδιδασκαλία).
- Με δεδομένη τη βούλησή του για ένα ανταγωνιστικό Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών, το ΤΟΕ έχει προγραμματίσει να διερευνήσει την προοπτική εμπλουτισμού του ΠΔΣ με μαθήματα εξειδίκευσης ή/και μεθοδολογίας. Σε ότι αφορά το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, διερευνάται, με στόχο την διεθνοποίηση του, η προοπτική επέκτασης της διδασκαλίας ορισμένων μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα ώστε να υπάρξει προσέλκυση διδασκόντων/διδασκομένων από άλλες χώρες ή/και δυνατότητα σύμπραξης, στο πλαίσιο Διαπανεπιστημιακών Προγραμμάτων Μάστερ, με Τμήματα Οικονομικών Επιστημών χωρών της ΕΕ.
- Εάν το ΤΟΕ υιοθετήσει πολιτική εξειδίκευσης της ταυτότητάς του σύμφωνα με τα γνωστικά πεδία των τριών νέων Ερευνητικών Εργαστηρίων, θα πρέπει να διαμορφώσει κατάλληλες συνθήκες που να προάγουν τόσο τις υποχρεώσεις του προς τα μέλη ΔΕΠ με τα αντίστοιχα γνωστικά αντικείμενα όσο και τις υποχρεώσεις αυτών προς το Τμήμα. Για παράδειγμα, όσον αφορά το πρώτο ζήτημα, το ΤΟΕ έχει προγραμματίσει να εξετάσει την περαιτέρω ενίσχυση των 3 Ερευνητικών Εργαστηρίων

με ερευνητικές υποδομές, μέσω αντίστοιχης διάθεσης κονδυλίων από τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Όσον αφορά το δεύτερο ζήτημα, το ΤΟΕ έχει προγραμματίσει σχέδιο κινήτρων για την πιο αποτελεσματική δραστηριοποίηση των μελών των Εργαστηρίων στον στίβο των Ευρωπαϊκών/Ελληνικών ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων και της συμμετοχής τους σε διακεκριμένα διεθνή ερευνητικά δίκτυα.

- Για την περαιτέρω βελτίωση της οργανωτικής λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του ΤΟΕ, ο σχεδιασμός του Τμήματος για το άμεσο μέλλον επίσης περιλαμβάνει:
  - την ανάπτυξη συστηματικού μηχανισμού παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων του ΠΠΣ
  - την πιο συστηματική παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων του ΠΔΣ και του ΜΔΕ
  - την περαιτέρω προώθηση της «Πρακτικής Άσκησης», μέσω προσπάθειας επέκτασης του Προγράμματος σε περισσότερους φοιτητές/τριες ή/και ενσωμάτωση των αντίστοιχων μονάδων ECTS στο βαθμό πτυχίου
  - την περαιτέρω προώθηση της διεθνούς κινητικότητας των φοιτητών, μέσω της διεκδίκησης μεγαλύτερου αριθμού χρηματοδοτούμενων από τον Προϋπολογισμό ERASMUS του Πανεπιστημίου Πατρών
  - την παροχή κινήτρων στα μέλη ΔΕΠ για αύξηση της διεθνούς κινητικότητά τους, μέσω της επέκτασης του θεσμού εκπαιδευτικών αδειών
  - την περαιτέρω σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα, μέσω άμεσης ένταξης σχετικών προπτυχιακών/μεταπτυχιακών μαθημάτων στα 3 Ερευνητικά Εργαστήρια.

- Σημαντική εξέλιξη το ακ.έτος 2018-2019 αποτέλεσε η Πιστοποίηση του ΠΠΣ του ΤΟΕ (Ιούνιος 2019) από ομάδα ξένων ακαδημαϊκών στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης προπτυχιακών προγραμμάτων της ΑΔΠΠ. Αν και η χορήγηση πιστοποίησης ήταν συνολικά με διάκριση «πλήρους συμμόρφωσης», το ΤΟΕ έχει προγραμματίσει συζήτηση για επι μέρους θέματα και συστάσεις που εμπεριέχονται στην έκθεση των αξιολογητών με στόχο την περαιτέρω βελτίωση όλων των λειτουργιών του Τμήματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ,

2013-2018

2013- ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

A: Βιβλία / Μονογραφίες

- **Βενέτης, Ι.** (2013). *Εισαγωγή στην Οικονομετρία*. Εκδόσεις Γκότσης, <http://gotsis.net.gr/index.php>, ISBN: 978-960-9427-25-8, 2013 (1η Έκδοση).
- Santini, F., Guri, F., Aubard, A., **Psaltopoulos, D.**, Read, R., Gomez y Paloma, S. (2013). *EU Island Farming and the Labelling of its Products*, JRC Scientific and Technical Reports, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

Ελληνικά

- **Αργυρός, Γ.** (2013). ΗΠροστασία των Δικαιωμάτων του Καταναλωτή σύμφωνα με την Οδηγία 2011/83/ΕΕ, *Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών*, 2/2013116-122.

Ξένα

- **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N., Laliotis L.** (2013). Firm Level Collective Bargaining and Wages in Greece: A Quantile Decomposition Analysis, *British Journal of Industrial Relations*, 51, 80-103.
- **Gkypali, A., Tsekouras, K., von Tunzelmann, N.G.** (2013). Endogeneity between Internationalization and knowledge creation of global R&D leader firms: an econometric approach using Scoreboard data. *Industrial and Corporate Change*, 21, 731-762.
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2013). Growth, Deficits and Uncertainty: Theoretical Aspects and Empirical Evidence, *Quarterly Journal of Economics and Finance*, 53, 380-392.
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2013). Economic Growth and Crime: Does Uncertainty Matter?, *Applied Economics Letters*, 20, 420-427.
- Espinosa, M., **Psaltopoulos D.**, Santini F., Phimister, E., Roberts, D., Mary, S., Ratinger, T., **Skuras, D.**, Balamou E., Cardenete, M., Gomez y Paloma, S. (2013). Ex-Ante Analysis of the Regional Impacts of the Common Agricultural Policy: A Rural–Urban Recursive Dynamic CGE Model Approach. *European Planning Studies*, 1-22
- Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.**, Karousos, N. (2013). Argumentation-Based Learning for Communities of Practice, *International Journal of Knowledge Society Research*, 4, 66-74.
- Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.**, Christodoulou, S. (2013). On a Meaningful Exploitation of Machine and Human Reasoning to Tackle Data-Intensive Decision Making, *Intelligent Decision Technologies*, 7, 225-236.
- Karamanis, K., Georgopoulos, A., **Argyros, G.** (2013). How Do Managers Perceive the Effects of Telecommunication Liberalization in Greece?, *International Journal of Economics and Business Research*, 6, 339-356.
- **Kounetas, K.**, Papathanassopoulos, F. and (2013). How efficient are the Greek Hospitals. A case study using a double bootstrap DEA approach, *European Journal of Health Economics*, 14, 979-994.
- Papathanasopoulos, F., **Kounetas, K.**, **Skuras, D.** (2013). Medical Equipment Adoption in Greek Hospitals: The Case of CT Scanners, *Journal of Health Management*, 15, 157-167.
- Salamaliki, E., **Venetis, I., Giannakopoulos, N.** (2013). The Causal Relationship between Female Labour Supply and Fertility in the US: Updated Evidence via a Time-Series Multi-Horizon Approach, *Journal of Population Economics*, 26, 109-145.
- Salamaliki, E., **Venetis, I.** (2013). Energy Consumption and Real GDP in G-7: Multi-Horizon Causality Testing in the Presence of Capital Stock, *Energy Economics*, 39, 108-121.

- Tsiliki, G., **Tzagarakis, M.**, Christodoulou S., Kossida, S., Karacapilidis, N. (2013). An Innovative Approach to Enhance Collaboration in the Biomedical Field, *International Journal of Systems Biology & Biomedical Technologies*, 2, 51-64.
- Whitehead, P.G, Crossman, J., Balana, B.B., Futter, M.N., Comber, S., Jin, L., **Skuras, D.**, Wade, A.J., Bowes, J.M., Read, D.S. (2013). A cost-effectiveness analysis of water security and water quality: Impacts of climate and land-use change on the River Thames system Phi, *Trans. R. Soc. A.*, 371, 1471-2962.

Α: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων

Asimakopoulos, D., **Tzagarakis, M.**, Garofalakis, J. (2013). Communities of Practice for Developers: The Help Me Tool, In *Proceedings of the 8th International Conference on Knowledge, Information and Creativity Support Systems*, November 7-9, Krakow, Poland.

Christodoulou, S., Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.** (2013). Advancing collaborative decision making through alternative visualizations and reasoning mechanisms. In: R. Neves-Silva, J. Watada, G. Philips-Wren, L.C. Jain and R.J. Howlett (eds.), In: *Intelligent Decision Technologies - Proceedings of the 5th International Conference on Intelligent Decision Technologies (IDT 2013)*, Sesimbra, Portugal, June 26-28, 2013, IOS Press BV, Amsterdam, Netherlands, Frontiers in Artificial Intelligence and Applications, Vol. 255, pp. 38-47.

Karacapilidis, N., Tsiliki, G., **Tzagarakis, M.**, Christodoulou, S., Friesen, N., Rueping, S. (2013). Collaborative discovery of biomedical knowledge: The Dicode platform. In: *Proceedings of the 13th European Conference on Computer Supported Cooperative Work (ECSCW 2013)*, Paphos, Cyprus, September 21-25, Volume 2.

Karacapilidis, N., Tsiliki, G., **Tzagarakis, M.** (2013). Enhancing Collaboration in Big Biomedical Data Settings: Knowledge Visualization, Data Mining and Decision Making Issues. Markus Helfert, Chiara Francalanci and Joaquim Filipe (eds.), In: *Proceedings of the 2nd International Conference on Data Management Technologies and Applications (DATA 2013)*, Reykjavik, Iceland, July 29-31, 2013, pp. 23-31.

Tsekouras, K., Hatzistamoulou, N., Kontolaïmou, A., **Kounetas, K.** (2013). Multiple Technology Heterogeneity: Does the Hierarchy reveal the latent technology? *EWEPA 13th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis*, Finland.

Tsekouras, K., Hatzistamoulou, N., Kontolaïmou, A., **Kounetas, K.**, (2013). Multiple Technology Heterogeneity: Does the Hierarchy reveal the latent technology? *Ελληνικό Τμήμα της Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Εταιρείας Περιφερειακής Επιστήμης (RSAI, ERSA) 11^ο Επιστημονικό Συνέδριο*.

Tzagarakis, M., Karacapilidis, N. (2013). On the Exploitation of Semantic Types in the Visualization of Complex Argumentative Discourses. In: *Proceedings of the 2nd International Workshop on Intelligent Exploration of Semantic Data (IESD 2013)*, Paris, France, May 1, 2013 (held in conjunction with the Hypertext 2013 Conference), pp. 3:1-3:7

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

- **Patronis, V.** (2013). Economic ideas of ancient Greek philosophers: Assessing their impact on the formation of the world economic thought. In Br. Aleksejeva (ed.), *Hellenic Dimension: Studies in Language, Literature and Culture*, Centre for Hellenic Studies University of Latvia, Riga, Latvia, pp.12-22.
- **Patronis, V.** (2013). Greek co-operatives and the agricultural experimentation of the 1900's. In C. Brégianni & H. Gardikas-Katsidakis (eds), *Agricultural Co-operatives in South and Central Europe, 19th-20th Century: A Comparative Approach*, Athens, pp.267-278.

Θ: Ανακινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια με κριτές που δεν εκδίδουν πρακτικά

- Chatzistamoulou N., Kontolaïmou A., **Kounetas K.**, **Tsekouras K.** (2013). Analyzing Transportation Sector Energy Efficiency in a Metafrontier Context. *Ecompass Project Conference*, December 2013, Athens, Greece
- **Daouli, J.J.**, **Demoussis, M.**, **Giannakopoulos, N.**, Laliotis, I. (2013). Searching for the wage curve in Greece. Presented at the 28th Annual Congress of the European Economic Association and

- the 67th European Meeting of the Econometric Society (EEA-ESEM 2013), August 26-30, 2013, Gothenburg, Sweden.
- **Daouli, J.J., Davillas, A. Demoussis, M., Giannakopoulos, N.** (2013). The Dynamics of Obesity. Presented at the international conference: *The Economics of Disease*, University of Duisburg-Essen, Germany, 31 May - 2 June 2013.
  - **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N., Laliotis, I.** (2013). Searching for a Greek Wage Curve: Evidence Before and During the Crisis. Presented at the 11th European Regional Science Association (ERSA) Conference, University of Paris, Greece, and 14-15 June 2013.
  - **Demoussis, M., Drakos, K., Giannakopoulos, N.** (2013). Credit rationing in the euro zone during the sovereign debt crisis: Evidence from firm-level data. Presented at the *International Finance & Banking Society (IFABS), 5th International Conference on "The Search for Financial Stability: Models, Policies and Prospects"*, Nottingham, United Kingdom, 26-28 June, 2013
  - **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N., Laliotis, I.** (2013). Wage Adjustments in Greek Collective Agreements during the Crisis. Presented at the 1st International PhD Meeting of Thessaloniki in Economics, University of Macedonia, Thessaloniki, 1-2 July 2013
  - **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N., Laliotis, I.** (2013). The wage curve in Greece. Presented at the 8th IZA/World Bank Conference on Employment and Development, Bonn, Germany, 22nd-23rd August 2013
  - Georgopoulos, A., Karamanis, K., **Argyros, G.** (2013). Management Policies in the telecommunication industry in Greece. Presented at the 5th International Conference on The Economics of Balkan & Eastern European Countries in the Changed World, EBEEC, Istanbul, May 9-12, 2013.
  - Papathanasopoulos F., Panoutsopoulou, E., **Kounetas, K.**, (2013). The adoption of a vigilance model. Presented at the 5th Pan-Hellenic Conference on Biomedical Technology, Athens, 4-6 April 2013.
  - **Psaltopoulos, D., Skuras, D.** (2013). Farm Structures Changes during Recession: the Greek Case, *Agrimonde-Terra Expert Workshop on «Farming Patterns and Agricultural Structures»*, Paris, 19 June
  - **Psaltopoulos, D.** (2013). Environmental Services – An Interdisciplinary Approach, *Third Water Framework Directive International Conference: Climate Change Impacts on Water Security and Safety*, Lille, 4-6 November.
  - **Skuras, D., Goudi, A., Psaltopoulos, D.** (2013). Quality Certified Agricultural and Food Production in Greek Islands, *Workshop on «Labelling Products of Island Farming»*, European Commission, JRC-IPTS, Seville, 13-14 June.
  - **Skuras, D., Wade, A., Psaltopoulos, D., Whitehead, P., Kontolaimou, A., Erlandsson, M.** (2013). An Interdisciplinary Modelling Approach Assessing the Cost Effectiveness of Agri-environmental Measures on Reducing Nutrient Concentration to WFD Thresholds under Climate Change: the Case of the Louros Catchment, *133rd EAAE Seminar «Developing Integrated and Reliable Modeling Tools for Agricultural and Environmental Policy Analysis»*, Chania, 15-16 June.
  - **Tsekouras, K., Gkypali, A., Kounetas, K.** (2013). Disentangling Competitive Advantage, Capabilities and Knowledge Conditions: The case of the low-tech GRD Exporting and non-Exporting firms. Accepted as a competitive paper in *European International Business Academy (EIBA) 38th Annual Conference*, 7th-9th December 2012, University of Sussex and King's College London, Brighton, UK.
  - Wade, A., Skeffington, R.A., Erlandsson, M., Johnes, P.J., Greene, S., Whitehead, P.G., Crossman, J., Lepistö A., Rankinen K., **Skuras, D., Psaltopoulos, D., Balana, B.** (2013). How can Models Help Solve Water Quality Problems? A Case Study of the River Thames, UK, *International Association of Hydrological Sciences - International Association for the Physical Sciences of the Oceans - International Association of Seismology and Physics of the Earth's Interior Joint Assembly*, Gothenburg, 22-26 July.

2014 - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

Α: Βιβλία / Μονογραφίες

- **Τσεκούρας, Κ.,** Βεργίδης, Δ., Γκυπάλη, Α., Καρφάκης, Ε. (2014). *Διερεύνηση Αναγκών Εκπαίδευσης στις Μικρές Επιχειρήσεις και Επιπτώσεων των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων*. Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων ΓΣΕΒΕΕ, Αθήνα.

- **Psaltopoulos, D., Skuras, D.** (2014). The Impacts of Various Farm Management Practices on Resource Efficiency and Productivity – The Case of Integrated Pest Management. Paper of *Green Growth for Agriculture and Food” Program*, OECD, Paris

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

Ελληνικά -2014

- **Αργυρός, Γ.** (2014). Το Δικαίωμα Υπαναχώρησης του Καταναλωτή στο Κοινό Ευρωπαϊκό Δίκαιο Πωλήσεων, *Εφημερίδα Αστικού Δικαίου*, Τόμος 7/ 2014.

Ξενόγλωσσα

- **Argyros, G.** (2014) . Implementation of the Consumer Rights Directive: The Case of Greece. *Journal of European Consumer & Market Law*, Vol. 3.
- **Daouli, J., Davillas, A., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.** (2014). Obesity Persistence and Duration Dependence: Evidence from a Cohort of US adults (1985-2010). *Economics and Human Biology*, 12, 30-44.
- Espinosa, M., **Psaltopoulos D.**, Santini F., Phimister, E., Roberts, D., Mary, S., Ratinger, T., **Skuras, D.**, Balamou E., Cardenete, M., Gomez y Paloma, S. (2014). Ex-Ante Analysis of the Regional Impacts of the Common Agricultural Policy: A Rural–Urban Recursive Dynamic CGE Model Approach, *European Planning Studies*, 1-22.
- Gkypali, A., **Tsekouras, K.** (2014). Productive Performance Based on R&D Activities of Low-tech Firms: An Antecedent of the Decision to Export?" *Economics of Innovation and New Technology*, 24, 801-828.
- **Kounetas, K.**, (2014). Did Euro 2004 Victory Improve Greek Football Clubs’ Performance? A Bootstrap Approach, *Central European Journal of Operational Research*.
- **Polymenis, A.** (2014). A Combined Information Ratio/Likelihood Ratio Bootstrap Technique for Estimating the Number of Components in Finite Mixtures, *Computational Statistics and Data Analysis*, Vol.71.
- Psomopoulos C.S, **Venetis, I.**, Themelis N.J (2014). The Impact from the Implementation of “Waste to Energy” to the Economy: A Macroeconomic Approach for the Trade Balance of Greece, *Fresenius Environmental Bulletin*, 23, 2735-2741
- Pouliakas, K., Roberts, D., Balamou, E., **Psaltopoulos, D.** (2014). Modelling the Effects of Immigration on Regional Economic Performance and Wage Distribution: A Computable General Equilibrium (CGE) Analysis of Three European Union Regions, *Regional Studies*, 48, 318-338.
- **Skuras, D.**, Wade, A., **Psaltopoulos, D.**, Whitehead, P., Kontolaimou, A., Erlandsson, M. (2014). An Interdisciplinary Modelling Approach Assessing the Cost-effectiveness of Agri-environmental Measures on Reducing Nutrient Concentration to WFD Thresholds under Climate Change: The Case of the Louros Catchment, *Operational Research*, 14, 205-224
- Salamaliki, E., **Venetis, I.A.** (2014). Smooth Transition Trends and Labour Force Participation Rates in the United States, *Empirical Economics*, 46, 629-652.
- **Zervoyianni, A.**, Anastasiou, A., Anastasiou, An. (2014). Does Central Bank Independence Really Matter? Re-assessing the Role of the Independence of Monetary Policy-makers in Macroeconomic Outcomes, *International Journal of Economics and Business Research*, 8, 427-473.

A1: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

- Arvanitis, A., Gkypali, A., **Tsekouras, K.** (2014). Knowledge Base, Exporting Activities, Innovation Openness and Innovation Performance: A SEM Approach towards a Unifying Framework. Geography of Innovation EURoLIO Conference, Utrecht, the Netherlands (<http://elio6.eurolio.eu/indico/conferenceDisplay.py?confId=3>).
- Gkypali, A., **Tsekouras, K.**, **Kounetas, K.**, Chatzistamoulou, N. (2014). European Countries’ Competitiveness and Productive Performance Evolution: Unraveling the Complexity. Explaining Change Workshop, Rome, Italy (<http://www.dipecodir.it/index.php?page=108&idmenu=108>).
- **Tsekouras, K.**, Chatzistamoulou, N., Kontolaimou, A., **Kounetas, K.**, (2014), Multiple Technology Heterogeneity: Does the Hierarchy Reveal the Latent Technology? EWEPA 13th European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Finland.

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

- **Skuras, D.**, Dubois, A. (2014). Business Networks, Translocal Linkages and the Way to the New Rural Economy, in Copus A. and P. Lima (eds), *Territorial Cohesion in Rural Europe: The Relational Turn in Rural Development*, pp. 150-172. Routledge.
- Martin-Ortega, J., **Skuras, D.**, Perni, A., Holen, S., **Psaltopoulos, D.** (2014). The Disproportionality Principle in the WFD: How to Actually Apply It. Thomas Bournaris, Julio Berbel, Basil Manos, Davide Viaggi (eds), *Economics of Water Management in Agriculture*, pp.214- Science Publishers: Enfield, New Hampshire, USA.

Θ: Ανακοινώσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια με κριτές που δεν εκδίδουν πρακτικά

- Goulas E., **Zervoyianni, A.** (2014). Do Active Labour-Market Programs Enhance Economic Growth? Presented at the *2014 Annual International Conference of the European Economics & Finance Society (EEFS 2014)*, June 12-15, Thessaloniki, Greece
- Goulas E., **Zervoyianni, A.** (2014). Labour-Market Training and Economic Growth: Evidence from a Panel of 27 Countries. Presented at the *2014 International Conference on Applied Business & Economics (ICABE 2014)*, October 23-25, Delphi, Greece
- Manganari, E., **Dimara, E.** (2014). Hotel Websites and Consumer Behaviour: The Antecedents of Consumers' Purchase Intentions, 14th International Marketing Trends Conference, 24-25 January, Venice.
- **Psaltopoulos, D.** (2014). The Role of Agri-environmental Measures in Achieving WFD Compliance, *Water Lives: New Scientific Horizons for Biodiversity and Water Policy*, Brussels, January 29-30.
- **Psaltopoulos, D.** (2014). Pros and Cons of Disaggregated Impacts on Production, Presentation in *iMAP CAP Topic Day, DG AGRI and IPTS/JRC Seminar*, Seville, 12 March 2014.
- **Psaltopoulos, D.** (2014). The CAP 2014-2020, Workshop on "European Rural Governance and Greek Agriculture, *European Centre of Excellence Jean Monnet, University of Athens*, Athens, 27 November.
- Theotokis, A., Manganari, E., **Dimara, E.** (2014). The Role of Default Policies in Engaging Customers to Co-create Green Services, 3rd Annual Conference on Positive Marketing, 3-4 April, N. York.

2015 - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

A: Βιβλία / Μονογραφίες

- **Αργυρός, Γ.** (2015). *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Εσωτερικής Αγοράς: Οι Θεμελιώδεις Οικονομικές Ελευθερίες*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ISBN978-960-603-181-6.
- **Βενέτης, Ι.** (2015). *Εισαγωγή στην Οικονομετρία*. Εκδόσεις Γκότσης, ISBN:978-960-9427-517, 2015 (2η Έκδοση).
- **Γιαννακόπουλος, Ν., Ντεμούσης, Μ.** (2015). *Οικονομική της Εκπαίδευσης*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ISBN978-960-603-336-0.
- **Κουνετάς, Κ., Χατζησταμούλου, Ν.** (2015). *Εισαγωγή στην Επιχειρησιακή Έρευνα και στον Γραμμικό Προγραμματισμό. Λύσεις Προβλημάτων με το Πρόγραμμα R*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ISBN978-960-603-301-8

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

- Chatzikonstanti V., **Venetis I.A.** (2015). Long Memory in Long-range Series: Do Structural Breaks Matter? *Journal of Empirical Finance*, 33, 104-113
- **Daouli, J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N., Lampropoulou, N.** (2015). The Ins and Outs of Greek Unemployment in the current Economic Crisis, *South Eastern Europe Journal of Economics*, 2, 177-196.
- Drakos, K., **Giannakopoulos, N., Konstantinou, P.T.** (2015). Investigating Persistence in the US Mutual Fund Market: A Mobility Approach, *Review of Economic Analysis*, 7, 54-83

- Giannakis, E., Efstratoglou, S., **Psaltopoulos, D.** (2015). Modelling the Impacts of Alternative CAP Scenarios through a System Dynamics Approach, *Agricultural Economics Review*, 15, 48-67.
- Gkypali, A., **Tsekouras, K.** (2015). Productive Performance Based on R&D Activities of Low-tech Firms: An Antecedent of the Decision to Export?" *Economics of Innovation and New Technology*, 24, 801-828.
- Gkypali A., Rafailides, A., **Tsekouras, K.** (2015). Innovation and Export Performance: Do Young and Mature Innovative Firms Differ?.*Eurasia Business Review*, 5, 395-415.
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2015). Economic Growth and Crime: Is There an Asymmetric Relationship?. *Economic Modelling*, 49, 286-295.
- **Kounetas, K.** (2015). Heterogeneous Technologies, Strategic Groups and Environmental Efficiency Technology Gaps for European Countries, *Energy Policy*, 83, 277-287
- **Tsekouras, K.**, Chatzistamoulou, N., **Kounetas, K.**, Broadstock, D. (2015). Spillovers, Path Dependence and the Productive Performance of European Transportation Sectors in the Presence of Technology Heterogeneity, *Technological Forecasting and Social Change*, doi:10.1016/j.techfore.2015.09.008.
- Manganari, E., **Dimara, E.**, Theotokis, A. (2015). Greening of the Lodging Industry: Current Status, Trends and Perspectives for Green Value, *Current Issues in Tourism*, 19, 223-242
- Martin-Ortega, J., Perni, A., Jackson-Blake, L., Balana, B., Mckee, A., Dunn, S., Heliwell, R., **Psaltopoulos, D.**, **Skuras, D.**, Cooksley, S., Slee, B. (2015). A Transdisciplinary Approach to the Economic Analysis of the European Water Framework Directive, *Ecological Economics*, 116, 34-45.
- Manolopoulou, E., Kotsiantis, S., **Tzelepis, D.** (2015). Application of Association and Decision Rules on Intellectual Capital, *Knowledge Management & Research & Practice*, 13,225-234.
- Siakoulis, V.G., **Venetis, I.A.** (2015). On Inter-Arrival Times of Bond Market Extreme Events: An Application to Seven European Markets, *Journal of Economics and Finance*, 39, 717-741.
- Stavropoulos, S., Burger, M. J., **Skuras, D.** (2015). Data Sparseness and Variance in Accounting Profitability. *Organizational Research Methods*, 18, 656-678.
- Stavropoulos, S., **Skuras, D.** (2015). Firm Profitability and Agglomeration Economies: An Elusive Relationship. *Tijdschrift Voor Economische en Sociale Geografie*, online publication date: 13-Jan-2015.
- Tsiliki, G, Karacapilidis, N., Christodoulou, S., **Tzagarakis, M.** (2015). Collaborative Mining and Interpretation of Large-Scale Data for Biomedical Research Insights. PLoS ONE 9, e108600, DOI: 10.1371/journal.pone.0108600.
- Tsiliki, G., Kossida, S., Friesen, N., Rüping, C., **Tzagarakis, M.**, Karacapilidis, N. (2015). A Data Mining-based Approach for Collaborative Analysis of Biomedical Data, *International Journal on Artificial Intelligence Tools*, 23, 1460010.
- **Tzagarakis, M.**, Karacapilidis, N. (2015). Using Semantic Types to Formalize and Augment Complex Argumentative Discourses, *Intelligent Decision Technologies Journal*, 8, 215-224.
- **Venetis I.A.**, Salamaliki P.K (2015). Unit Roots and Trend Breaks in the Greek Labor Market, *Journal of Economic Studies*, 42, 641-658.

A1: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

- Lau, L., Dimitrova, V., Yang-Turner, F., **Tzagarakis M.**, Karacapilidis, N., Christodoulou, S. Understanding Collaborative Sensemaking Behaviour using Semantic Types in Interaction Data. In: R. Neves-Silva, G.A. Tsihrintzis, V. Uskov, R.J. Howlett and L.C. Jain (eds.), Smart Digital Futures 2014 – Proceedings of the 6th International Conference on Intelligent Decision Technologies (IDT 2015), Chania, Greece, June 18-20, 2014, IOS Press BV, Amsterdam, Netherlands, Frontiers in Artificial Intelligence and Applications, Vol. 262, pp. 190-199.
- Manolopoulou E.,**Tzelepis D.** (2015). Intangibles and Financial Performance: Evidence from Greek manufacturing Firms. 11th Interdisciplinary Workshop on Intangibles, Intellectual Capital and Extra-Financial Information, Athens, Greece, September 17-18.
- Manolopoulou E.,**Tzelepis, D.** (2015). R&D and Skills: Evidence from the Greek Manufacturing Sector. World Conference on Technology, Innovation and Entrepreneurship, Istanbul University, Procedia - Social and Behavioral Sciences.
- Χατζησταμούλου, Ν., **Τσεκούρας, Κ.**, **Κουνετάς, Κ.** (2015). Παραγωγική Απόδοση, Τεχνολογική Ετερογένεια και Ιεραρχίες: Προς ένα ενιαίο πλαίσιο, http://envecon.econ.uth.gr/main/sites/default/files/proceedings_3rd_envecon_conference_0.pdf, σελ. 226-236

- **Tzagarakis, M.,** Christodoulou, S., Karacapilidis, N. (2015). Alleviating Cognitive Overload in Collaboration Support Systems. In: R. Neves-Silva, G.A. Tsihrintzis, V. Uskov, R.J. Howlett and L.C. Jain (eds.), *Smart Digital Futures - Proceedings of the 6th International Conference on Intelligent Decision Technologies (IDT 2015)*, Chania, Greece, June 18-20, 2014, IOS Press BV, Amsterdam, Netherlands, *Frontiers in Artificial Intelligence and Applications*, Vol. 262, pp. 172-181.

Δ2: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων χωρίς κριτές

- **Daouli, J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.,** Laliotis, I. (2015). Wage Adjustments in Greek Collective Bargaining Agreements during the Crisis. 2nd Workshop of the Greek Labour Market Research Network (GLMRN), *The State of the Greek Labour Market*, January 30, 2015, London School of Economics, United Kingdom.

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

- **Psaltopoulos, D., Skuras, D.** (2015). Social Accounting Analysis. In: Karlsson, C., Andersson, M. and Norman, T. (eds.), *Handbook of Research Methods and Applications in Economic Geography*, Edward Elgar, Cheltenham, pp. 193-210.

Θ: Ανακοινώσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια με κριτές που δεν εκδίδουν πρακτικά

- **Psaltopoulos, D., Skuras, D.** (2015). Social Accounting Analysis. In: Karlsson, C., Andersson, M. and Norman, T. (eds.), *Handbook of Research Methods and Applications in Economic Geography*, Edward Elgar, Cheltenham, pp. 193-210.
- **Dimara, E.,** Manganari, E., **Skuras, D.** (2015). Consumers' Willingness to Pay Premium for Green Hotels: Fact or Fad? 15th International Marketing-Trends Conference, 24-25 January, Paris.
- Manganari, E., **Dimara, E., Tzagarakis, M.** (2015). The Effect of On-line Reviews in the Hotel Industry: The Role of Emoticons, ICBTS Conference, 13-15 April, Paris.
- Gkypali, A., Rafailidis, A., **Tsekouras, K.** (2015) 'Innovation and Export performance: do young and old innovative firms differ?' research paper presented in R&D Management Conference (23-26/06/2015), Pisa, Italy.
- Gkypali, A. Filiou, D., **Tsekouras, K.** (2015). 'R&D collaborations: to diversify or not?'. Paper presented at CCW2015, Nice, France, 1-3 July.
- Gkypali, A. Filiou, D., **Tsekouras, K.** (2015). R&D collaborations: to diversify or not? Paper presented at the Annual Meeting of the Academy of Management: August 5-9, Anaheim, California US.
- Goulas E., **Zervoyianni, A.** (2015). IMF-lending Programs and Suicides – Is There a Relationship? Presented at the *2015 International Conference on Applied Business & Economics (ICABE 2015)*, November 12-14, University of Piraeus, Greece.
- **Skuras, D., Psaltopoulos, D.** (2015). Measuring the Macro-economic Impact of Agricultural Investment, *MED-SEC Workshop - Investment and Financing along the Agro-Food Value Chain for Food Security and Sustainability*, Athens, 20-22 May.

2016 - ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

Α: Βιβλία / Μονογραφίες

- Diakosavvas, D., **Psaltopoulos, D., Skuras, D.,** Wesseler, J.H. (2016). *Farm Management Practices to Foster Green Growth*, OECD Green Growth Studies, Publisher: OECD, Paris.
- Κορρές, Γ., **Κουρλιούρος, Η.,** Τσομπάνογλου, Γ. (επιμ.) (2016). *Χωρική & Τοπική Κοινωνικο-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι και Στρατηγικές*, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα.
- **Πατρώνης, Β.** (2016). *Ελληνική Οικονομική Ιστορία*, Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ), Αθήνα.

Β: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

- **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.,** Laliotis, I. (2016). The 2011 Industrial Relations Reform and Nominal Wage Adjustments in Greece. *Journal of Labor Research*, 37, 460–483.
- Gkypali, A., Kokkinos, V., Bouras, C., **Tsekouras, K.** (2016). Science Parks and Regional Innovation Performance in Fiscal-austerity era: Less is More?, *Small Business Economics*, 47, 313-330.
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2016). IMF-lending Programs and Suicide Mortality. *Social Science and Medicine*, 153, 44-53.
- Manganari, E., **Dimara, E.**, Theotokis, A. (2016). Greening the Lodging Industry: Current Status, Trends and Perspectives for Green Value. *Current Issues in Tourism*, 19, 223-242.
- Mitropoulos, P., **Kounetas, K.**, Mitropoulos, I., (2016). Factors affecting primary health care centers' economic and production efficiency. *Annals of Operational Research*, 247, 807–822
- Mourelatos, E., **Tzagarakis, M.** (2016). Investigating Factors Influencing the Quality of Crowdsourced Work under Different Incentives: Some Empirical Results. *International Journal of Innovation in the Digital Economy*, 7, 15-31.
- Mourelatos, E., **Tzagarakis, M., Dimara, E.** (2016). A Review of Online Crowdsourcing Platforms. *South-Eastern Europe Journal of Economics*, 14, 59-73.
- **Polymenis, A.** (2016). The multivariate central limit theorem and its relationship with univariate statistics, *International Journal of Advanced Mathematics & Statistics*, 2, 64-67.
- Stavropoulos, S., **Skuras, D.** (2016). Firm Profitability and Agglomeration Economies: An Elusive Relationship, *Tijdschrift Voor Economische en Sociale Geografie*, 107, 66-80.
- **Tsekouras, K.**, Chatzistamoulou, N., Broadstock, D., **Kounetas, K.** (2016). Technological Spillovers and Path dependence of European Transportation Productive Performance under Technology Heterogeneity. *Technological forecasting and Social Change*, 102, 261-274.
- Tyllianakis, E., **Skuras, D.** (2016). The income elasticity of Willingness-To-Pay (WTP) Revisited: A Meta-analysis of Studies for Restoring Good Ecological Status (GES) of Water Bodies under the Water Framework Directive (WFD), *Journal of Environmental Management*, 182, 531-541.

Δ: Εργασίες σε Πρακτικά Συνεδρίων με κριτές

- Assimakopoulos, D., **Tzagarakis, M.**, Garofalakis, J. (2016). Need for Collective Decision When Divergent Thinking Arises in Collaborative Tasks of a Community of Practice, in Knowledge, Information and Creativity Support Systems: Recent Trends. *8th International Conference on Knowledge, Information, and Creativity Support Systems*, November 7-9, 2013, Kraków, Poland.
- **Daouli, J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.** (2016). The added worker effect of married women in Greece during the Great Depression. *30th Annual Conference of the European Society for Population Economics (ESPE)*, Berlin, Germany, June 15-18, 2016.
- **Daouli, J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.** (2016). The added worker effect of married women in Greece during the Great Depression. *31st Annual Congress of the European Economic Association*, Geneva, Switzerland, August 22-26, 2016.
- Δρακάκη, Ε., **Κουρλιούρος, Η.** (2016). Η διπλή ιστορία ανάπτυξης: Μία εναλλακτική θεώρηση του περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα. *14^ο Τακτικό Επιστημονικό Συνέδριο του Ελληνικού Τμήματος της ERSA (ERSA-GR): Παραγωγική ανασυγκρότηση και περιφερειακή ανάπτυξη*, Αθήνα 2016.
- Δρακάκη, Ε., **Κουρλιούρος, Η.** (2016). Οικονομία, χώρος και πολιτική στην Ελλάδα: Μία ιστορική προσέγγιση και μαθήματα για το μέλλον. *14^ο Τακτικό Επιστημονικό Συνέδριο του Ελληνικού της ERSA (ERSA-GR): Παραγωγική ανασυγκρότηση και περιφερειακή ανάπτυξη*, Αθήνα 2016.
- Drakaki, E., **Kourliouros, E.** (2016). Interpreting the Regional Problem or Interpreting the crisis? A Critical Economic Geography perspective on uneven regional development in Greece. *1st International Conference in Contemporary Social Sciences, Crisis and the Social Sciences, New Challenges and Perspectives*, Department of Economics, University of Crete, Rethymno 2016.
- Mourelatos, E., **Tzagarakis, M.** (2016). Worker's Cognitive Abilities and Personality Traits as Predictors of Effective Task Performance in Crowdsourcing Tasks. *PQS 2016, 5th ISCA/DEGA Workshop on Perceptual Quality of Systems*, 112-116.
- **Skuras, D., Psaltopoulos, D.** (2016). Estimating Spatial Employment Impacts of the CAP through Social Accounting Analysis. *160th EAAE Seminar: Rural Jobs and the CAP*, Warsaw, December 1-2, Seminar Proceedings on CD-ROM.

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

- **Αργυρός Γ., Κ.** Δελούκα-Ιγγλέση (2016). Η Μεταφορά της Έδρας των Εταιριών και η 14η Εταιρική Οδηγία. Στο: *Τιμητικός Τόμος Α. Γεωργακόπουλος*, Τράπεζα Ελλάδος, σελ. 117-141.
- Christodoulou, S., Karacapilidis, N., **Tzagarakis, M.** (2016). Exploiting Alternative Knowledge Visualizations and Reasoning Mechanisms to Enhance Collaborative Decision Making. In: Intelligent Decision Technology Support in Practice. In *Smart Innovation, Systems and Technologies*, Book series IST, Vol. 42, pp.89-106.
- Κορρές, Γ., **Κουρλιούρος, Η.**, Κοκκίνου, Α. (2016). Κρίση χρέους, κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη: μια διερεύνηση της Ελληνικής οικονομίας. Στο: Κορρές, Γ., Κουρλιούρος, Η., Τσομπάνογλου, Γ. (επιμ.), *Χωρική και Τοπική Κοινωνικο-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι & Στρατηγικές*. Εκδόσεις Σταμούλη, σελ. 181-200.
- **Κουρλιούρος, Η.** (2016). Η μεταβιομηχανική-μεταφορντική ευρωπαϊκή πόλη και ο ρόλος του πολεοδομικού σχεδιασμού. Στο: Κορρές, Γ., Κουρλιούρος, Η., Τσομπάνογλου, Γ. (επιμ.), *Χωρική και Τοπική Κοινωνικο-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι & Στρατηγικές*, Εκδόσεις Σταμούλη, σελ. 53-100.
- **Κουρλιούρος, Η.** (2016). Τοπική ανάπτυξη και συνεργατικός σχεδιασμός: ένα θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης. Στο: Κορρές, Γ., Κουρλιούρος, Η., Τσομπάνογλου, Γ. (επιμ.), *Χωρική και Τοπική Κοινωνικο-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι & Στρατηγικές*, Εκδόσεις Σταμούλη, σελ. 13-52.

Θ: Ανακοινώσεις σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια με κριτές που δεν εκδίδουν πρακτικά

- Anastasiou, A., **Zervoyianni, A.** (2016). EU Structural Funds: Do they Increase the Degree of Cyclical Synchronization in Europe?. Paper presented at the *IMAEF Conference*, Corfu, 29 June -1 July 2016.
- Anastasiou, A., **Zervoyianni, A.** (2016). EU Structural Funds and Synchronization of Macroeconomic Fluctuations. Paper presented at the *HUO - International Conference on Business & Economics*, Athens, 22-13 April 2016.
- **Psaltopoulos, D., Skuras, D.,** Tyllianakis, E. (2016). Type I and Type II statistical errors on the design and implementation of agro-environmental policies: a study on Water Protection Actions. Paper presented at the *3rd Pan-Hellenic Scientific Conference on Natural Resource & Environmental Economics*, Volos, 30-31 October 2016.
- Wade, A., Skeffington, R., Erlandsson, M., **Skuras, D., Psaltopoulos, D.** (2016). The North-South divide in Europe: how the projected changes in water quality differ depending on climate and land management. Paper presented at the *European Geosciences Union General Assembly*, Vienna, 16-22 April 2016.

2017– ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

A: Βιβλία / Μονογραφίες

- **Αργυρός Γ.** (2017). *Εμπορικό Δίκαιο*, Εκδόσεις Μπένου, Αθήνα, ISBN 9789603591269.
- Korres, G.M., **Kourliouros, E.**, Michailidis, M. (2017). *Handbook of Research on Policies and Practices for Sustainable Economic Growth and Regional Development*, IGI Global.
- Lianos T., **Daouli, J.** (2017). *Labor Economics*, Benos Press, Athens, 2017, 3rd Edition
- **Πατρώνης, Β.** (2017). *Εξέλιξη της Οικονομικής Σκέψης*, Εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα.
- **Πατρώνης, Β.** (2017). *Εισαγωγή στην Ελληνική Οικονομία: Από τη Μεταπολεμική Ανάπτυξη στην Κρίση Χρέους και στα Μνημόνια*, Εκδόσεις Ηρόδοτος, Αθήνα.

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

- Chatzistamoulou, N., Diagourtas, G, **Kounetas, K.** (2017). Do Pollution Abatement Expenditures Lead to Higher Productivity Growth? Evidence from Greek Manufacturing Industries. *Environmental Economics and Policy Studies*, 19, 15-34.

- **Daouli, J.J., Demoussis, M., Giannakopoulos, N.,** Laliotis, I. (2017). The Wage Curve Before and During the Greek Economic Crisis. *Empirical Economics*, 52, 59–77.
- **Demoussis M.,** Drakos K., **Giannakopoulos, N.** (2017). The impact of sovereign ratings on Eurozone SMEs credit rationing. *Journal of Economic Studies*, Vol. 44, 745-764.
- **Dimara, E.,** Manganari, E., **Skuras, D.** (2017). Don't Change my Towels please: Factors Influencing Participation in Towel Reuse Programs. *Tourism Management* , 59, 425-437.
- **Dimara, E.,** Manganari, E., **Skuras, D.** (2017). Survey Data on Factors Influencing Participation in Towel Reuse Programs. *Data in Brief* , 10, 26-29.
- Drakos K., **Giannakopoulos, N.** (2017). Self and Bank Credit Rationing: A Trivariate Probit with Double Selection. *Research in International Business and Finance*.
- Gkypali, A., Filiou, D. and **Tsekouras, K.** (2017). R&D Collaborations: Is diversity enhancing innovation performance?. *Technological Forecasting and Social Change*, 118, 143-152
- Manganari, E., **Dimara, E., Skuras, D.**(2017). Enhancing the Impact of Online Hotel Reviews through the Use of Emoticons. *Behaviour & Information Technology*, 17, 1-13.
- Mourelatos, E., Frarakis, N., **Tzagarakis, M.** (2017). A Study on the Evolution of Crowdsourcing Websites. *European Journal of Social Sciences Education & Research*, Vol. 11, 29-40.
- **Polymenis, A.** (2017). Asymptotic relationship between sample mean and sample variance for autoregressive processes of order 1. *Journal of Statistical & Econometric Methods*, 6, 101-108.
- **Polymenis, A.** (2017). Modelling reliability: a practical application from industry". *International Journal of Statistics & Systems*, 2, 543-548.
- **Psaltopoulos, D.,** Wade, A. J., **Skuras, D.,** Kernan, M., Tyllianakis, E., Erlandsson, M. (2017). False Positive and False Negative Errors in the Design and Implementation of Agri-environmental Policies: A Case Study on Water Quality and Agricultural Nutrients. *Science of The Total Environment*, 575, 1087-1099.
- **Tsekouras, K.,** Chatzistamoulou, N., **Kounetas, K.** (2017). Productive Performance, Technology Heterogeneity and Hierarchies: Who To Compare With Whom. *International Journal of Production Economics*, Vol. 193, 465-478.

Δ & Θ: Εργασίες σε Επιστημονικά Συνέδρια με Κριτές που Εκδίδουν ή δεν Εκδίδουν Πρακτικά

- Atzenbeck, C., Schedel, T., **Tzagarakis, M.,** Roßner, D., Mages, L. (2017). Revisiting hypertext infrastructure. In *Proceedings of the 28th ACM Conference on Hypertext and Social Media* (pp. 35-44). ACM.
- Atzenbeck, C., Roßner, D., **Tzagarakis, M.** (2017). Mother: An Integrated Approach to Hypertext Domains. *Proceedings of the 29th on Hypertext and Social Media*, 145-149.
- Broadstock, D, Chatzistamoulou, N, **Kounetas K., Tsekouras K.** (2017). Energy Efficiency and Global Competitiveness Clusters : Does the Dichotomy Matters?. 2nd HAEE Energy Conference Athens, Greece, 18-20 May 2017
- Broadstock, D, Chatzistamoulou, N, **Kounetas K., Tsekouras K.** (2017). Energy Efficiency and Global Competitiveness Clusters : Does the Dichotomy Matters?" 40th IAEE International Conference, Singapore 2017.
- Colesninc O, **Kounetas, K.,** Polemis, M. (2017). Estimating Pisk Efficiency in Middle East Banks Before and After the Crisis: A Metafrontier Framework. 2nd International Conference on Energy, Finance and the Macroeconomy (ICEFM), Montpellier Business School, Montpellier, France, October 24-26, 2017.
- Gkypali, A., Filiou, D., **Tsekouras, K.** (2017). R&D Collaboration: Is Diversity Enhancing Innovation Performance?" *Academy of Management*, Anaheim, California, US, 5/8/2016.
- Gkypali, A., Filiou, D., **Tsekouras, K.** (2017). R&D collaboration: Is diversity enhancing innovation performance?. *European Association for Evolutionary Political Economy*, Manchester, UK, 3/11/2016.
- Gkypali, A., Filiou, D., **Tsekouras, K.** (2017). R&D collaboration: Is diversity enhancing innovation performance? *Ignenio, Governance in a Complex World*, Valencia, Spain, 22/6/2016.
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2017). Government-sponsored labour-market training and output growth – Cyclical, structural and globalization influences. *Proceedings of the 7th International Conference on Restructuring of the Global Economy*, 3-4th July 2017, University of Oxford, UK, ISSN 2047-2854 & 2047-2862, http://www.abrnr.com/index.php?view=conference_proceedings_list&ID=48&pagenum=5
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2017). Active labour-market policies and output growth: Is there a participatory Challenges for Agricultural and Rural Policy in Eycausal relationship. 23rd EBES Conference, 27-29 September 2017, Madrid.

- Mourelatos E., Frarakis, N., **Tzagarakis, M.** (2017). A Study on the Evolution of Crowdsourcing Websites. *European Journal of Social Sciences Education and Research Articles*, European Center for Science Education and Research, vol. 11, EJSER Sep.
- **Psaltopoulos, D.** (2017). Multi-disciplinary and Participatory Challenge for Agricultural and Rural Policy in Europe: Climate Change in the Mediterranean Area. Joint JLU-AUTH Workshop *Bringing disciplines to address the challenge and prepare responses in the Mediterranean changing environment*. Thessaloniki, 13 October.
- **Venetis, I.** (2017). QML estimation (EM) of dynamic factor models in gretl. 5th gretl Conference Athens 2017, 3 June
- **Venetis, I.** (2017). *QML-EM estimation of dynamic factor models in gretl. Towards a Labor Market Condition Index for Greece*. Marche Polytechnic University, Department of Economics and Social Sciences, Ancona Italy, November 2017.

H. Άλλες Εργασίες

- Bonasia, M., Napolitano, O., **Kounetas, K.** (2017). Modeling European Health Regional Systems through a Directional Distance Function Metafrontier Framework. Are There Any Differences? *SSRN*: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3055563>
- Goulas, E., **Zervoyianni, A.** (2017). Active labour-market policies and output growth: Is there a causal relationship? RCEA Working Paper No. 17-18, *Rimini Centre for Economic Analysis*, <http://rcea.org/working-papers/>
- Goulas, E., Kallandranis, C., **Zervoyianni, A.** (2017). Voting Behaviour and the Economy: Evidence from Greece. RCEA Working Paper No. 17-20, *Rimini Centre for Economic Analysis*, <http://rcea.org/working-papers/>
- **Kounetas, K.** (2017). Examining the Convergence Hypothesis in Energy Consumption, CO2 Emissions and Carbonization Index. Evidence from EU Countries. (October). *SSRN*: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3058616>
- **Kounetas, K.**, Zervopoulos, P. (2017). Annex I and non-Annex I countries' productive performance revisited using a generalized directional distance function under a metafrontier framework: Is there any convergence-divergence pattern for technology gaps? *MPRA_paper_80904*
- Krimpas N, Salamaliki P, **Venetis I.** (2017). Factor decomposition of disaggregate inflation: the case of Greece. 2017.

2018– ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΕΡΓΟ

A: Βιβλία / Μονογραφίες

- **Αργυρός Γ.** και Δεδούλη-Λαζαράκη, Α. (2018). *Ευρωπαϊκή Ένωση και το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Οικονομίας*, Εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, ISBN 9789605688523.
- **Αργυρός Γ.** (2018). *Εμπορικό Δίκαιο, 2η Έδοση*, Εκδ. Μπένου, Αθήνα, ISBN 9789603591443.
- Αφουξενίδης, Α., Γκιάλης, Σ., Ιωσηφίδης, Θ., **Κουρλιούρος, Η.**, (επιμ.) 2019. *Γεωγραφίες στην Εποχή της Ρευστότητας: Κριτικά Δοκίμια για τον Χώρο, την Κοινωνία και τον Πολιτισμό προς τιμήν της Αίλας Λεοντίδου*. Αθήνα, Εκδ. Προπομπός.
- Damianos, D., **Dimara, E.**, Hassapoyannes, K. & **Skuras, D.** (2018). *Greek Agriculture In A Changing International Environment*, Routledge
- **Psaltopoulos, D.** and Edmeades, S. (2018). *Efficiency, Effectiveness and Equity of Public Spending in Agriculture - FYR Macedonia*, AgricultureGlobalPractice, The World Bank, Washington DC.

B: Εργασίες σε Επιστημονικά Περιοδικά με Κριτές

- Alexopoulos, I., **Kounetas, K.**, & **Tzelepis, D.** (2018). Environmental And Financial Performance. Is There A Win-Win Or A Win-Loss Situation? Evidence from The Greek Manufacturing. *Journal of Cleaner Production*, 197, 1275-1283.

- Bonasia, M., **Kounetas K.** & Napolitano, O.(2018). Modeling European Health Regional Systems through a Directional Distance Function Metafrontier framework, *Annals of CRISEI 2018 Measurement and Drivers of Regional Disparities*, 110.
- Drakos, K., & **Giannakopoulos, N.** (2018). Self And Bank Credit Rationing: A Trivariateprobit With Double Selection, *Research in International Business and Finance*, 44, 124-134.
- **Goulas, E., & Zervoyianni, A.** (2018). Active Labour-Market Policies And Output Growth: Is There A Causal Relationship? *Economic Modelling*, 73, 1-14.
- Gkypali, A., Arvanitis, S. & **Tsekouras, K.** (2018). Absorptive Capacity, Exporting Activities, Innovation Openness And Innovation Performance: A SEM Approach Towards A Unifying Framework, *Technological Forecasting & Social Change*, 132, 143-155.
- Gkypali, A., **Kounetas, K. & Tsekouras, K.** (2018). European Countries' Competitiveness and Productive Performance Evolution: Unraveling the Complexity in a Heterogeneity Context, *Journal of Evolutionary Economics*, (forthcoming: <https://doi.org/10.1007/s00191-018-0589-x>).
- Kontogiorgos, A., **Giannakopoulos, N.** & Chatzitheodoridis, F. (2018). Exploring the Quality Management on Cooperatives' Performance Before the Economic Crisis, *Quality-Access to Success*, 19 (164).
- **Kounetas, K.** (2018). Energy Consumption and CO2 Emissions Convergence in European Union Member Countries. A Tonneau Des Danaïdes? *Energy Economics*, 69, 111-127.
- **Kounetas, K.** & Napolitano, O. (2018). Modeling the Incidence of International Trade on Italian Regional Productive Efficiency using a Meta-frontier DEA Approach, *Economic Modelling*, 71, 45-58.
- Mourelatos E. & **Tzagarakis, M.** (2018). An Investigation of Factors Affeting the Visits of Online Crowdsourcing and Labor Platforms, *NETNOMICS, Economic Research & Electronic Networking*, 19, 95-130.
- Napolitano, O., Pietroluongo, M. & **Kounetas, K.** (2018). Stochastic Convergence or Divergence of Total Factor Productivity and GDP of Italian Regions: Re-examing the Evidence, *Economics Bulletin*, 38, 1857-1863.
- **Polymenis, A.** (2018).Asymptotic Results for a Stationary Random Process Generated by the Stochastic EM Algorithm in Mixture Analyses, *Journal of Statistics and Management Systems*, 21, No. 2.
- Salamaliki, P.K. & **Venetis, I.** (2018). A Transmission Chains of Economic Uncertainty on Macroeconomic Activity: New Empirical Evidence, *Macroeconomic Dynamics*, pp. 1-31, DOI: 10.1017/S1365100518000081.
- **Skuras, D.** & Tyllianakis, E. (2018). The Perception of Water Related Risks and the State of the Water Environment in the European Union, *Water Research*, 143, 198-208.

Δ: Εργασίες σε πρακτικά Συνεδρίων με Κριτές

- Atzenbeck, D., Robner, D. & **Tzagarakis, M.** (2018). Mother: An Integrated Approach to Hypertext Dynamics, *Proceeding of the 29th Conference on Hypertext & Social Media*, pp. 145-149.
- Μανιάτη Α., Λοΐζου Ε., **Ψαλτόπουλος Δ.** & Μάττας Κ. (2018). Η Αγροτική Πολιτική και ο Ρόλος της στη Στήριξη της Απασχόλησης σε Περιφερειακό Επίπεδο: Η περίπτωση της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αγροτικής Οικονομίας - Επαναπροσδιορίζοντας την Ανάπτυξη της Υπαίθρου στη Σύγχρονη Ψηφιακή Εποχή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 1-2 Νοεμβρίου 2018.
- **Ψαλτόπουλος Δ.** (2018). Η Κοινή Αγροτική Πολιτική Μετά Το 2020 Και Οι Εκτιμώμενες Επιπτώσεις Της Εφαρμογής Της Στην Ελληνική Γεωργία. 15ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αγροτικής Οικονομίας - Επαναπροσδιορίζοντας την Ανάπτυξη της Υπαίθρου στη Σύγχρονη Ψηφιακή Εποχή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 1-2 Νοεμβρίου 2018.

ΣΤ: Κεφάλαια σε Συλλογικούς Τόμους

- **Giannakopoulos, N.** & Laliotis, I. (2018). Decentralized bargaining and the Greek labour relations reform (Law 4024/2011). In H.Voskeritsian, P. Kapotas and C. Niforou (eds.) *Greek Labour Market*, Routledge, Taylor & Francis.

- Κορρές, Γ., **Κουρλιούρος, Η.**, Κοκκινου, Αικ. (2018). Οικονομική Πολιτική και Τοπική Ανάπτυξη: Μια Ανάλυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κρίσης και της Ελληνικής Οικονομίας. Στο Κορρές, Γ. (επιμ.) *Χωρικός Σχεδιασμός και Τοπική Ανάπτυξη: Θεωρία, Πολιτικές και Μελέτες Περίπτωσης*. Μυτιλήνη, σελ. 175-189.
- **Κουρλιούρος, Η.**, Παναγόπουλος, Κ. (2018). Η συνάρθρωση τεχνολογίας, ιστορίας και χώρου σε μεταφορντικές τοπικές αναπτύξεις: Η περίπτωση του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου. Στο Αφουξενίδης, Α., Γκιάλης, Σ., Ιωσηφίδης, Θ., Κουρλιούρος, Η., (επιμ.) *Γεωγραφίες στην Εποχή της Ρευστότητας: Κριτικά Δοκίμια για τον Χώρο, την Κοινωνία και τον Πολιτισμό προς τιμήν της Λίλας Λεοντίδου*. Αθήνα: Εκδ. Προπομπός.

Η. Άλλες Εργασίες

- Edmeades, S., **Psaltopoulos, D.** et al. (2018). Exploring the Potential of Agriculture in the Western Balkans: A Regional Report. Agriculture Global Practice, Washington DC.
- Edmeades, S., Schuman, I., **Psaltopoulos, D.** et al (2018). Agriculture for Jobs and Growth in the Western Balkans. Report No. AUS19883. Agriculture Global Practice, The World Bank, Washington DC.
- **Giannakopoulos, N.**, & I. Laliotis (2018). Industrial relations reform, firm-level bargaining and nominal wage floors, Working Paper.
- Mourelatos E., **Giannakopoulos, N. & Tzagarakis, M.** (2018). Personality Traits and Performance in Online Labor Markets. GLO Working Paper.
- **Kounetas, K.**, Napolitano, O., Stavropoulos, S. & Burger, M. (2018). European Regional Productive Performance under a Metafrontier Framework: The Role of Patents and Human Capital On Technology Gap, MPRA Paper No. 88957.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ -

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Email-----

Ακαδημαϊκό Έτος:2018-2019

Επώνυμο -----

Όνομα-----

Πατρώνυμο-----

Βαθμίδα-----

Σχολή – Τμήμα : Τμ. Οικονομικών Επιστημών

1.Στόχοι της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκετε (Τομέας, Εργαστήριο, Κλινική)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΕΡΕΥΝΑ

2.Στόχοι των μαθημάτων σας.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ του ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ, του ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ και των ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ.

3. Συνεργασίες σας με κοινωνικούς φορείς (διαλέξεις, ομιλίες, κοινωνική προσφορά, προβολή του παραγόμενου έργου).

ΑΡΚΕΤΑ

4.Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ, ΠΡΟΟΔΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ, ΕΡΓΑΣΙΕΣ/ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

5. Τρόπος αποτίμησης και βαθμολόγησης των δεξιοτήτων/ικανοτήτων που απέκτησαν οι φοιτητές/τριες στο μάθημά σας.

ΙΔΙΟ ΜΕ 4

6. Οι διαθέσιμες υποδομές για το ερευνητικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?

ΑΡΚΕΤΑ

7. Οι διαθέσιμες υποδομές για το εκπαιδευτικό σας έργο πόσο ικανοποιητικές είναι ?

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΑ ΚΤΙΡΙΑ

8. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για τη διεξαγωγή του διδακτικού σας έργου ?

ΛΙΓΟ

9. Διαθέτετε επαρκές βοηθητικό και επικουρικό προσωπικό για τη διεξαγωγή έρευνας ?

ΛΙΓΟ

10. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες συμμετέχουν ενεργητικά στις παραδόσεις των μαθημάτων σας ?

ΑΡΚΕΤΑ

11. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες ενδιαφέρονται για να εμβαθύνουν στο περιεχόμενο των μαθημάτων σας?

ΠΟΛΥ

12. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες επιζητούν να έρθουν σε επαφή μαζί σας για επιστημονικά θέματα που αφορούν στα μαθήματά σας ?

ΠΟΛΥ

13. Προωθείτε τη χρήση Τεχνολογίας Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες στο πλαίσιο των μαθημάτων σας ?

ΠΟΛΥ

14. Ενθαρρύνετε τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες να αναζητούν σχετική βιβλιογραφία σε βιβλιοθήκες στο διαδίκτυο, σε e-classes ?

ΠΟΛΥ

15. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το περιεχόμενο και τους στόχους των μαθημάτων σας ?

ΠΟΛΥ

16. Ενημερώνετε συστηματικά τους προπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το χρόνο που απαιτεί η μελέτη του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού (συγγράμματα ή και σημειώσεων) ?

ΠΟΛΥ

17. Οι προπτυχιακοί φοιτητές/τριες σας κάνουν εργαστηριακές ασκήσεις ή σχέδια δράσης ή μελέτες περίπτωσης ή ομαδικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε έρευνες ?

ΑΡΚΕΤΑ

18. Αν ναι σε ποιο βαθμό εσείς κρίνετε τη συμμετοχή τους ικανοποιητική ?

ΑΡΚΕΤΑ

19. Ποια είναι η κλίμακα επιτυχούς βαθμολογίας στα μαθήματα ?

ΠΕΡΙΠΟΥ 65%

20. Ποιές βελτιώσεις προτείνετε στη λειτουργία του Τμήματός σας και του Πανεπιστημίου ?

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ, ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΕΡΓΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

21. Σχόλια - Παρατηρήσεις.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΠΙΝΑΚΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΩΝ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟ.ΔΙ.Π)

ΕΠΙΤΟΜΗ: Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Αριθμός προσφερόμενων κατευθύνσεων : 0

Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων : 3

Σχετικός Πίνακας	Ακαδημαϊκό Έτος	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
# 1	Συνολικός αριθμός μελών ΔΕΠ	18	16	17	17	16	15
# 1	Λοιπό προσωπικό	7	15	15	7	7	5
# 2	Συνολικός αριθμός προπτυχιακών φοιτητών σε κανονικά έτη φοίτησης (ν X 2)	1362	1377	1396	1484	1471	1315
# 3	Προσφερόμενες από το Τμήμα θέσεις στις πανελλαδικές	100	100	100	100	77	77
# 3	Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	278	245	238	224	369	296
# 7	Αριθμός αποφοίτων	190	205	264	204	225	168
# 6	Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	6.62	6.61	6.43	6.34	6.31	6.36
# 4	Προσφερόμενες από το Τμήμα Θέσεις ΠΜΣ	40	38	38	38	0	0
# 4	Αριθμός αιτήσεων για ΠΜΣ	67	63	57	73	0	0
# 12.1	Συνολικός αριθμός μαθημάτων για την απόκτηση πτυχίου	38	38	38	41	41	41
# 12.1	Σύνολο υποχρεωτικών μαθημάτων (Υ)	22	22	22	20	20	20
# 12.1	Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής	38	37	32	26	27	26
# 15	Συνολικός αριθμός δημοσιεύσεων ΔΕΠ	37	48	45	47	34	72
# 16	Αναγνώριση ερευνητικού έργου (σύνολο)	1232	905	1026	1027	620	1020
# 17	Διεθνείς συμμετοχές	7	7	11	13	20	16

Πίνακας 1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2018-2019		2017-2018		2016-2017		2015-2016		2014-2015		2013-2014	
		Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ	Α	Θ
Καθηγητές	Σύνολο	6	2	5	2	5	2	5	2	4	2	4	2
	Από Εξέλιξη	1											
	Νέες Προσλήψεις							1					
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παρατήσεις												
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	4	1	5	1	5	1	3	1	3	1	2	1
	Από Εξέλιξη					2				1			
	Νέες Προσλήψεις												
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παρατήσεις												
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	5		3		3		5		5		5	
	Από Εξέλιξη									1		1	
	Νέες Προσλήψεις	2											
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παρατήσεις												
Λέκτορες	Σύνολο					1		1		1		1	
	Νέες Προσλήψεις									1		1	
	Συνταξιοδοτήσεις												
	Παρατήσεις											1	
	Μέλη ΕΔΠ/ΕΕΠ	Σύνολο		1		1		1		1		1	
Διδάσκοντες επί συμβάσει (έως 2017-18)	Σύνολο			7	1	6	2						
Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)	Σύνολο	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Διοικητικό Προσωπικό	Σύνολο	1	3	1	3		4		4		4		3
Επιστημονικοί Συνεργάτες	Σύνολο												
Διδάσκοντες ΠΔ 407/80	Σύνολο	1											
Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας	Σύνολο	3	1										
Ακαδημαϊκοί Υπότροφοι	Σύνολο												

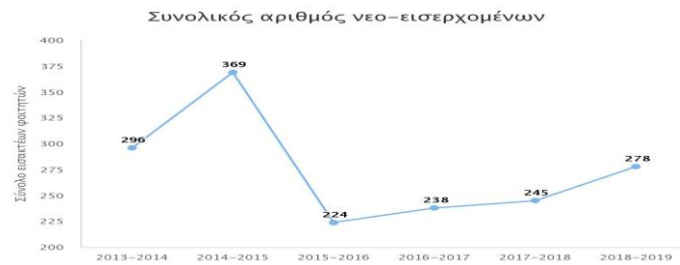
Πίνακας 2. Εξέλιξη του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Προπτυχιακοί	1926	1898	1858	1890	1881	1815
Μεταπτυχιακοί (ΜΑΕ)	38	29	36	35	0	0
Διδακτορικοί	16	18	17	16	20	25

Πίνακας 3. Εξέλιξη του αριθμού των νέο-εισερχόμενων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Εισαγωγικές Εξετάσεις	269	254	246	265	384	283
Μετεγγραφές (εισορές προς το Τμήμα)	41	42	38	20	40	16
Μετεγγραφές (εισορές προς άλλα Τμήματα)	39	62	55	75	61	11
Κατατακτήριες εξετάσεις (πτυχιούχοι ΑΕΙ/ΤΕΙ)	4	4	2	7	2	3
Άλλες Κατηγορίες	3	7	7	7	4	5
Σύνολο	278	245	238	224	369	296
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	2	0	1	6	9

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Κατηγορία ΠΜΣ: ΠΜΣ Τμήματος

Τίτλος ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 12

Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)		63	57	73		
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	30	22	38		
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	33	35	35		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0	38	38	38		
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	0	29	36	37		
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	26	36	37	0		
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0	0	0	0		

Πίνακας 4. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ)

Κατηγορία ΠΜΣ: ΠΜΣ Τμήματος

Τίτλος ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων (Νέο)

Κανονική διάρκεια σπουδών (μήνες): 12

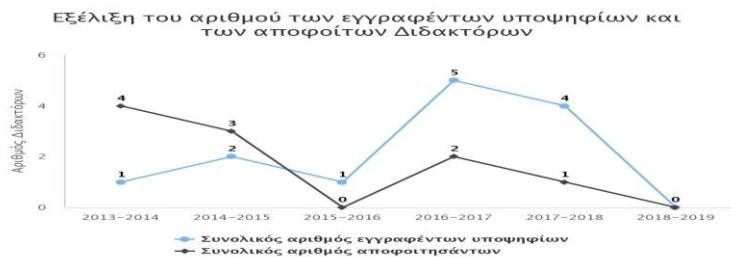
Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	67					
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	48					
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	19					
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	40					
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων	38					
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων						
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	0					

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού των θέσεων και των αποφοίτων του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

	2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	0	4	5	1	2	1
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	0	1	1	0	0	1
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	0	3	4	1	2	
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων θέσεων	0					
Συνολικός αριθμός εγγραφέντων υποψηφίων	0	4	5	1	2	1
Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	0	1	2	0	3	4
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων (πχ. 4.50)	0.00	3.50	6.50	0.00	5.50	5.00

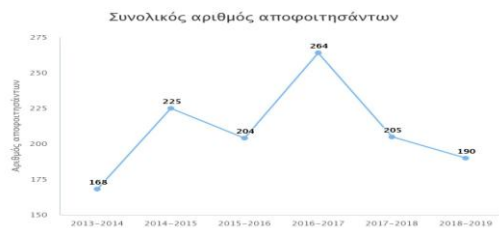
Επεξήγηση: Αποφοίτοι = Αριθμός Διδασκόντων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων) (π.χ. 8.75)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2013-2014	168	50	29.76%	93	55.36%	24	14.29%	1	0.6%	6.36
2014-2015	225	64	28.44%	138	61.33%	22	9.78%	1	0.44%	6.31
2015-2016	204	49	24.02%	116	56.86%	38	18.63%	1	0.49%	6.34
2016-2017	264	61	23.11%	159	60.23%	42	15.91%	2	0.76%	6.43
2017-2018	205	32	15.61%	123	60%	49	23.9%	1	0.49%	6.61
2018-2019	190	31	16.32%	106	55.79%	49	25.79%	4	2.11%	6.62
Σύνολο	1256	287		735		224		10		

Επεξήγηση: Κάθε στήλη περιέχει τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος (π.χ. 26 (=15%))

Πίνακας 7. Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και διάρκεια σπουδών

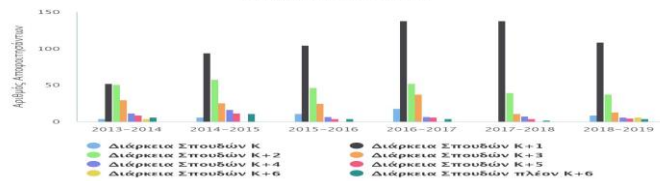
Έτος	Αποφοιτήσαντες Διάρκεια Σπουδών (σε έτη)								Δεν έχουν αποφοιτήσει [2]	Σύνολο
	Διάρκεια Σπουδών Κ (Κανονική) σε έτη [1]	Διάρκεια Σπουδών Κ+1	Διάρκεια Σπουδών Κ+2	Διάρκεια Σπουδών Κ+3	Διάρκεια Σπουδών Κ+4	Διάρκεια Σπουδών Κ+5	Διάρκεια Σπουδών Κ+6	Διάρκεια Σπουδών πλέον Κ+6		
2013-2014	4	52	51	30	12	9	4	6	971	1139
2014-2015	6	94	58	26	17	12	1	11	998	1223
2015-2016	11	105	47	25	7	4	1	4	1042	1246
2016-2017	18	138	52	38	7	6	1	4	1067	1331
2017-2018	1	138	40	11	8	4	1	2	1141	1346
2018-2019	9	109	38	13	6	5	6	4	1154	1344

1. Όπου Κ = Κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα (π.χ. αν η κανονική διάρκεια σπουδών είναι 4 έτη, τότε Κ=4 έτη, Κ+1=5 έτη, Κ+2=6 έτη,..., Κ+6=10 έτη) π.χ 60= Αναγράφεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων 4ετών φοιτητών του 2011-12.

2. Όπου 15=μόνο στο 1ο πτυχίο, 5= μόνο στο 2ο πτυχίο, 4= μόνο στο 3ο πτυχίο κ.λπ.) οι οποίοι αποφοίτησαν το ακαδ. έτος 2011-12 (Βάσει των εξεταστικών περιόδων που διακοπήθηκαν εντός του ακαδ. έτους 1911-12).

3. Σύνολο: Αναγράφεται το άθροισμα όλων των πτυχίων και των εν δυνάμει πτυχίων του έτους αυτού (δηλαδή, το άθροισμα όλων των στηλών Κ, Κ+1, Κ+2,...,Δεν έχουν αποφοιτήσει)

Διάρκεια Σπουδών

Πίνακας 9. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Προπτυχιακών Σπουδών

			2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού			0					
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	10	13	7	12	10	8	60
Άλλα			0						
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού			0					
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	15	15	6	7	6	5	54
Άλλα			0						
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		16	9	6	6	10	9	56
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	2	2	2				6
		Άλλα		0					
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού						3	3	6
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών	3	1					4
		Άλλα							
Σύνολο			46	40	21	25	29	25	186

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 11. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά ή Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

		2018-2019	2017-2018	2016-2017	2015-2016	2014-2015	2013-2014	Σύνολο	
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού		0		0	0	0		
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		0		0	0		
		Άλλα		0		0	1	0	1
Επισκέπτες φοιτητές άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων στο Τμήμα	Εσωτερικού		0		0	0	0		
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		0		0	0		
		Άλλα		0		0	0	0	
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που διδάξαν σε άλλο ΑΕΙ ή σε άλλο Τμήμα	Εσωτερικού	3	3	3	3	2	0	14	
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών			2	0	0	0	2
		Άλλα		1		0	0	0	1
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ ή Τμημάτων που διδάξαν στο Τμήμα	Εσωτερικού		1	1	1	0	0	3	
	Εξωτερικού	Ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών		1		0	0	0	1
		Άλλα	1	0		0	0	0	1
Σύνολο		4	6	6	4	3		23	

* Έτος: Πρόκειται για το ακαδημαϊκό έτος (δύο συνεχόμενα ακαδημαϊκά εξάμηνα), στο οποίο αναφέρεται η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης.

Πίνακας 12.1. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-2019

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Πιστ. Μονάδες ECTS	Κατηγορία Μαθήματος	Τύπος Μαθήματος	Ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Εξάμηνο	Τυχόν Προαπαιτούμενα Μαθήματα	Ιστότοπος	Σελίδα οδηγού σπουδών
1	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Ι	ECO_131	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	3ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON1204	40
2	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ECO_351	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECO_351	45
3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ECO_330	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/people/faculty/kontolaimou	54
4	Οικονομική Πολιτική	ECO_350	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr	48
5	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΕΛΤΑΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	ECO_153	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	3ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON1288	41
6	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_312	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON1290	48
7	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ECO_424	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON1243	55
8	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ Ι	ECO_101N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	1ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON_1253 , https://class.upatras.gr/courses/ECON_1271	36
9	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΙΙ	ECO_102N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	2ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/people/faculty/psaltopoulos	46
10	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ MARKETING - MANAGEMENT	ECO_220	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	3ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr	41
11	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	ECO_150	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	1ο	Όχι	http://class.upatras.gr/courses/ECON_1242	37
12	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ECO_230	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECO_230	51
13	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ	ECO_340	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://class.upatras.gr/people/faculty/patronis	42
14	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ECO_352	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://class.upatras.gr/courses/ECON1281	52
15	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	ECO_421	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/people/faculty/venetis	54
16	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ECO_430	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	7ο	Όχι	https://class.upatras.gr/courses/ECON1221	36
17	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ECO_132	6	Κατ' επιλογήν από	Επιστ. Περιοχής	3	4ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/	50

				πίνακα Μαθημάτων						
18	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	ECO_111N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	1ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECON1240	36
19	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	ECO_112N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	2ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1244	46
20	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_450	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO450	42,43
21	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	ECO_204	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	4ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_1235	47,48
22	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	ECO_202	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	4ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_1255	47
23	ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	ECO_320	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1202	38
24	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	ECO_240	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	4ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1213 https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1337	50
25	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ECO_130	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	2ο	Όχι	http://econ.upatras.gr/people/faculty/patronis	47
26	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ECO_410	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	7ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/people/faculty/psaltopoulos	39
27	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ECO_401	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	8ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1217	48,49
28	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ECO_420	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	8ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1277	49
29	Οικονομική της Καινοτομίας και της Τεχνολογίας	ECO_441	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1220	43
30	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ECO_355	6	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr	38,39
31	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ECO_360	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1322	44,45
32	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_361	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECON1214	51
33	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι	ECO_121N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	1ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECON1263	37
34	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ECO_122N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	2ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1255	43
35	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ECO_332	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr	53
36	Εμπορικό Δίκαιο	ECO_152	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	4ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1289	50
37	Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση & Δίκαιο Ευρωπαϊκής Οικονομίας	ECO_151	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1287	42
38	Εργασιακές Σχέσεις	ECO_394	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECON1286	52
39	Οικονομικά της Εκπαίδευσης	ECO_396	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1262	53
40	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ECO_154	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	3ο	Όχι	http://www.econ.upatras.gr/people/faculty/patronis	41
41	Αγροτική Πολιτική	ECO_465	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1335	44
42	Οικονομικά της Ενέργειας	ECO_393	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1321	44
43	ΘΕΜΑΤΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ECO_241	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	4ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1315	51
44	Περιφερειακός και Χωροταξικός Σχεδιασμός	ECO_467	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1338	53
45	Μεθοδολογία Έρευνας στην Οικονομική Επιστήμη	ECO_452	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_452	43
46	Χρηματοοικονομική	ECO_322	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1344	45
47	Χρήμα και Τραπεζική	ECO_482	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1349	55
48	Διαχείριση Χαρτοφυλακίου	ECO_472	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1348	53
49	ΠΡΟΣΟΜΕΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	ECO DE_141	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι		57
50	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	ECO DE_225	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι		56
51	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	ECO_201N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	3ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECON1249	37

52	Αγγλικά για Οικονομολόγους I	ECO_01N	2	Υποχρεωτικό	Ανάπτυξης Δεξιότητων	3	3ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_101N	
53	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ I	ECO_DE113	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	3ο	Όχι		56
54	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	ECO_DE413	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι		57
55	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ECO_DE323	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι		57
56	Αγγλικά για Οικονομολόγους II	ECO_02N	2	Υποχρεωτικό	Ανάπτυξης Δεξιότητων	3	4ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECO_02N	
57	Μακροοικονομική I	ECO_203N	8	Υποχρεωτικό	Επιστ. Περιοχής	4	3ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_1285	38
58	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ECO_000	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Γενικών Γνώσεων (προσφέρεται αποκλειστικά στην Πολυτεχνική Σχολή του ΠΠ)	3	1ο	Όχι	https://eclass.upatras.gr/courses/ECO_1374	
59	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ II	ECO_DE313	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	5ο	Όχι		56
60	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	ECO_492	6	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Επιστ. Περιοχής	3	6ο	Όχι	http://eclass.upatras.gr/courses/ECON492	137,138

**Πίνακας 12.2. Μαθήματα Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-2019**

ΑΑ	Εξάμηνο	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Υπεύθυνος Διδάσκων & Συνεργάτης	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε) & αντίστοιχες ώρες/εβδ.	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Περιγραφή Επάρκειας Εκπαιδευτικών Μέσων	Αριθμός φοιτητών που εγγεγραφήσαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πήρανε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές
1	3ο	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ I	ECO_131	Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΑΛΞΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 3 β) Εργαστήριο, 1	Ναι	Ναι			426	340	182	6
2	5ο	ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ECO_351	Καθ. Δημότ. Ευθυλία, Υπεύθυνος Διδάσκων	Εργαστήριο, 3	Ναι	Ναι			73	47	33	
3	6ο	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	ECO_330	Επ. Καθ. Γούλας Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			201	158	76	3
4	6ο	Οικονομική Πολιτική	ECO_350	Καθ. Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			380	402	223	6
5	3ο	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΕΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ	ECO_153	Αν. Καθ. Αργυρός Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			188	88	70	
6	6ο	ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_312	Καθ. Ντεμοσίου Μιχαήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			527	478	339	7
7	6ο	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΑΣΕΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ECO_424	α) Επ. Καθ. Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Ε.Δ.Π. Δασκάλου Βικτωρία, Συνεργάτης	α) Διαλέξεις, 2 β) Εργαστήριο, 1	Ναι	Ναι			71	44	43	
8	1ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ I	ECO_101N	Αν. Καθ. Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			553	572	255	
9	2ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ II	ECO_102N	Καθ. Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			479	498	196	20
10	3ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ MARKETING - MANAGEMENT	ECO_220	Μεταδιδάκτορας/Διαδκτική Εμπειρία ΣΤΑΧΤΙΑΡΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			266	198	129	3
11	1ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Ν/Υ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	ECO_150	α) Επ. Καθ. Τζαγκαράκης Εμμανουήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Ε.Δ.Π. Δασκάλου Βικτωρία, Συνεργάτης	Εργαστήριο, 4	Ναι	Ναι			450	305	247	
12	6ο	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ECO_230	Αν. Καθ. Πατρήνης Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			367	299	275	7
13	5ο	ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ	ECO_340	Αν. Καθ. Πατρήνης Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			393	295	285	4
14	6ο	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	ECO_352	Επ. Καθ. Κουνετάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			86	35	22	2
15	6ο	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	ECO_421	Μεταδιδάκτορας/Διαδκτική Εμπειρία Σαλαμάνικη Παρασκευή, Υπεύθυνος	Εργαστήριο, 3	Ναι	Ναι			36	34	26	

				Διδάσκων									
16	7ο	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ECO_430	Επ. Καθ. Γούλας Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			341	317	140	5
17	4ο	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ECO_132	Αν. Καθ. Τζαλέτης Δημήτρης, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 3 β) Εργαστήριο, 1	Ναι	Ναι			397	303	178	5
18	1ο	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ Ι	ECO_111N	α) Αν. Καθ. Βενέτης Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Κουσιτάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			784	579	233	
19	2ο	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΓΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ ΙΙ	ECO_112N	Αν. Καθ. Βενέτης Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			874	714	238	28
20	5ο	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_450	Μεταδιδάκτορες/Διαδασκική Εμπειρία Σαλαμαλίχη Παρασκευή, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			37	25	20	8
21	4ο	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	ECO_204	α) Αν. Καθ. Ζερβογιάννη Αθηνά, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Τεργαλάκης Οδυσσεύς Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			793	503	246	1
22	4ο	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΙ	ECO_202	Καθ. Νταούλη-Ντεμοίση Ιωάννα, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			620	605	174	
23	5ο	ΟΙΚΟΝΟΜΕΤΡΙΑ	ECO_320	Αν. Καθ. Βενέτης Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 3 β) Εργαστήριο, 1	Ναι	Ναι			748	537	300	9
24	4ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	ECO_240	Καθ. Κουρλιούρος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			287	222	104	2
25	2ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ECO_130	Αν. Καθ. Πατρώνης Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			371	292	252	18
26	7ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ECO_410	Καθ. Ψαλτόπουλος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			392	451	251	5
27	8ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ	ECO_401	Καθ. Τσικούρας Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			541	479	297	11
28	8ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ECO_420	Αν. Καθ. Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			415	348	271	9
29	5ο	Οικονομική της Κανονιστικής και της Τεχνολογίας	ECO_441	Καθ. Κουρλιούρος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			276	200	122	3
30	5ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ECO_355	Αν. Καθ. Τζαλέτης Δημήτρης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			399	342	153	3
31	5ο	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ECO_360	Μεταδιδάκτορες/Διαδασκική Εμπειρία Στάκος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			159	107	70	2
32	6ο	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ	ECO_361	Μεταδιδάκτορες/Διαδασκική Εμπειρία Στάκος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			223	163	122	4
33	1ο	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ Ι	ECO_121N	Επ. Καθ. Πολυμένης Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			988	700	261	
34	2ο	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΙΙ	ECO_122N	Επ. Καθ. Πολυμένης Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			1084	619	207	42
35	6ο	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ECO_332	Αν. Καθ. Τζαλέτης Δημήτρης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			388	323	253	4
36	4ο	Εμπορικό Δίκαιο	ECO_152	Αν. Καθ. Αργυρός Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			198	87	53	2
37	5ο	Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση & Δίκαιο Ευρωπαϊκής Οικονομίας	ECO_151	Αν. Καθ. Αργυρός Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			296	223	151	
38	6ο	Εργασιακές Σχέσεις	ECO_394	Αν. Καθ. Αργυρός Γεώργιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			239	161	124	2
39	6ο	Οικονομικά της Εκπαίδευσης	ECO_396	Αν. Καθ. Γιαννακόπουλος Νικόλαος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			209	157	144	3
40	3ο	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	ECO_154	Αν. Καθ. Πατρώνης Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			240	194	168	1
41	5ο	Αγροτική Πολιτική	ECO_465	Καθ. Ντεμοίσης Μιχαήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			176	126	110	2
42	5ο	Οικονομικά της Ενέργειας	ECO_393	Επ. Καθ. Κουσιτάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			170	98	59	4
43	4ο	ΘΕΜΑΤΑ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ECO_241	α) Επ. Καθ. Τσαγκαράκης Εμμανουήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Ε.Δ.Π. Δασκάλου Βικτωρία, Συνεργάτης	Εργαστήριο, 3	Ναι	Ναι			195	140	110	

44	60	Παριφερειακός και Χοροταξικός Σχεδιασμός	ECO_467	Καθ. Κουρλιούρος Ηλίας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			222	190	152	5
45	50	Μεθοδολογία Έρευνας στην Οικονομική Επιστήμη	ECO_452	Μεταδιδάκτορας/Διαδασκική Εμπειρία Στάικος Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			230	192	186	7
46	50	Χρηματοοικονομική	ECO_322	Επ. Καθ. Γούλας Κωνσταντίνος Ελευθέριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			515	431	169	5
47	60	Χρήμα και Τραπεζική	ECO_482	Επ. Καθ. Ταγκαλάκης Οδυσσεύς Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			76	49	43	3
48	60	Διαχείριση Χαρτοφυλακίου	ECO_472	Ακαδημαϊκός Υπότροφος ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			89	70	34	2
49	60	ΠΡΟΣΟΜΕΙΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ	ECO_DE_141	Καθ. Γιαννίκος Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			78	62	61	
50	50	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	ECO_DE_225	Μεταδιδάκτορας/Διαδασκική Εμπειρία ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			59	58	42	
51	30	ΜΙΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Ι	ECO_201N	Καθ. Ντασιόλη-Ντεμωσή Ιωάννα, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			605	670	167	6
52	30	Αγγλικά για Οικονομολόγους Ι	ECO_Ξ01N	Ε.Ε.Π. Λοτσάρη-Γρουμπού Αλεξάνδρα, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			286	258	211	3
53	30	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ι	ECO_DE113	Επ. Καθ. Πολυχρονίου Παναγιώτης, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			30	19	15	
54	50	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	ECO_DE413	Επ. Καθ. Παπαδημητρίου Δημήτρα, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			34	32	17	
55	60	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ	ECO_DE323	Μεταδιδάκτορας/Διαδασκική Εμπειρία ΓΚΙΛΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, Υπεύθυνος Διδάσκων		Ναι	Ναι			5	2	2	
56	40	Αγγλικά για Οικονομολόγους ΙΙ	ECO_Ξ02N	Άλλο Γρουμπού -Λοτσάρη Αλεξάνδρα, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			267	227	199	4
57	30	Μακροοικονομική Ι	ECO_203N	α) Αν. Καθ. Ζερβογιάννη Αθηνά, Υπεύθυνος Διδάσκων β) Επ. Καθ. Ταγκαλάκης Οδυσσεύς Αθανάσιος, Υπεύθυνος Διδάσκων	α) Διαλέξεις, 4 β) Εργαστήριο, 2	Ναι	Ναι			804	513	295	
58	10	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ	ECO_000	Μεταδιδάκτορας/Διαδασκική Εμπειρία Σαλαμιλάκη Παρασκευή, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι						
59	50	ΟΡΓΑΝΩΣΗ & ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΙΙ	ECO_DE313	Καθ. Μαρούδας Λεωνίδας, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			30	30	29	
60	60	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ	ECO_492	Αν. Καθ. Ζερβογιάννη Αθηνά, Υπεύθυνος Διδάσκων	Διαλέξεις, 3	Ναι	Ναι			66	62	40	3

Πίνακας 13.1. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-2019

Τίτλος ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων (Νέο)

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ιστότοπος	Σελίδα οδηγού σπουδών	Υπεύθυνος Διδάσκων & Συνεργάτης	Κατηγορία Μαθημάτων	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε)	Ακαδημαϊκό Εξάμηνο	Αριθμός φοιτητών που ενεγράφησαν στο μάθημα	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέτυχε επιτυχώς στην κανονική ή επαναληπτική εξέταση	Αξιολογήθηκε από τους φοιτητές
1	Χρηματοοικονομική Ανάλυση Επιχειρήσεων	AEDA-EΦO-06	https://class.upatras.gr/courses/ECON1339		Αν. Καθ. Τζελέπης Δημήτριος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Διαλέξεις	Εαρινό	38	38	38	9
2	Ειδικά θέματα Χρηματοοικονομικής	AEDA-EΦO-07	https://class.upatras.gr/courses/ECON1357		ΠΔ407/Λέκτορας Σόγιακας Βασίλειος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Διαλέξεις	Εαρινό	38	38	38	9
3	Διαχείριση Μεγάλων Δεδομένων	AEDA-EΦO-03	https://class.upatras.gr/courses/ECON1332		Επ. Καθ. Τζιγκαράκης Εμμανουήλ, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υποχρεωτικό	α) Διαλέξεις β) Εργαστήριο	Χειμερινό	38	38	38	19
4	Ειδικά Θέματα Οικονομικής των Επιχειρήσεων	AEDA-EΦO-29	https://class.upatras.gr/courses/ECON133		Επ. Καθ. Κουνετιάς Κωνσταντίνος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Κατ' επιλογήν από πίνακα Μαθημάτων	Διαλέξεις	Χειμερινό	38	38	38	19
5	Εφαρμοσμένη Μακροοικονομική	AEDA-EΦO-02	https://class.upatras.gr/courses/ECON1330		Αν. Καθ. Βενέτης Ιωάννης, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υποχρεωτικό	α) Διαλέξεις β) Εργαστήριο	Χειμερινό	38	38	38	19
6	Εφαρμοσμένη Μικροοικονομική	AEDA-EΦO-01	https://class.upatras.gr/courses/ECON1331		Αν. Καθ. Γιαννικόπουλος Νικόλαος, Υπεύθυνος Διδάσκων	Υποχρεωτικό	α) Διαλέξεις β) Εργαστήριο	Χειμερινό	38	38	38	21

Πίνακας 13.2. Μαθήματα Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Ακαδημαϊκό Έτος: 2018-2019

Τίτλος ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Οικονομική & Ανάλυση Δεδομένων (Νέο)

ΑΑ	Μάθημα	Κωδικός Μαθήματος	Ωρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα	Ωρες εργαστηρίου ή άσκησης	Πιστ. Μονάδες ECTS	Πρόσθετη Βιβλιογραφία	Εξάμηνο	Τυχόν Προαπαιτούμενα Μαθήματα	Χρήση Εκπαιδευτικών Μέσων	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Περιγραφή Επάρκειας Εκπαιδευτικών Μέσων
1	Χρηματοοικονομική Ανάλυση Επιχειρήσεων	AEDA-ΕΦΟ-06	3		6	Ναι	2ο	Όχι	Ναι	Ναι	
2	Ειδικά θέματα Χρηματοοικονομικής	AEDA-ΕΦΟ-07	3		6	Ναι	2ο	Όχι	Ναι	Ναι	
3	Διαχείριση Μεγάλων Δεδομένων	AEDA-ΕΦΟ-03	3	1	8	Ναι	1ο	Όχι	Ναι	Ναι	
4	Ειδικά Θέματα Οικονομικής των Επιχειρήσεων	AEDA-ΕΦΟ-29	3		6	Ναι	1ο	Όχι	Ναι	Ναι	
5	Εφαρμοσμένη Μακρο-οικονομετρία	AEDA-ΕΦΟ-02	4		8	Ναι	1ο	Όχι	Ναι	Ναι	
6	Εφαρμοσμένη Μικρο-οικονομετρία	AEDA-ΕΦΟ-01	4		8	Ναι	1ο	Όχι	Ναι	Ναι	

Πίνακας 14. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Τίτλος ΠΜΣ: Εφαρμοσμένη Οικονομική και Ανάλυση Δεδομένων

Κατάσταση Μεταπτυχιακού: Ενεργό

Έτος	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)								Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9		6.0-6.9		7.0-8.4		8.5-10.0		
		Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	Αριθμός	Ποσοστό	
2013-2014										
2014-2015										
2015-2016										
2016-2017	37	0	0%	1	2.7%	19	51.35%	17	45.95%	8.00
2017-2018	36	0	0%	0	0%	20	55.56%	16	44.44%	8.32
2018-2019	26	0	0%	1	3.85%	16	61.54%	9	34.62%	8.00
Σύνολο	99			2		55		42		

Επεξήγηση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων του συγκεκριμένου έτους [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δόσατε για το αντίστοιχο έτος στον Πίνακα 4.

Πίνακας 15. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z	H	Θ	I
2013	2	29	0	7	0	3	0	6	25	0
2014	3	16		5		3			7	
2015	6	21		8	1	2			9	
2016	7	14		13		5			6	
2017	5	21	0	16	3	2	0	0	0	1
2018	6	17		3	2	3		6		
Σύνολο	29	118		52	6	18		12	47	1

Επεξηγήσεις:

A = Βιβλιομονογραφίες

B = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ = Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E = Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

ΣΤ = Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

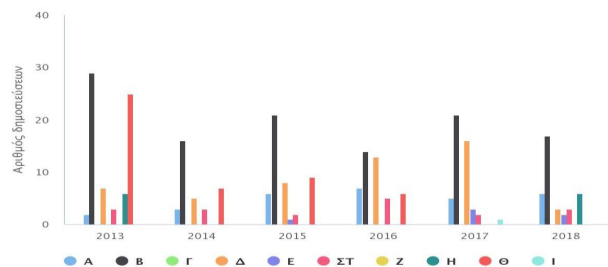
Z = Συλλογικοί τόμοι στους οποίους επιστημονικός εκδότης είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος

H = Άλλες εργασίες

Θ = Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κατέ) που δεν εκδίδουν πρακτικά

I = Βιβλιοκρισίες που συντάχθηκαν από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος

Αριθμός Επιστημονικών Δημοσιεύσεων

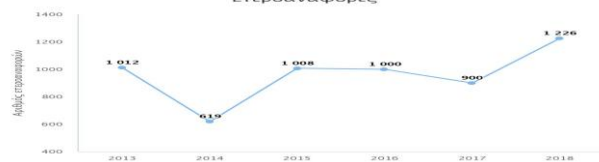
Πίνακας 16. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου του Τμήματος

	A	B	Γ	Δ	E	ΣΤ	Z
2013	1012	0	0	4	3	1	0
2014	619				1		
2015	1008		9	2	2	6	
2016	1000		16	2	4	4	
2017	900	0	0	0	4	1	0
2018	1226			2	2	2	
Σύνολο	5765	0	25	10	16	14	0

Επεξηγήσεις:

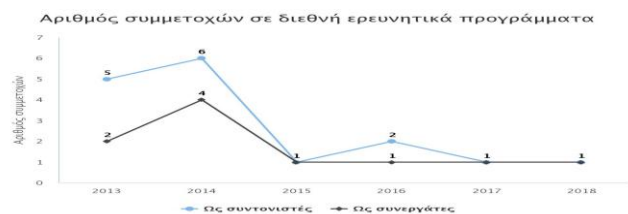
- A = Ετεροαναφορές
- B = Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου
- Γ = Βιβλιοκρισίες τρίτων για δημοσιεύσεις μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος
- Δ = Συμμετοχές σε επιστημονικά συνέδρια
- E = Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
- ΣΤ = Προσκλησεις για διαλέξεις
- Z = Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Ετεροαναφορές

Πίνακας 17. Διεθνής Ερευνητική/Ακαδημαϊκή Παρουσία Τμήματος

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	Σύνολο
Αριθμός συμμετοχών σε διεθνή ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα	Ως συντονιστές	1	1	2	1	6	16
	Ως συνεργάτες (partners)	1	1	1	1	4	10
Αριθμός μελών ΔΕΠ με χρηματοδότηση από διεθνείς φορείς ή διεθνή προγράμματα έρευνας	4	4	8	9	10	7	42
Αριθμός μελών ΔΕΠ με διοικητικές θέσεις σε διεθνείς ακαδημαϊκούς/ερευνητικούς οργανισμούς ή επιστημονικές εταιρίες	1	1		2		2	6

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ίδρυμα : Πανεπιστήμιο Πατρών

Τμήμα : Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Αριθμός εισακτέων ακαδημαϊκού έτους 2018-2019	278	
Συνολικός αριθμός φοιτητών (σε όλα τα εξάμηνα σπουδών)	1926	
Αριθμός φοιτητών εντός της κανονικής διάρκειας φοίτησης (v)	1007	
Αριθμός φοιτητών εντός της διάρκειας φοίτησης (v+2)	1240	
Αριθμός φοιτητών πέραν της κανονικής διάρκειας φοίτησης (>v)	919	
Συνολικός αριθμός φοιτητών που αποφοίτησαν (άνευ υποχρεώσεων, ανεξαρτήτως ορκωμοσίας)	Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019	190
	Ακαδημαϊκό Έτος 2017-2018	205
	Ακαδημαϊκό Έτος 2016-2017	264

Προσωπικό

Καθηγητές	Αναπλ. Καθηγητές	Επικ. Καθηγητές	Λέκτορες/Καθ.Εφαρμογών	ΕΕΔΙΠ/ΕΔΙΠ	Επί συμβάσει (πλήθος συμβάσεων)	Διοικ. Προσωπικό	ΕΤΕΠ/ΕΤΠ	Επιστημονικοί Συνεργάτες
8	5	5		1	4	4	2	

Ο παρακάτω πίνακας αφορά το Ακαδημαϊκό Έτος 2018-2019

Ελάχιστος αριθμός μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου	38	
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών θεωρητικών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου	Χειμερινό	Εαρινό
	65	65
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών φροντιστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό	Εαρινό
	0	0
Σύνολο εβδομαδιαίων ωρών εργαστηριακών μαθημάτων που πρέπει να παρακολουθήσει ο φοιτητής για τη λήψη πτυχίου (έστω και αν αποτελεί μέρος θεωρητικού μαθήματος)	Χειμερινό	Εαρινό
	15	14
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται υποβολή διπλωματικής εργασίας;	Όχι	
Για τη λήψη του πτυχίου απαιτείται πρακτική άσκηση;	Όχι	
Αριθμός ροών/κατευθύνσεων στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών (εάν υπάρχουν)	0	
Αναφέρατε τις κατευθύνσεις/ροές, εάν υπάρχουν		
Συνολικός αριθμός προσφερόμενων μαθημάτων επιλογής προπτυχιακού προγράμματος σπουδών	38	

Συνολικός αριθμός προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ) (Αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστήμια/Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας ή του εξωτερικού)	1
Συνολικός αριθμός φοιτώντων σε Μεταπτυχιακά Προγράμματα	38
Συνολικός αριθμός φοιτώντων που εκπονούν διδακτορική διατριβή	16

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ ΜΟΝΑΔΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ (ΜΟ.ΔΙ.Π) - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ (Γενική εικόνα Τμήματος - Προπτυχιακά Μαθήματα)

Τμήμα Οικονομικών
Επιστημών:

Τύπος Ερωτηματολογίου: **ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ**

Ακαδημαϊκό Έτος: **2018-2019**

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Α/Α Ερ. ΕΡΩΤΗΣΗ Σ. Α Π ΔΞΑ Ε Κ ΜΟ ΤΑ

Παρακολούθηση Μαθημάτων

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τα μαθήματα γενικώς;	451	0	3	448	0	3.87	1.09
2	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του συγκεκριμένου μαθήματος;	451	0	3	444	4	3.63	1.30
3	Πόσο ενδιαφέρον βρίσκετε το περιεχόμενο του μαθήματος;	451	0	2	445	4	3.69	1.13
4	Πόσο χρήσιμο θεωρείτε το μάθημα για την όλη πορεία των σπουδών σας;	451	0	4	436	11	4.00	0.98
5	Πόσο σχετίζεται το μάθημα με όσα διδαχθήκατε ή διδάσκεστε σε άλλα μαθήματα;	451	0	3	441	7	3.49	1.11
6	Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι κατάλληλες;	451	0	3	442	6	3.03	1.06
7	Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας διευκολύνει στην παρακολούθηση;	451	0	4	441	6	3.12	1.23
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.55	1.18

Συγγράμματα, Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

8	Καλύπτει το περιεχόμενο του συγγράμματος την ύλη του μαθήματος;	451	0	29	417	5	3.86	1.09
9	Καλύπτει το περιεχόμενο των πανεπιστημιακών	451	0	13	429	9	3.74	1.16

	σημειώσεων την ύλη του μαθήματος;								
10	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα των χορηγούμενων συγγραμμάτων;	451	0	17	427	7	3.74	1.08	
11	Πόσο καλή κρίνετε την ποιότητα του περιεχομένου των πανεπιστημιακών σημειώσεων;	451	0	9	436	6	3.67	1.11	
12	Πόσο σημαντική θεωρείτε τη συμβολή του πρόσθετου υποστηρικτικού υλικού (αν χορηγείται) στην κατανόηση του μαθήματος;	451	0	60	381	10	3.72	1.14	
13	Έχετε έγκαιρα τα συγγράμματα στη διάθεσή σας για να τα μελετήσετε στη διάρκεια του εξαμήνου;	451	0	8	437	6	3.76	1.23	
14	Χρησιμοποιείτε την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου ή του Τμήματός σας;	451	0	4	439	8	1.88	1.20	
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.47	1.32	

Διδασκαλία

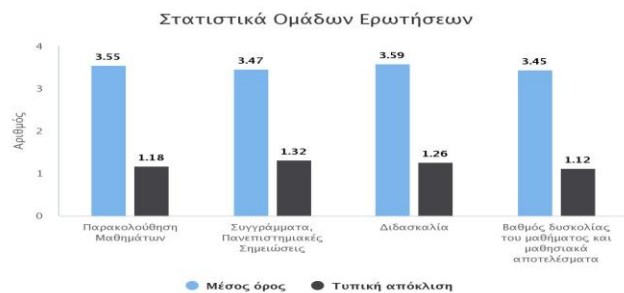
15	Σας εξήγησε ο διδάσκων τη σημασία και τους στόχους του μαθήματος;	451	0	11	432	8	3.82	1.12	
16	Ήταν κατανοητός ο διδάσκων στις παραδόσεις του;	451	0	6	438	7	3.69	1.27	
17	Κρίνετε ικανοποιητική την οργάνωση του περιεχομένου και τη συνοχή των παραδόσεων κατά την εξέλιξη των μαθημάτων;	451	0	9	435	7	3.64	1.24	
18	Σας κίνησε το ενδιαφέρον για το μάθημα ο τρόπος διδασκαλίας;	451	0	9	436	6	3.22	1.44	
19	Προσάρμοσε ο διδάσκων τη διδασκαλία του μαθήματος στο επίπεδο γνώσεων των φοιτητών/τριών;	451	0	23	420	8	3.32	1.28	
20	Ενθάρρυνε ο διδάσκων του φοιτητές/τριες να διατυπώνουν απόψεις-ερωτήσεις;	451	0	11	434	6	3.76	1.18	
21	Κρίνετε ικανοποιητική την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές/τριες;	451	0	11	434	6	3.59	1.30	
22	Απαντούσε κατανοητά ο διδάσκων στις ερωτήσεις σας;	451	0	15	429	7	3.69	1.21	
23	Ήταν συνεπής η προσέλευση του διδάσκοντα στις παραδόσεις;	451	0	9	434	8	4.32	0.93	
24	Ανέπτυξε ο διδάσκων τη συνεργασία με τους φοιτητές/τριες;	451	0	24	420	7	3.41	1.26	
25	Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος;	451	0	22	420	9	3.54	1.19	
26	Χρησιμοποιούνται Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας για τις ανάγκες του μαθήματος;	451	0	17	426	8	3.32	1.43	
27	Δόθηκαν από τον διδάσκοντα παραδείγματα και επεξηγήσεις για την καλύτερη κατανόηση της ύλης;	451	0	8	436	7	3.71	1.10	
28	Σας παρακινεί ο διδάσκων να αξιοποιείτε τις πηγές της γνώσης (βιβλιοθήκες, ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων,	451	0	26	419	6	3.21	1.22	

	επιστημονικά περιοδικά κ.λ.π										
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων									3.59	1.26

Βαθμός δυσκολίας του μαθήματος και μαθησιακά αποτελέσματα

29	Στο μάθημα αυτό εμπλουτίζονται οι γνώσεις σας για το επιστημονικό σας πεδίο;	451	0	4	439	8	3.78	1.07
30	Δυσκολεύεστε να αφομοιώσετε την ύλη του μαθήματος;	451	0	4	441	6	3.26	1.23
31	Κρίνετε ότι ο φόρτος εργασίας του μαθήματος είναι μεγαλύτερος σε σχέση με άλλα μαθήματα;	451	0	8	436	7	3.52	1.23
32	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις γνώσεις που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	451	0	18	419	14	3.43	0.98
33	Θεωρείτε ότι ο ρυθμός εισαγωγής της νέας γνώσης ανταποκρίνεται στις ικανότητές σας;	451	0	11	426	14	3.37	0.93
34	Σε ποιο βαθμό κατά τη γνώμη σας αποκτάτε τις δεξιότητες/ικανότητες που προβλέπονται στο περίγραμμα του μαθήματος στο Πρόγραμμα Σπουδών;	451	0	24	409	18	3.38	1.01
35	Μάθατε από τη διδασκαλία του μαθήματος να αναζητάτε τρόπους τεκμηρίωσης;	451	0	22	414	15	3.02	1.19
36	Σε ποιο βαθμό το μάθημα αυτό πιστεύετε ότι συμβάλλει στην επιστημονική σας συγκρότηση;	451	0	9	428	14	3.78	1.06
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.45	1.12

ΣΑ = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκριες.
 Π = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.
 Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Λέν ξέρω/Λέν απαντώ".
 Ε = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.
 Κ = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.
 Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκριων (Έγκ.) απαντήσεων.
 Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκριων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τμήμα: Οικονομικών Επιστημών

Τύπος Ερωτηματολογίου:

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ & ΑΝΑΛΥΣΗ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Ακαδημαϊκό Έτος:

2018-2019**ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ**

Α/Α Ερ.	ΕΡΩΤΗΣΗ	Σ	Α	Π	ΔΞΑ	Ε	Κ	ΜΟ	ΤΑ
A. Το Μάθημα:									
1	Οι στόχοι του μαθήματος ήταν σαφείς;	96	0	0	96	0	4.45	0.86	
2	Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους του μαθήματος;	96	0	2	94	0	4.44	0.82	
3	Οι διαλέξεις/παρουσιάσεις της θεματολογίας του μαθήματος ήταν καλά οργανωμένες;	96	0	1	95	0	4.23	0.97	
4	Το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε βοήθησε στην καλύτερη κατανόηση του θέματος;	96	0	1	95	0	4.27	0.86	
5	Η προτεινόμενη βιβλιογραφία σας δημιούργησε το ενδιαφέρον για περαιτέρω έρευνα;	96	0	4	90	2	3.74	1.11	
6	Πόσο εύκολα διαθέσιμη ήταν η βιβλιογραφία του μαθήματος στην Τμηματική/Κεντρική Βιβλιοθήκη;	96	0	34	61	1	3.93	1.04	
7	Πόσο δύσκολο θεωρείτε ότι ήταν το μάθημα σε σχέση με το επίπεδο γνώσεων/δεξιοτήτων που διαθέτετε;	96	0	1	95	0	3.21	0.92	
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων								4.05	1.03

B: Η αξιολόγησή σας με γραπτές/προφορικές εργασίες:

8	Τα κριτήρια βαθμολόγησης/αξιολόγησης της επίδοσής σας ήταν σαφή;	96	0	5	89	2	4.46	0.78	
9	Το/α θέμα/τα της/των εργασίας/ών σας ανατέθηκε/αν εγκαίρως;	96	0	1	94	1	4.22	1.04	
10	Έχετε στη διάθεσή σας το απαραίτητο ερευνητικό υλικό (έντυπο/ηλεκτρονικό) στη βιβλιοθήκη;	96	0	24	72	0	4.11	0.89	
11	Υπάρχει καθοδήγηση από τον/τη διδάσκοντα/ουσα;	96	0	1	95	0	4.37	0.87	
12	Η/Οι συγκεκριμένη/ες εργασία/ες σας βοηθά/ούν να κατανοήσετε τη θεματολογία του μαθήματος;	96	0	1	94	1	4.43	0.81	
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων								4.33	0.89

Γ. Εργαστήριο:

13	Πόσο συναφείς ήταν οι εργαστηριακές ασκήσεις με το θεωρητικό μέρος του μαθήματος;	96	0	4	91	1	4.31	0.86
14	Πόσο σαφείς θεωρείτε ότι ήταν οι στόχοι των εργαστηριακών ασκήσεων;	96	0	3	91	2	4.23	0.91
15	Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί;	96	0	2	94	0	4.06	0.88
16	Σε ποιο βαθμό κάλυπταν οι εργαστηριακές ασκήσεις όσα διδαχθήκατε στη θεωρία του μαθήματος;	96	0	3	93	0	4.24	0.98
17	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να κατανοήσετε όσα μάθατε θεωρητικά;	96	0	2	94	0	4.09	0.97
18	Σε ποιο βαθμό σας βοήθησαν να αυξήσετε τις δεξιότητές σας σε σχέση με την ειδίκευσή σας;	96	0	5	90	1	4.09	1.01
19	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	96	0	3	92	1	4.12	0.89
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.16	0.94

Δ. Ο/Η Διδάσκων/ουσα:

20	Οργάνωσε σωστά την παρουσίαση της διδασκτέας ύλης;	96	0	2	94	0	4.45	0.89
21	Κατόρθωσε να σας δημιουργήσει ενδιαφέρον για το αντικείμενο και τη θεματολογία του μαθήματος;	96	0	1	95	0	4.17	1.03
22	Σας ενημέρωσε επαρκώς για τα πιο πρόσφατα ερευνητικά πορίσματα σχετικά με το μάθημα;	96	0	2	92	2	4.17	0.93
23	Ανέλυσε και παρουσίασε τη θεματολογία του μαθήματος με τρόπο κατανοητό;	96	0	1	93	2	4.24	0.99
24	Σας ενθάρρυνε να συμμετέχετε ενεργά κατά τη διάρκεια των διαλέξεων;	96	0	1	95	0	4.29	0.89
25	Ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της (π.χ. παρουσία στα μαθήματα, έγκαιρη διόρθωση εργασιών);	96	0	1	95	0	4.62	0.77
26	Ήταν γενικά διαθέσιμος/η για συνεργασία μαζί σας;	96	0	2	94	0	4.60	0.70
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.36	0.91

Ε. Ως Μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια:

27	Συμμετείχα ενεργά στις διαλέξεις και στις συζητήσεις.	96	0	0	96	0	4.21	1.17
28	Παρέδωσα τις εργασίες/ασκήσεις εντός των προθεσμιών.	96	0	1	93	2	4.73	0.57
29	Μελετούσα συστηματικά την ύλη του μαθήματος.	96	0	0	96	0	3.73	0.97
30	Αφιέρωνα χρόνο για μελέτη του συγκεκριμένου μαθήματος σε εβδομαδιαία βάση: Καθόλου (0-2 ώρες), Λίγο (2-4 ώρες), Αρκετά (4-6 ώρες), Πολύ (6-8 ώρες), Πάρα Πολύ (8+ ώρες)	96	0	2	93	1	3.30	1.05

31	Θεωρώ πως αυξήθηκε το επίπεδο των γνώσεών μου με την παρακολούθηση του μαθήματος.	96	0	1	95	0	4.24	0.88
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							4.04	1.07

ΣΑ = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες
Π = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.
Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "Δεν ξέρω/Δεν απαντώ".
Ε = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πέρα πολύ.
Κ = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.
Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.
Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τμήμα: Οικονομικών Επιστημών

Τύπος Ερωτηματολογίου:

ΤΕΛΕΙΟΦΟΙΤΟΙ

Ακαδημαϊκό Έτος:

2018-2019

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Α/Α Ερ. ΕΡΩΤΗΣΗ Σ. Α Π ΔΞΑ Ε Κ ΜΟ ΤΑ

Πρόγραμμα Σπουδών

1	Οι στόχοι του Προγράμματος Σπουδών έχουν επιτευχθεί πλήρως.	21	0	0	21	0	4.00	1.07
2	Το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες μου	21	0	0	21	0	3.71	0.76

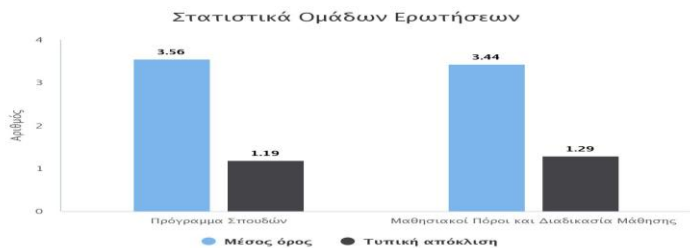
3	Το Πρόγραμμα Σπουδών περιλάμβανε παράλληλες δραστηριότητες (π.χ. επίσκεψη σε βιομηχανία, εργασία υπαίθρου, κ.λπ.) ή/και δραστηριότητες εκτός Ιδρύματος.	21	0	0	21	0	1.52	1.01
4	Ο φόρτος εργασίας του Προγράμματος Σπουδών ήταν υπερβολικός και μου προκαλούσε μεγάλη πίεση.	21	0	0	21	0	4.05	1.00
5	Το Πρόγραμμα Σπουδών συνδέει αποτελεσματικά τη θεωρία με την πράξη	21	0	0	21	0	2.48	1.01
6	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: α. Γραπτή επικοινωνία	21	0	0	21	0	3.86	0.99
7	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: β. Προφορική επικοινωνία	21	0	0	21	0	3.81	1.01
8	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: γ. Σχεδιασμός και οργάνωση	21	0	0	21	0	3.90	1.02
9	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση των ακόλουθων ικανοτήτων/ δεξιοτήτων: δ. Ανάλυση και επίλυση προβλημάτων	21	0	0	21	0	3.76	0.87
10	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: ε. Κριτική σκέψη	21	0	0	21	0	3.86	1.08
11	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: στ. Ομαδικό πνεύμα εργασίας	21	0	0	21	0	4.00	0.87
12	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: ζ. Δεξιότητες διαχείρισης χρόνου	21	0	0	21	0	3.52	0.91
13	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: η. Αναγνώριση ηθικών αξιών	21	0	0	21	0	3.67	1.08
14	Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι αποτελεσματικό για την ενίσχυση άλλων ικανοτήτων/δεξιοτήτων: θ. Πειθαρχία και υπευθυνότητα	21	0	0	21	0	3.71	1.12
15	Το Πρόγραμμα Σπουδών θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επαγγελματική μου αποκατάσταση	21	0	0	21	0	3.52	1.01
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						3.56	1.19

Μαθησιακοί Πόροι και Διαδικασία Μάθησης

16	Το εκπαιδευτικό προσωπικό ήταν σε θέση να εκπληρώσει τους στόχους του Προγράμματος Σπουδών	21	0	0	21	0	3.76	1.06
17	Το διοικητικό προσωπικό υποστήριξε αποτελεσματικά τη διαδικασία της μάθησης.	21	0	0	21	0	3.86	1.08
18	Οι υποστηρικτικές υπηρεσίες του Ιδρύματος υποστήριξαν αποτελεσματικά τη διαδικασία της μάθησης	21	0	0	21	0	3.57	1.18
19	Η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος ήταν επαρκής για τη λειτουργία του Προγράμματος Σπουδών.	21	0	0	21	0	2.81	1.40

20	Παρέχονταν υποτροφίες / επιχορηγήσεις στους φοιτητές σε περίπτωση οικονομικής δυσχέρειας.	21	0	0	21	0	3.19	1.40
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων							3.44	1.29

ΣΑ = Πολ. + Δ.Ξ.Α. + Έγκυρες
 Π = Πλήθος ερωτηματολογίων με τουλάχιστον δύο απαντήσεις στην ερώτηση.
 Δ.Ξ.Α. = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, "δεν ξέρω/δεν απαντώ".
 Ε = Πλήθος ερωτηματολογίων με μία απάντηση στην ερώτηση, 1=Καθόλου, 5=Πάρα πολύ.
 Κ = Πλήθος ερωτηματολογίων χωρίς απάντηση στην ερώτηση.
 Μ.Ο. = Μέσος όρος τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.
 Τ.Α. = Τυπική απόκλιση τιμών έγκυρων (Έγκ.) απαντήσεων.

Τμήμα Οικονομικών
Επιστημών

Τύπος Ερωτηματολογίου:

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ)

Ακαδημαϊκό Έτος:

2018-2019

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

A/A Ερ. ΕΡΩΤΗΣΗ Σ. Α Π ΔΞΑ Ε Κ ΜΟ ΤΑ

Προετοιμασία

1	Πόσο συχνά παρακολουθείτε τις παραδόσεις του αντίστοιχου μαθήματος;	103	0	1	102	0	4.29	0.96
2	Υπάρχει σύνδεση της ύλης των εργαστηριακών ασκήσεων με αυτή των παραδόσεων του μαθήματος;	103	0	1	102	0	4.49	0.81
3	Το διδακτικό και επικουρικό προσωπικό των εργαστηριακών ασκήσεων σας ενημέρωσε για τις δυσκολίες που θα αντιμετωπίσετε στις συγκεκριμένες εργαστηριακές ασκήσεις;	103	0	4	98	1	4.37	0.79
4	Πόσο ικανοποιητική ήταν η προετοιμασία σας για (ή πριν) τη συμμετοχή σας στις εργαστηριακές ασκήσεις;	103	0	2	101	0	3.85	1.05

5	Ήσασταν ενημερωμένος σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας στις συγκεκριμένες εργαστηριακές ασκήσεις;	103	0	12	90	1	3.80	1.18
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.17	1.00

Σχέσεις διδασκόντων-διδασκομένων & μεταξύ των διδασκομένων

6	Σε ποιο βαθμό οι εργαστηριακές ασκήσεις απαιτούν την ενεργό συμμετοχή σας;	103	0	2	101	0	4.53	0.71
7	Θεωρείτε θετική τη συνεργασία σας με τους διδάσκοντες των εργαστηριακών ασκήσεων;	103	0	2	100	1	4.59	0.75
8	Το διδακτικό και επικουρικό προσωπικό των εργαστηριακών ασκήσεων σας δίνει τη δυνατότητα να συζητάτε μαζί του τις δυσκολίες σας;	103	0	2	99	2	4.66	0.65
9	Το διδακτικό και επικουρικό προσωπικό εργαστηριακών ασκήσεων προώθησε τη συνεργασία σας με τους συμφοιτητές σας;	103	0	2	100	1	4.43	0.89
10	Το διδακτικό και επικουρικό προσωπικό εργαστηριακών ασκήσεων σας δημιούργησε πρόσθετα κίνητρα για να ανταποκριθείτε καλύτερα στις σπουδές σας;	103	0	3	100	0	4.15	0.89
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.47	0.80

Περιεχόμενο εργαστηριακού εκπαιδευτικού έργου

11	Σε ποιο βαθμό γίνονται ασκήσεις απλής επίδειξης στα πλαίσια των εργαστηριακών ασκήσεων;	103	0	5	98	0	4.16	0.89
12	Σε ποιο βαθμό γίνονται πραγματικά εργαστηριακά πειράματα στα πλαίσια των εργαστηριακών ασκήσεων;	103	0	11	92	0	3.86	1.11
13	Εξηγούνται καλά οι βασικές αρχές των πειραμάτων/ασκήσεων;	103	0	4	98	1	4.30	0.85
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.11	0.97

Διδακτικό υλικό

14	Πόσο ικανοποιητικό είναι το διδακτικό υλικό που σας παρέχεται για την εργαστηριακή σας εκπαίδευση;	103	0	3	100	0	4.26	0.89
----	--	-----	---	---	-----	---	------	------

Υποδομές

15	Πόσο πλήρης είναι ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείτε για την εκτέλεση των εργαστηριακών ασκήσεων;	103	0	2	100	1	3.87	0.98
----	--	-----	---	---	-----	---	------	------

Τρόπος-μέσα διδασκαλίας και αξιολόγησης

16	Πόσο συχνά χρησιμοποιεί ο διδάσκων στις εργαστηριακές ασκήσεις νέες τεχνικές διδασκαλίας (powerpoint, internet, κ.ά.);	103	0	2	101	0	4.63	0.79
17	Πόσο ικανοποιητικό βρίσκετε τον τρόπο βαθμολογίας σας	103	0	17	85	1	3.96	0.95

στις εργαστηριακές ασκήσεις;							
Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.33	0.93

Εκπαιδευτικά αποτελέσματα

18	Θεωρείτε θετική για την ολοκληρωμένη επιστημονική σας κατάρτιση τη συμμετοχή σας στις συγκεκριμένες εργαστηριακές ασκήσεις;	103	0	3	99	1	4.37	0.87
19	Πόσο εκτιμάτε ότι βοηθούν οι συγκεκριμένες εργαστηριακές ασκήσεις στο μελλοντικό επάγγελμά σας;	103	0	5	98	0	4.31	1.02
	Στατιστικά Ομάδας Ερωτήσεων						4.34	0.95

